FRANS MICHAËL FRANZÉNS

SAMLADE DIKTER.

TREDJE BANDET.

ÖREBRO,
ABR. BOHLIN, 1868.

INNEHÅLL.

Familjebilder och Tillfällighetsstycken.

PSALMER.

(Införda i Svenska Psalmboken.)

MENNISKANS FALL.

(№ 44.)

Ack, vi äro alla
Adams barn, o Gud!
Såsom han, vi falla,
Bryta mot din bud.
Lust och högmod höra
Ormens smicker än.
Att hvarann förstöra,
Vän förleder vän.
Herre, dig förbarma!
Var oss nådelig!
Herre, hjelp oss arma!

Men den fröjd försvinner,
Som jag brottsligt vann;
Snart min brist jag finner,
Som ej skylas kan.
Fåfängt jag mig döljer
Undan Herrans röst:
Hvart jag flyr den följer,
Ropar i mitt bröst.
Herre, dig förbarma!
Var oss nådelig!
Herre, hjelp oss arma!

Borta är det Eden,
Der jag menlös var;
Bort med samvetsfreden
All min glädje far.
Om ock lyckan mäter
Mig sitt öfverflöd,
Skild från Gud, jag äter
Blott med sorg mitt bröd.
Herre, dig förbarma!
Var oss nådelig!
Herre, hjelp oss arma!

Si, af jorden komna,
Bli vi jord igen;
Fåfängt dock vi somna,
Själen vakar än:
Vakar och begråter
Utan slut sin nöd;
Lefver, för att åter
Dö en evig död.
Herre, dig förbarma!
Var oss nådelig!
Herre, hjelp oss arma!

Verldarne sig röra
Efter Herrans bud:
Menskan blott kan göra
Mot din lag, o Gud!
Till den minsta lilja
Allt är skapadt godt:

Ack! af menskans vilja
Föds det onda blott.
Herre, dig förbarma!
Var oss nådelig!
Herre, hjelp oss arma!

Skola vi förskjutas,
Utan hjelp och tröst?
Skall din himmel slutas
För vår böne-röst?
Skall din jord oss nära
Till förtappelse,
Och blott tistlar bära
Och förbannelse?
Herre, dig förbarma!
Var oss nådelig!
Herre, hjelp oss arma!

Nej! på ormen träder
Qvinnans helga säd.
Gud! din nåd oss gläder
Än vid lifsens träd.
Jesus kom; och jorden
Är välsignad än,
Himlen öppnad vorden,
Döden sjelf vår vän.
Herre, dig förbarma!
Var oss nådelig!
Herre, hjelp oss arma!

Du, som frälst oss alla,
Jesu! kom till mig,
Låt mig mer ej falla,
Håll mig fast vid dig.
Hjelp mig, när jag strider;
Gör mig from och vis,
Och mig tag omsider
I ditt paradis.
Herre, dig förbarma!
Var oss nådelig!
Herre, hjelp oss arma!

JESU ANTRÄDE TILL SITT MEDLAREKALL.

I.

(№ 48.)

Jesu! lär mig rätt betrakta
Ordet, som blef kött i dig,
Och all verldens lust ej akta
Mot den fröjd, du bjuder mig:
Fröjd af sanning, nåd och frid,
Fröjd, som blir i evig tid,
Då du Fadrens råd förklarar,
Fadren sjelf oss uppenbarar!

Fadren sjelf, hos hvilken ordet
Evigt var och evigt är,
Af hvars tanke allt är vordet,
Och hvars hand all verlden bär:
Honom, den Oändlige,
I hans enda Son vi se,
I den vise, kärleksrike,
Helige, som blef vår like.

Gud! när du i molnen ljungar
Och i morgonsolen ler,
När du föder fåglens ungar,
Liljorna sin fägring ger,
När du mig ur faran för,
När din röst hos mig jag hör,

O! då känner jag dig vara
Och din härlighet förklara.

Dock, när tanken dig vill hinna
I det ljus, som höljer dig,
Kan han ingen hvila finna;
Hjertat sjelft förirrar sig.
Men du ta'r en jordisk hamn:
Gud och menska, i din famn
Du oss sluter, såsom bröder,
Och, likt vårt, ditt hjerta blöder.

Si, då viker tviflet fjerran
För det klara lifsens ord:
Tro och kärlek skåda Herran
I hans vägar på vår jord.
Då han föds, som lofvad är,
Då för oss han korset bär,
Då utur sin graf han träder,
Nåd och sanning verlden gläder.

Gud! din kärlek kan ej kallna
Mot det stoft, du lifvat har.
Sjelf du söker här den fallna,
Som af dig en afbild var.
Se'n ej mer hon liknar dig,
Ej till dig kan lyfta sig,
Du till menskan stiger neder,
Sjelf till himlen henne leder.

Led oss, Jesu! lär oss lida,
Lär oss verka, såsom du,
Och ett evigt lif förbida
Efter detta korta nu.
Som du ett med Fadren var,
Fadren, i dig uppenbar,
Så vi ett med dig må vara,
Dig i allt vårt verk förklara.

II.

(№ 53.)

Bereden väg för Herran!
Berg, sjunken! djup, stån opp!
Han kommer, han, som fjerran
Var sedd af fädrens hopp:
Rättfärdighetens Förste,
Af Davids hus den störste!
Välsignad vare han,
Som kom i Herrans namn!

Guds folk! för dig han träder
En evig konung opp.
Strö palmer, bred ut kläder,
Sjung ditt uppfyllda hopp.
Guds löften äro sanna;
Nu ropa: Hosianna!

Välsignad vare han,
Som kom i Herrans namn!

Gör dina portar vida
För Herrans härlighet.
Se, folken kring dig bida,
Att nå din salighet.
Kring jordens länder alla
Skall denna lofsång skalla:
Välsignad vare han,
Som kom i Herrans namn!

Ej kommer han med härar
Och ej med ståt och prakt;
Dock ondskan han förfärar
I all dess stolta makt.
Med Andans svärd han strider
Och segrar när han lider.
Välsignad vare han,
Som kom i Herrans namn!

O folk, från Herran viket
I syndig lust och flärd!
Gif akt! det helga riket
Ej är af denna verld;
Ej af dess vise funnet,
Ej af dess hjeltar vunnet.
Välsignad vare han,
Som kom i Herrans namn!

Den thron, som han bestiger,
Är i hans Faders hus;
Det välde, han inviger,
Är kärlek blott och ljus.
Hans lof af späda munnar
Blott nåd och frid förkunnar.
Välsignad vare han,
Som kom i Herrans namn!

Jerusalem är öde,
Dess tempel fallit ner,
Dess prester äro döde,
Dess spira är ej mer:
Men Christi rike varar
Och sig allt mer förklarar.
Välsignad vare han,
Som kom i Herrans namn!

JESUS LIDER OCH FÖRNEKAS.

(№ 85.)

Jesu! dig i djupa nöden
Dina egna öfverge;
Dig, som går för dem i döden,
Svika och förneka de.
Ack, jag sjelf, som bland de dina
Du vill frälsa med din pina,
Öfverger dig för en verld,
Full af dårskap, synd och flärd.

Hvem var den, som dig förrådde,
Då din tår för honom flöt,
Dig, som nyss hans fötter tvådde,
Brödet nyss med honom bröt?
Ack! jag sjelf, som från det bordet,
Der ditt blod beseglar ordet,
Der du mig min synd förlät,
Återföll i frestarns nät.

Ej förmå de svaga vänner
Vaka blott en stund med dig,
Då du, höljd af blodsvett, känner
Dödsens fasor samla sig.
Ack! jag sjelf förmår ej vaka,
Ej en flyktig ro försaka;

Rörd en stund, dock innan kort
Sofver jag min bättring bort.

Hvem var den, som dig ej kände,
Dig, sin lärare och vän,
Bröt den tro, han nyss bekände,
Bröt den, tredje gången än?
Ack! jag sjelf, som flera gånger
Brutit löftet af min ånger,
Nekat och försakat dig,
Som så ofta sökte mig.

Salig den, dig aldrig sviker,
En gång af din kärlek rörd;
Aldrig från din sida viker,
Af en fåvisk verld förförd:
Som, Johannes lik, vid ropen
Af den onda, blinda hopen,
Trofast följer dina spår,
Vid ditt kors till ändan står.

Men du ock den fallna åter
Med en blick upprätta kan:
Den sitt fall, som Petrus, gråter,
Den dig älskar såsom han.
Se min tår, min bittra smärta;
Se, dig älskar dock mitt hjerta;
Jesu, du min barndomsvän!
Tag mig till ditt barn igen.

JESU UPPSTÅNDELSE.

(№ 102.)

Hvad ljus öfver griften!
Han lefver, o fröjd!
Fullkomnad är Skriften,
O salighets höjd!
Från himmelen helsad,
Han framgår i glans,
Och verlden är frälsad,
Och segren är hans.
Bortvältad är stenen och inseglet bräckt,
Och vakten har flytt för hans Andas flägt,
Och afgrunden bäfvar. Halleluja!

Här var mellan ljuset
Och mörkret en strid;
Dock segrade ljuset
För evig tid.
Nedstörtad är döden;
Och tron står opp,
Bland jordiska öden,
Med himmelskt hopp.
I sörjande qvinnor! hvem söken I här?
Den lefvande ej bland de döda är:
Uppstånden är Jesus. Halleluja!

Så himlen med jorden
Försonade sig,
Så grafven är vorden
Till glädjen en stig.
I hufvu'n, som böjdens
Vid korsets fot!
Upplyftens och fröjdens,
Trots verldens hot.
Kom, skingrade hjord! till din Herde igen:
Han lefver, han lefver och följer dig än,
Osynlig från himlen. Halleluja!

Nu stormen, o tider!
Hans kyrka står fast.
Som ljuset sig sprider
Hans lära med hast.
Ut gå i all verlden
Hans sändningabud
Och vittna bland svärden
Och bålen om Gud,
Och vittna om honom, o tröst i all nöd!
Som, död för vår synd, blef genom sin död
En förstling till lifvet. Halleluja!

I fromme! hvi klagen,
Hvi misströsten I?
Hur fort är båd' dagen
Och natten förbi!
Snart jorden upplåter
Sin famn till er ro;

Snart uppstån I åter,
Likt kornen, som gro.
Han sjelf, som dem sådde, skall komma till slut
Och samla in skörden, men skilja förut
Ogräset från hvetet. Halleluja!

JESU ANDELIGA VERLDSREGERING.

I.

(№ 118.)

Din spira, Jesu! sträckes ut,
Så långt som dagen hinner.
Ditt rike står till tidens slut:
Det står, då allt försvinner.
Ditt namn bekäns med himmelskt mod,
Och för ditt kors, din segerstod,
Nedfalla folk och kungar.

Det barn, som föds, till dig man bär;
Till dig man flyr i döden.
Om du i lyckan bortglömd är,
Man söker dig i nöden.
Der oskuld trycks, der dygd blir hädd,
I sorgens hus, på plågans bädd,
Din tröst allena gäller.

Kom, Jesu! var i ve och väl,
I lif och död oss nära,
Och gjut i hvar förkrossad själ
Din Anda med din lära.
Och styrka gif till helig strid,
Och samla oss i evig frid,
Då du all verlden dömmer.

II.

(№ 119.)

Den korta stund, jag vandrar här,
Hvad fruktar jag och klagar?
Han, som den gode Herden är,
Han mina steg ledsagar.
Han, som gaf lifvet för sin hjord,
Än med sin Anda och sitt ord
Är när oss alla dagar.

Jag hör hans röst och känner den
Och går dit han vill kalla.
De sina känner han igen,
Han räknat har dem alla.
Han söker den som vilse far,
Den svaga i sin famn han tar,
Upprättar dem som falla.

Han styrker mig med lifsens bröd
Vid nådens helga källa,

Der Andans kraft mot synd och död,
Der frid och fröjd uppvälla.
Hur mörk min väg bland törnen går,
Blott jag ej viker från hans spår,
Jag ej skall modet fälla.

O du, som sade: «Ingen kan
De mina från mig taga»,
Dig mot en verld jag ropar an,
Som vill mig från dig draga.
Låt mig ej villas bort från dem,
Som till din Faders sälla hem
Du lofvat att ledsaga.

Hur tomt är allt hvad verlden har!
Hur kort dess nöjen vara!
Snart stundar natten, då en hvar
Af oss skall hädanfara.
Och då, hvad är all lycka här,
Emot det löftet: «Hvar jag är,
Der skolen I ock vara!»

III.

(№ 122.)

O Gud! vår broder Abels blod
Till dig från jorden ropar.
Än rasar ondskans öfvermod,
Än brott på brott hon hopar.
Dock, vid allt otrons öfverdåd,
De dina du hugsvalar.
Till jorden ser du än i nåd,
Ty Jesu blod der talar.

Korsfäst! de ropte om Guds Son,
Och Barabbas behöllo.
I Christi fjät, med qval och hån,
Hans trogna vittnen föllo.
Men ordet lefver efter dem,
Som ljus åt verlden gifvit:
Då af din prakt, Jerusalem!
Ej sten på sten förblifvit.

Och si! då en rättfärdig man
Står fram att sanning yrka,
All verldens makt ej fruktar han,
Guds sak ger honom styrka.
Förgäfves ondskan tändren skär
Och till hans död sig väpnar:

Hans uppsyn lik en engels är,
För hvilken brottet häpnar.

Åt himlen lyftande sin syn,
Den fromme går att lida,
Och skådar i den öppna skyn
Guds Son vid Fadrens sida.
Lik honom ber han i sitt fall
För dem, hans ofärd göra,
Och dör med lugn; ty en gång skall
Dock mörkrets makt upphöra.

Ja, Herrans ljus ej slocknar ut,
Fast det i moln sig döljer.
Det goda segra skall till slut,
Fast verlden det förföljer.
Och han, som kom i Fadrens namn,
Skall än välsignad komma
Och samla i en evig hamn
Från tidens storm de fromma.

JESU EFTERFÖLJELSE.

(№ 127.)

Jesum haf i ständigt minne,
Vill du bli Guds barn och vän.
Jesum bär i hjertat inne,
Jesum haf för ögonen.
Vid din möda, vid din hvila,
I din glädje, i din nöd,
Se på Jesu lif och död.

Se på Jesum, och upplifve
Tro och kärlek all din själ:
Till allt godt din hug de drifve,
När du ser hur han gjort väl.
Verka, såsom han, i tiden
Det som evigt frukter bär;
Verka, medan dagen är.

Se på Jesum, bed och vaka,
När din fot på rosor går;
Verldens lust och prål försaka,
Tag ditt kors och följ hans spår.
Se på Jesum, när du frestas:
Då skall frestarn fly med skam,
Och Guds englar träda fram.

Se på Jesum, när en fara
Hotar dig, och tro på Gud.
Se, ibland en rådlös skara,
Jesu lugn vid stormens ljud.
Tro på honom, som kan näpsa
Haf och vindar, eld och flod,
Och gack fram med christligt mod.

Se på Jesum, när du lider;
Se hvad han, den gode, led.
Är det hjertats hårda strider,
Själens qval, dig trycka ned:
Se hans ande djupt bedröfvad,
Se hans blodsvett, se hans strid,
Hör hans bön, och känn hans frid.

Är det nödens tagg dig sårar,
Suckar du på plågans bädd,
Pressar otack dina tårar,
Är af verlden du försmädd,
Glöms, förnekas du af vänner:
Se, hvad Jesus utstått har,
Hvilken ren som ljuset var.

Se på Jesum, när du döden,
När du domen för dig ser.
Jesus än i sista nöden
Ger den frid, ej verlden ger.
Bed som han, och böj ditt hufvud;

Jesus fullgjort allt för dig,
Jesus ta'r din själ till sig.

GUDS LAG.

(№ 143.)

På Sinai stod Herren Gud:
Bland eld och rök och thordönsljud
Han stod, fördold i töcknen.
Basunen ljöd och Herrans röst
Med bäfvan slog allt folkets bröst,
Och berget skalf och öcknen.
Och Herren talade och böd
Och sade: den är evigt död,
Som af min budords rätter
Blott en åsidosätter.

O samvete, o röst af Gud!
Som himlens stjernor, lagens bud
Oss lysa evigt klara.
Men hvem, på hela jordens rund,
Hvem finns, som kan i domens stund
Den starke hämnarn svara?
En enda finns, som svara kan;
Allt är fullkomnadt, säger han,
Sin blick till himlen höjer
Och ned sitt hufvud böjer.

Från Sinai till Golgatha
Ditt öga vänd, o menniska!
Och se hvad du har brutit.
För dig han lagens vrede bär:
O syndare! för din skuld är
Hans helga blod utgjutit.
O kom, försmält af ånger, kom
Och låt ditt hjerta skapas om,
Låt tron din anda lifva
Och frukt i kärlek gifva.

NATTVARDEN.

(№ 150.)

O Jesu! än de dina
Du vill omkring dig se,
Och af din bittra pina
En salig frukt dem ge.
Dem in i döden älskar du,
Och i din faders rike
Vill undfå dem ännu.

Dock vill du än på jorden
Bland oss ock stiga ner.
För oss ett offer vorden,
Dig sjelf åt oss du ger
Och säger, evigt huld och god:

«Tag! det är min lekamen;
Och tag! det är mitt blod.»

Dig, Jesu! än vi höra
I dessa dyra ord.
Oss alla vill du göra
Till dina vid ditt bord;
Oss alla, då du brödet tog.
Du slöt intill det hjerta,
Som för oss alla slog.

Det hjertat, som i nöden
Den armas tillflykt var,
Som bad för oss i döden
Och våra synder bar,
Det hjertat än med frid och tröst,
Med salighet från höjden,
Här nalkas trogna bröst.

Du kommer, kärleksrike!
Ännu i Herrans namn
Och för oss i ditt rike
Emot en Faders famn:
En Faders, som förlåta vill
De barn, du återlöste,
Och som dig höra till.

Dig vilja vi tillhöra,
O Jesu! till vår död,
Och Herrans vilja göra

I medgång, som i nöd.
Då blir du när oss alla da'r
Intill vår lefnads ända;
Som sjelf du lofvat har.

VÄCKELSEN.

(№ 165.)

Vak upp! hör väkten ljuder
Från Zions murar än.
Se nådens sol dig bjuder
En bättringsdag igen.
Men snart skall budet fara
Från lifvets Förste ner
Och i hans namn förklara,
Att ingen tid är mer.

För sent skall syndarn vakna,
Der ingen morgon är,
Der han skall evigt sakna
Den nåd han spillde här;
Der inga böner höras,
Der ingen bättring sker;
Ty kan väl bättring göras,
Då ingen tid är mer?

O du i synden döde!
Se denna evighet,
Der allt är mörkt och öde
Och ej af ändring vet.
Att synden hopplöst minnas:
O mask, som ro ej ger!
Ack! kan väl hoppet finnas,
Då ingen tid är mer?

Vak upp! hör ropet skallar:
Nu är behaglig tid,
Nu gack, dit Herren kallar,
Med bön och bot och strid.
Vill du den nåd förnimma,
Som syndarn bjuds ännu,
Så tänk hvar dag, hvar timma,
Att nu är tid, blott nu!

VID RINGNING TILL GUDSTJENST.

(№ 323.)

Hör! Gud ännu sin nåd dig bjuder!
Se templets portar öppna sig!
Kanske härnäst, då klockan ljuder,
Upplåtes grafvens port för dig;
Du går ej mer i Herrans hus,
Ditt rum bereds i jordens grus.

Men om i dag du söker Herran
Och hem hans ord i hjertat bär,
Han följer dig och är ej fjerran,
Då du hans hjelp och tröst begär;
Han ej din sjuksäng öfverger
Och än i grafven till dig ser.

Så sök i dag, då år och helsa
Än ge dig tid och kraft dertill,
Sök Herrans nåd, som vill dig frälsa,
Blott du på honom trösta vill:
Och Gud, som hör din bön och sång,
Välsigna skall din kyrkogång.

FÖR FÖRÄLDRAR.

(№ 341.)

Du, som var den minstes vän
Och lät barnen till dig träda:
Jesu! du välsignar än
De oskyldiga och späda.
Du en faders omsorg leder
Och en moders fröjd bereder.

Gode herde! i din hjord
Du de svaga lam ej glömmer.
Lifsens bad och nådens bord
Du så huldrik åt dem gömmer.
I din famn du vill de kära
Till din faders boning bära.

Jesu! i din vård vi ge
Våra barn, vårt glädjeämne.
Gud! din gåfva äro de:
Dig vi dem tillbaka lemne.
Re'n i dopet till dig tagna,
Låt dem ej från dig bli dragna.

Låt oss vandra med dem så,
Att vi himlen med dem ärfva;
Ej med ondt dem föregå,

Ej en menlös själ förderfva:
Att de englar, dem ledsaga,
Ej hos dig må oss anklaga.

Ingen, så ditt ord oss lär,
Ingen kommer i ditt rike,
Som ej barnsligt hjerta bär
Mot sin Gud och mot sin like:
Gif att dig, som barn, vi alla
Älska, lyda och åkalla.

FÖR NATTVARDSUNGDOM.

(№ 352.)

Kom, o Jesu! väck mitt sinne,
Och bered mig med ditt ord
Till den stund, som snart är inne,
Då jag framgår till ditt bord:
Ack! det bordet, dit du stiger
Kärleksfull från himlen ner,
Och till salighet inviger
Den, som dig sitt hjerta ger.

Dig mitt hjerta vill jag gifva:
Låt det helgas af din nåd.

Din för alltid vill jag blifva:
Led mig i din Andas råd.
Du, som ej försköt den späda!
Nu min ungdoms tillflykt var,
När jag i en verld skall träda,
Der så mången vilse far.

Låt ditt ljus så för mig skina,
Att jag går den rätta stig.
Påminn mig din död och pina,
Då en afväg frestar mig.
Låt mig djupt i själen fatta,
Hur du lidit för min skuld,
Och din kärlek högre skatta,
Än all verldens makt och guld.

Låt mig höra, hur du säger:
«Kom, mitt barn, och blif hos mig;
Ingen bättre vän du äger,
Än den vän, som dött för dig.»
Ja, mitt rörda hjerta känner,
Att din Ande är mig när;
O! jag vill, bland dina vänner,
Följa dig och ha dig kär.

FÖR EN BLIND.

(№ 365.)

Jag får ej se Guds dag,
Som minsta fågel prisar;
Dock prisar äfven jag
Den nåd, mig Gud bevisar.
Fast jag hans verk ej ser,
Hans Ande är mig när,
Och i hans ord mig ger
Ett ljus, som evigt är.

Hvad jag ej ser, jag tror,
Jag det i hjertat känner.
Hur Gud är vis och stor,
Hur han är god, jag känner;
Jag känner hur hans hand
Ledsagar mig hvar stund,
Och dra'r ur syndens band
Min själ i sitt förbund.

O Jesu! du är än
Den blindes tröst på jorden.
Du alla armas vän,
Sjelf arm i tiden vorden!
O du, som sjelf här led,

Sjelf kände sorg och nöd,
Du stiger till mig ned,
Och blir den svages stöd.

Du vill, o verldens ljus!
Ett ljus för mig ock vara:
Du låter i ditt hus
Din nåd för mig förklara;
Du låter vid ditt bord
Mitt hjerta nalkas dig;
Och sjelf, o lifsens Ord!
Du följer hem med mig.

O Gud! i dig förnöjd
Jag somnar och jag vaknar.
När du mig ger din fröjd,
Ej verldens lust jag saknar.
Om jag ej ser dess prakt,
Ej af dess nöjen vet,
Jag ser i tron din makt,
Ditt rikes härlighet.

Den natt mig höljer nu
Skall en gång sig förklara;
Ty en gång öppnar du
Min syn bland englars skara.
Om ej mitt öga här
Din klara sol fått se,
Så skall jag skåda der
Ditt eget anlete.

FÖR EN HUSTRU, SOM SKALL KYRKTAGAS.

(№ 368.)

Gud, min Gud, som ville än
Mig åt barn och maka frälsa!
Gläd mig i ditt hus igen,
Gläd mig ock med själens helsa,
Styrk mig, helga mig i dag:
Utom dig, hvad vore jag?

Jesu! på ditt dyra ord
Vill jag, som Maria, höra;
Låt dess kraft hos mig bli spord
Mot den verld, som vill förföra:
Att jag jemt på hjertat bär
Hvad den bästa delen är.

Sedan kan jag, lugn och nöjd,
Äfven Marthas omsorg bära,
Tacksam för den stilla fröjd
Som du värdes mig beskära.
Rätta glädjen är hos dig:
Blif en daglig gäst hos mig.

Kom, o Jesu! låt ditt namn
Mig, som mor och maka, gläda.
Se till barnet i min famn,

Du, som älskat har de späda!
Du, som sjelf har, späd och arm,
Legat vid en moders barm!

Kom! med kärlek och med tro
Vill jag dig, o Herre! tjena.
Kom, välsigna bröd och bo
Och din helga frid förläna.
Låt mig göra, vis och from,
Af mitt hus din helgedom.

BÖN OM FRID.

(№ 376.)

Fridens Gud! oss frid förläna:
Hör oss, milde Herre Gud!
Hjelp ditt folk dig troget tjena,
Fäst det vid din viljas bud.
O! då skall med helgad ro
Det i fridens hyddor bo.

Ingen makt kan det förfära,
Då det har sin tröst till dig.
I ditt hägn det står med ära,
Står, då verlden hvälfver sig;
Står, då folk förgås med hast,
I din fruktan lugnt och fast.

Men det land, der Gud förgätes,
Röner snart hvad ofrid är:
Först af egna det uppfrätes,
Sedan af förtryckarns här;
Skylar trampas ner i blod,
Högar stå der bygden stod.

Ack! der synd och otro råda,
Hjelpa icke svärd och spjut;
Skulder uppå skulder båda
Nöd och undergång till slut.
Verldslig klokhet, verldsligt mod,
Hämma ej förderfvets flod.

Du blott hjelper i all fara:
Du, de trognas värn och skygd!
Fädrens Gud! lär oss bevara
Fädrens tro med deras dygd,
Att vi må, i eget land,
Frie tryggas af din hand.

Frid i landet du oss gifve!
Frid i husen följe den!
Makar, bröder, grannar lifve
Fridens anda, kärleken!
Frid i hjertat, Jesu! bjud,
Frid med menskor och med Gud.

Frid på jorden, sjöngs i höjden,
Jesu! i din födslostund.

Frid från himlen utgör fröjden
Af ditt saliga förbund.
Men i denna pröfvotid
Vinns den ej förutan strid.

Hjelp oss du, o kärleksrike,
Styrk oss med din Andas mod,
Du vår Konung, i det rike,
Som du köpte med ditt blod!
Der med oss mot synden strid,
Tills vi nå en evig frid.

MORGONPSALM.

(№ 419.)

Jag lefver och upphöjer
Min själ igen till dig,
O Gud! hvars vård jag röjer
I allt, som omger mig:
I dagens nya ljus,
I lugnet kring mitt läger,
I allt hvad kärt jag äger
Oskadadt i mitt hus.

Lof ske ditt ord i tiden,
Som böd, att ljuset är!
Lof ske dig ock för friden,
Som natten till oss bär!
Hur ljuft att i dess famn
Mitt trötta hufvud gömma
Och dagens sorger glömma,
Och somna i ditt namn!

Hur sällt att åter träda,
Förnyad, på din jord,
Och åt din sol mig gläda
Och tänka på ditt ord,
Och gå, med helsans fröjd,
Till mina pligters öfning,

Beredd till kamp och pröfning
Och med min lott förnöjd!

Ej blott att kroppen stärka,
Du. gaf oss hvilan, Gud!
Den bör ock hos oss verka
Ny håg för dina bud.
Om på min gårdagsstig
Jag ser med blygd tillbaka:
Hjelp mig i dag att vaka
Mer troget öfver mig.

Hjelp mig, att jag ej kränker
Min nästas minsta rätt,
Ej talar eller tänker
På lastarenas sätt:
Att jag, för stundens ro,
Ej spiller samvetsfriden,
Ej håglös dräper tiden,
Men gör mitt kall med tro.

Kanhända snart jag saknar
Den tid du nu mig ger.
Jag lägges ner och vaknar
Till jordens dag ej mer.
O Jesu! gif mig då
Den frid, som du blott gifver:
Till dess den dagen blifver,
Som ej skall nedergå.

AFTONPSALMER.

I.

(№ 433.)

När allt omkring mig hvilar,
Till dig min ande ilar,
O Gud! och lofvar dig.
När verldens larm försvinner
Och jag mig ensam finner,
Är du, Barmhertige! hos mig.

När mörker jorden höljer
Och all dess prakt fördöljer,
Jag till ditt rike ser;
Jag ser det, kring de dina,
Af nåd och sanning skina
Uti ett ljus, som ej går ner.

Det ljuset när mig blifver,
Då natten mig omgifver:
Dervid jag somnar in,
Dervid jag vaknar åter,
Så länge du mig låter
Här fostras, att bli evigt din.

Låt mig din nåd ej sakna,
Tills jag en gång får vakna,

Der sjelf du solen är,
Der jag på dig blott aktar,
Ditt anlete betraktar
Och kommer dig allt mera när.

II.

(№ 436.)

Din sol går bort, men du blir när,
O Gud! du alltid hos oss är;
I mörkret ser du oss ännu,
Och, när vi sofva, vakar du.

Allt hvilar under Herrans hand,
Som hägnar både stad och land,
Och, till de goda barnens ro,
Hans goda englar hos dem bo.

Sött sofver den, som fruktar Gud
Och vandrar efter Herrans bud.
Med glädje står han upp igen
Och prisar Gud, sin Far och Vän.

VID AFTONKLÄMTNINGEN.

(№ 444.)

Min hvilotimma ljuder
En gång den sista gång,
Och mig i jorden bjuder
En bädd, så kall och trång.
Dock den mig ej förskräcker:
Så sött jag sofver der,
Tills Herrans röst mig väcker,
Då ingen natt mer är.

Men, Herre Gud, bevara
Min själ, till evig tid,
För syndasömnens fara,
För verldens falska frid.
Här hjelp mig att fullkomna
Mitt värf med tro och hopp;
Se'n kan jag roligt somna
Och stå med glädje opp.

STYCKEN

AF

ANDELIGT INNEHÅLL.

MESSIAS.

Efter *Pope.*

Stäm sången du, som Zions harpa bär:
Ett himmelskt ämne högre ton begär.
Ej källans sorl och löfvens spel för vinden,
Parnassens mör och drömmarne från Pinden
Förnöja mer. Ingif mig du, som böd,
Se'n du hans läppar rört med helig glöd,
Profeten sjunga:

Si! en Jungfru föder:
Hon får en son, och menskorna bli bröder.
Från Jesse rot en telning, lyft åt skyn,
Sin vällukt sprider öfver jordens bryn.
En himmelsk ande genom löfven bäfvar,
Och vid dess topp den helga dufvan sväfvar.
I himlar! gjuten daggig nektar ner
Och stilla regn, som lif från höjden ger.
De sjuke friskna, som dess stam sig nalka:
Den ger mot stormen skygd, mot hettan svalka.

Ej gammalt groll mer göms i bröders håg:
Orörlig står rättvisans jemna våg;
All verldens länder fredens staf inviger,
Och hvitklädd oskuld ned från himlen stiger.

Kom, väntans dag! Tid, skynda årens ring!
Föds, Gudabarn: ur ljusets sköte spring!
Se, till hans vagga skyndas af naturen
Den tidigaste krans, af våren buren.
Se, Libanon sitt hufvud lyfter opp,
Och skogen nickar ned från klippans topp.
Se, Sarons dälder moln af rökverk gjuta,
Och gyllne skyar Carmels spets omsluta.

Hör, en glad röst i öknen budskap bär:
Bereden väg: en Gud, en Gud är när.
En Gud, en Gud! de gälla bergen svara:
Och himlen väntas att sig uppenbara.
Jord, tag emot den kommande i skyn!
I klippor, jemnens! och I strömmar, flyn!
Urgamla cedrar, edra hufvu'n böjen,
Berg, sjunken ner, och dalar, er upphöjen!
Han nalkas, Frälsarn: länge bådad re'n.
I döfve, hören, och I blinde, sen:
Han synens stråle skall ur hinnan reda
Och ljudets gång i stängda öron leda,
Med dagens uppgång tjusa nattens son,
Förvåna tystna'ns barn med åskans dån,
Från dumbens läppar skall en lofsång klinga.
Den lame likt ett rå från kryckan springa.

Ej knot, ej klagan mer kring verlden rår,
Från hvarje kind han torkar af hvar tår,
En boja, som ej bryts, skall döden bära,
Ett evigt dödsår mörkrets förste tära.

Den gode herden går med sina får
Der vattnet renast, gräset rikast står.
Han dem om dagen för, om natten vaktar,
De vilse letar på, de svage aktar.
Det späda lam han lyfter på sin arm,
Ur handen när och värmer i sin barm.
Så skall om menskors barn, de fallna, svaga,
Fridförsten, hjelten, Frälsarn omsorg draga.

Ej mer skall folk mot folk med hämnd stå opp
Och vid trumpetens skräll i blodigt lopp
Hingst störtad emot hingst förtrampa skördens hopp.
Det långa svärd skall till en lia vridas,
Den breda sabeln till en plogbill smidas.
Då resa sig palats på klippans fall.
Hvad fadren börjat, sonen sluta skall,
Hans vinträd skygd åt barn och barnbarn bära,
Och samma hand, som sått, skall fältet skära.

Bestört ser vandrarn hedens nakna bädd
I hast med liljor och med grönska klädd;
Och spritter opp att midt i öknen höra
Nyfödda strömmar dåna vid hans öra.
På klippans brant, der draken bodde nyss,
Nu vassen nickar undan vindens kyss,
Den vida sand, der nu blott törnen snära,
Skall cederns spira, palmens krona bära.
Der riset kröp, står blommig pisang opp,
Der bolmört dunstat, andas myrthens knopp.

Med ulfven lammet ner till källan stiger,
Med blomstertömmar gossen kör en tiger,
Vid samma krubba hingst och lejon stå,
Oskadd af ormen slickas vandrarns tå.
Det späda barn med basilisken leker,
Bär den i handen och vid barmen smeker,
Åt kammens purpur, fjällens skimmer ler,
Rör vid dess gadd och på dess ögon ser.

Lyft, helga Salem, verldens drottning vorden,
Lyft, krönt med ljus, ditt hufvud öfver jorden,
Höj dina ögon: se, en tallös mängd
Till dina portar strömmar från hvar ängd.
Långväga skaror kring ditt berg sig hopa:
Otåligt efter lif och ljus de ropa.
Se, hedna folk i dina gårdar stå,
Upp i ditt tempel, till ditt altar gå.
Se, kung vid kung der sina rökverk tända,
Se, Sabas vårar dit sin rikdom sända.
För dig uppblomstrar Iduméen så skön,
För dig bär Ophirs berg de gyllne frön.

Se, sina portar himlen vidt uppbryter
Och i en ström af ljus dig öfverflyter.
Ej solen mer skall purpra dina torn,
Ej månen fylla upp sitt silfverhorn.
Försmälta i den glans, du kring dig sprider,
En härlighet, som inga skiften lider,
Ur ljuset sjelft skall uppenbara sig,
Guds egen klarhet skina öfver dig.

Haf dunsta bort och berg i rök försvinna,
Och himlens fästen smälta och förbrinna.
Men af hans löften intet ord förgår:
Messias är din Kung, hans rike evigt står.

FÖRGÄNGLIGHETEN.

Efter *Cajanus*.

Svaga, blinda spel för öden,
Rof för döden,
Från din födelseminut,
Menska! och du vill här sträfva,
Skugglik sväfva
Mellan början blott och slut?

Skyr du målet af din bana
För en vana
Att här vackla mellan fel?
Vill du ej ur drömmen vakna,
Rädd att sakna
Tomma bilders gyckelspel?

Du allena i naturen,
Kung för djuren,
Ser med bäfvan åt din graf!
Är då endast du bland alla

Dömd att falla
För den bistra härjarns glaf?

Allt på jorden föds till döden,
Allt: så böd den
Evige i skapelsen.
Hör du, ser du, högst i ljuset,
Lägst i gruset,
En som slapp förgängelsen?

Hvad i trädens gälla toppar
Qvittrar, hoppar,
Skall till marken falla ner.
Hvad kring marken far och ryter,
Slår och bryter,
Nästa timma rörs ej mer.

Flyge fågeln snabb som ilen:
Välld för pilen,
Ligger han der jägarn böd.
Hvass som stål sig fisken svänge:
Blott ett hänge
Svaga trådar blir hans död.

Medan böljans mindre skara
Flyr med fara
Gäddan, hela åns tyrann:
Sjuder re'n en graf för henne,
Efter denne
Än en graf hos menniskan.

Blomman yfs vid morgonranden:
Middagsbranden
Suger all dess fägring ut.
Ekens hufvud molnen räcker:
Stormen sträcker
Seklers son i en minut.

Klippan vittrar: åsen, vorden
Till med jorden,
Sprängs af luft, af vatten skärs.
Jernet, som kan allt förbita,
Söndra, slita,
Jernet sjelft af rosten tärs.

Ej så smått i gräset hvimlar,
Ej bland himlar
Ett så mägtigt ting sig rör,
Som ej skiftar om i tiden
Under striden
Mot den magt, som allt förstör.

Ser du etherns hvalf sig vrida,
Stjerna skrida
Efter stjerna, stund från stund!
Steg ej på sin punkt planeten?
Och kometen,
For den ej på sin sekund?

Dock de verldar, som der ila,
Plötsligt hvila,

Bjuder Han, som ställt dem der.
Vanskligt, vanskligt sjelfva fästet,
Stjernenästet,
Sjelfva ljusets källa är.

Intet, intet kan här vara:
Allt skall fara,
Allt är i en ström blott här.
Detta nu är borta redan:
Ofvan, nedan,
Allt blott varit, intet är.

Har det anda, har det ingen,
Allt skall ringen
Af förvandling genomgå.
Lifvet tär sig sjelft som ljuset,
Och som ruset,
Ungdom, fröjd och kraft förgå.

Och din bättring att försena,
Du allena,
Menska! vill dig fästa här:
Medan, sanden lik som rinner,
Du blott hinner
Med hvar dag ditt slut mer när.

Söker du i vanskligheten
Saligheten?
Bygger du på isen hus?
Floden sväller, hastigt lossad:

Stjelpt och krossad
Sjönk din byggnad, spilld till grus.

Ack! förrn stunden är förliden,
Bort om tiden
Sök en grund som stadig är.
Till din flyttning genast färdig,
Gör dig värdig
Glädjens aning redan här.

Glädje, glädje utan skiften
Bort om griften
Väntar dig, ej drömd förut.
Menska! och du vill här sträfva,
Skugglik sväfva
Mellan början blott och slut?

DE 10 JUNGFRUR.

Guds rike ej vinns utan vaksam tro
Och akt uppå tiden, som rymmer.
De fåvitska jungfrur från håglös ro
Uppstodo med skräck och bekymmer.
Gud nåde oss syndare arma!

I slumrande tröghet, i stojande flärd
Med bättringens stunder vi skämta.
När Brudgummen kommer, är oljan förtärd
Och lamporna slocknande flämta.
Gud nåde oss syndare arma!

Ack! lit ej på timmen, som bådar ditt slut;
Du vet ju ej, när den är slagen!
De sprungo förgäfves i midnatten ut,
De fem, som försummade dagen.
Gud nåde oss syndare arma!

De ropte: o Herre! o Herre! låt opp,
Men blefvo från salen utslutna.
«Jag känner er icke!» — så utan allt hopp
De gingo i mörkret förskjutna.
Gud nåde oss syndare arma!

De andra med lampor, som brunno så klart,
De gingo i glädjen, de fromma.
Ack! vaka, du trogna; du vet ej hur snart
Din himmelske Brudgum må komma.
Gud nåde oss syndare arma!

O må han oss finna beredda i tid!
Må kärlek och håg hos oss brinna!
Uppvaknen, I säkre! Uthärden er strid,
I svage! I skolen dock vinna.
Gud hjelpe oss syndare arma!

SYNDERSKAN I PHARISEENS HUS.

Du, som försummar Herrans nåd!
Betänk, betänk ditt öfverdåd,
Som evigt dig förtappar.
Ack! hör: ännu förbarmar sig
Din Frälsare, och söker dig,
Och på ditt hjerta klappar.

Se, synderskan, vid Jesu röst,
Med bäfvan slår sig för sitt bröst,
Med fruktan honom följer:
Men då hon all hans kärlek ser,
Hon vid hans fötter faller ner
Och dem med tårar sköljer.

Och med sitt hår hon torkar dem.
Bland döttrar i Jerusalem
Nyss mån att utmärkt blifva,
Hon nu försakar all sin flärd
Och öfverger en fåfäng verld,
Att Gud sitt hjerta gifva.

Och se, hur mild han ta'r emot
Det arma hjertats bön och bot,

Och tröstar den förgråtna:
«En krossad själ, som närmar sig
Så ömt, så innerligt till mig,
Bli många fel förlåtna.»

«Din tro har frälst dig: gack med frid.»
Med frid hon gick, att all sin tid
Sin Frälsare tillhöra.
Hvem syndar ej på denna jord?
Men väck oss, Jesu! med ditt ord,
Att vi må bättring göra.

RIKE MANNEN OCH LAZARUS.

Du rike, som yfs vid ett kräsligt bord,
Och ingenting bättre på Herrans jord
Än vällust och yppighet finner!
Ej rör dig den usle, der dignar ner
Och, full utaf sår, om smulor ber,
Och ömkan af hundar blott vinner.
Men döden, men döden
Förändrar de jordiska öden.

Den arme är snart i Herranom död,
Och mötes af englar, och all hans nöd
Förvandlas i fröjd utan ända.
Du dör, äfven du, från all din prakt:
Din kropp blir med ståt i griften bragt;
Men själen! hvarthän skall hon lända?
Dit neder, dit neder,
Der evigt mörker sig breder.

Lyft opp dina ögon och se hos Gud
Den fattige fromme, som höll hans bud,
Dem du har föraktat och brutit.
Nu gläds han åt sorgens och pröfningens da'r,
Och du har blott saknad och ånger qvar

Af allt hvad du samlat och njutit.
O smärta, o smärta!
O matk, som ej dör i ditt hjerta!

Du vill, att han far från sin himmel ner
Och blott med sitt finger en droppe dig ger
Åt tungan, att svalka dess låga:
Men du till din dörr, der han naken låg,
Ej gick blott ett steg och hans nöd besåg
Och sökte att lindra hans plåga.
Ack! tiden, ack! tiden
För honom och dig är förliden!

Ett evigt svalg åtskiljer de tu,
Betänk det, du rike! betänk det ock du,
Som, fattig, dock älskar blott verlden!
Ej armod, ej rikdom betyder för Gud:
O ve! eder alle, vid dödens bud,
Om I edra hjertan förhärden!
Det fälles, det fälles
En dom, då allt vedergälles.

ORDET.

Mel. *O Gud vi lofve dig.*

1.

O ändlige! till dig
Min själ upplyfter sig:
Till dig i en ovansklig verld,
Från stoft och mörker, synd och flärd.
Från dig ursprungen, flyr hon opp
Till dig igen med tro och hopp.
Gud! den dig nalkas, nalkas du,
Fast blott i ordet sedd ännu.
Evigt, som du, är ditt ord,
Heligt, som du, är ditt ord.
Allt med ditt ord du bär;
Och det blott kärlek är.

2.

All himlens här och haf och jord,
Allt är blott genom Herrans ord;
Och det går ut ifrån hans mund
Med lif och kraft ännu hvar stund.
Ännu det bjuder natten fly;
Och skapelsen hvar dag är ny.
Ännu det strömmar ner från skyn,
Välsignande all jordens bryn.
Gud talar ej i åskan blott,

Men ock i bråddens gröna skott.
Den minsta blomma är hans ord;
Hans tanke i hvart frö är spord.

3.

Dock i din kyrka talar du,
O Herre! skönare ännu.
Ett nådens bud är Ordet der:
Guds egen Son det till oss bär.
Han steg hit ner i menskohamn,
Att visa oss en Faders famn.
Han sjelf är Ordet, det som var
Och är hos Gud från evighet.
I honom för oss uppenbar
Är all Gudomens härlighet.

4.

Och det han sagt, det lifsens ord,
Till alla verldens folk går ut.
Och det skall lefva, om än jord
Och haf och himmel toge slut,
Och evigt lif får den det hör,
Och derpå tror, derefter gör.
Men om hans ande ej är när,
Det blott ett ljud, en bokstaf är.

5.

Kom, Herrans Ande, med hans ord,
Du som i dopet till oss kom,
Att till Guds barn oss skapa om.
Kom i hans hus och till hans bord;
Kom hem till oss i bönens stund,

Och fäst oss i hans nåds förbund.
Vårt hjerta till ditt tempel gör,
När du med ordets kraft oss rör.

DEN ALLMÄNNELIGA KYRKAN.

Sjelf oföränderlig och en,
O Gud! oss Andans enhet gif:
Du, som oss gaf, i dopet re'n,
Ett namn, en tro, ett hopp, ett lif.

Hur verlden än oss skilja må,
En Faders barn, i Sonens namn,
Som dött för alla, här vi stå
Som bröder, för din blick, din famn.

En är den gode Herdens hjord:
De sina känner han igen,
Hvar helst de lyssna till hans ord,
Hur långt kring öknen spridda än.

Hvar helst, o Jesu, i ditt namn
Sig samla tre blott, eller två —
På Lappens fjäll, i Negrens hamn —
Du är dem när: du lofvat så.

Ja, hvar blott en förkrossad själ
Hugsvalad blir af nådens röst,
Der är din kyrka. Här jemväl
Hon fins i hvart botfärdigt bröst.

Som du vid lyckta dörrar stod
Bland dina i Jerusalem
Och böd dem frid och gaf dem mod
Och ut i verlden sände dem:

Så här, bland oss, osynlig stå
Och med ditt ord, din Anda bjud,
Att tviflarn sjelf utropa må:
Jag tror, min Herre och min Gud!

Min Gud! att lyfta mig till dig,
Du ville sjelf en menska bli.
Min Herre! ack! du köpte mig
Med eget blod från bojan fri.

Och jag på dig ej skulle tro,
Ej älska, lyda dig, som din?
O! kom att i mitt hjerta bo:
Der vig ditt rätta tempel in.

CHRISTI FÖRBÖN.

Den gode Herden låter
Sitt lif för sina får:
Dem han vill samla åter
I hemmet, dit han går.
Men nu de skingras alla
I vida verlden ut;
Och, att de ej må falla,
Han ber för dem till slut.

»O Fader! mig förklara,
Som jag förklarat dig.
När jag går bort, bevara
Min dyra hjord åt mig.
Dem, som mitt namn bekänna,
Din kraft med ordet gif;
Att de må rätt dig känna;
Ty det är evigt lif.

Låt tidens sorg dem rena,
Och korsets törne-stig
Dem så med mig förena,
Som jag är ett med dig:
Att, der jag är, de blifva
I salig evighet,

Dig, Fader, äran gifva,
Och se min härlighet.»

Så bad Guds Son på jorden,
En offerprest, så huld;
Sjelf här ett offer vorden
För hela verldens skuld.
Han gjort, att nådastolen
Oss alla öppen står,
Att der, liksom af solen,
Sitt lif all' verlden får.

Så komme vi och falle
För dig, o Jesu, ner.
Din kärlek vi åkalle:
Du till vår svaghet ser.
Sjelf frestad här och pröfvad,
Fast utan synd du var,
Du känt, till döds bedröfvad,
Hvad strid vår ande har.

Ditt hjerta för oss blöder
I himmelen ännu.
Ännu för oss, som bröder,
Din Fader beder du.
O låt mig sjelf ej vända
Din förböns kraft från mig!
Låt den i kärlek tända
Mitt hela lif för dig!

MORGONSTJERNAN.

O Jesu! medan flärden
Mig skiljde än från dig,
Jag vandrade i verlden,
Som på en nattlig stig,
Der jag blott irrsken följde
Långs med en afgrunds bryn,
Der himlen sjelf sig höljde
I töcken för min syn.

Men när jag hopplös stannat,
Ej fäste fann, ej stöd,
Och såg för mig ej annat,
Än mörker, fall och död:
Då tändes för mig strimman,
O Jesu! af ditt ord;
Då flydde kring mig dimman
Från himmel och från jord.

Du sprang, vid dagens tändning,
En morgonstjerna fram.
Min själ din himla-sändning
Med salig tro förnam.
Hur mild och klar du blänkte,

Hur skön på Tabor stod!
Ack! skönast, då dig stänkte
Den röda ström af blod.

Sjelf i det ljus försvunnen,
Hvarom du bar oss bud,
Du strålar, ny upprunnen,
Och är vår sol, vår Gud.
Du lif och kraft oss sänder
Vid all vår vandring här.
Ack! den från dig sig vänder,
I dödens skugga är.

TIO GUDS BUD.

Jag är din Gud: förnim min röst,
Som hvälfver himmelen och jorden.
Förnim den ur ditt eget bröst;
Och lyd de eviga budorden.

Gör dig ej gudar under skyn,
Af rikdom, vällust, makt och ära.
Tro blott på Allmaktens försyn:
Då kan du alla öden bära.

Missbruka ej den Högstes namn,
Och ej det helga kränk med joller.
Det blir till slut, i tidens hamn,
Det enda ankar dock som håller.

Fäst dig ej så vid jordens lif,
Att du förgäter evigheten.
En stund din ande frihet gif
Till uppflygt öfver vanskligheten.

Ve dig, om ej din far, din mor,
I åldrens svaghet, af dig aktas!
Du sjelf blir gammal, förr'n du tror:
Vill du af dina barn föraktas?

Du är ej ensam på den jord,
Som danades till menskans rike.
Rys, att med tanke blott och ord
Ett offer göra af din like.

Styr lustan: håll din ungdom ren;
Var stark i första pröfningstiden.
Den gamles ånger är för sen.
Hvad vore segren utan striden?

Gör ingen orätt: såg du än
Vår hela verld i vådlig lutning.
Följ se'n ditt hjerta, menskovän:
Gör godt: förunn' dig denna njutning.

Var sann: och du går lugn och fri.
Gud är tillstädes: falske, bäfva!
Vill du din plågoande bli,
Så djerfs ditt eget inre jäfva.

Din grannes skördar froda sig:
Låt ej ditt armod det förtycka.
Du ser väl många öfver dig,
Men flere under dig i lycka.

Begär ej, oförnöjd med din,
Den lott, som är din broders vorden.
Du ta'r i dag hans hydda in,
I morgon bärs du bort i jorden.

Vill du i lugn dig lägga der,
Tills du en högre ban får vandra:
«Allfadren fram om allt haf kär,
Och, som dig sjelf, så unna andra».

MENNISKANS RINGHET OCH HÖGHET.

All verldens Herre! du, hvars namn
  Upphöjs af englars skara!
Det minsta barn i modrens famn
  Du böd ditt vittne vara.
Det rena hjertat till dig ser,
Och i din vård sin oskuld ger,
  Som i en faders händer.
Blott lasten flyr med sluten syn
Och vill ej se din hand i skyn,
  Som lif och död oss sänder.

O du, som fästet bredde ut
  Och sol och måne ställde,
Och ser omkring dig, utan slut
  Och utan gräns, ditt välde!
Hvad är i jordens vrå likväl
Ett menskostoft, en menskosjäl,
  Att du dess vägar följer?

Allt jordiskt är ju samma slägt.
Som matkens, är vårt lif en flägt,
Och samma mull oss höljer!

Nej! du, som dina helga bud
I menskans hjerta skrifvit:
Du henne ej, o lifvets Gud!
Åt döden öfvergifvit.
Din bild på jorden, der du lagt
Allt skapadt under hennes makt,
I mark och luft och vatten:
Hon till din himmel blickar opp,
Och går till hvila med det hopp,
Att vakna än ur natten.

Men ack! den fallna glömmer dig,
Åt sina lustar lemnad.
Nedom ett djur hon sänker sig,
Som till ditt barn var ämnad.
Dock ej den själ, som dig förnam,
Af dig i ljuset kallad fram,
Du lemna vill i nöden.
O djup af nåd! för menskans skull
Du ger, o Fader, evigt huld,
Din egen Son i döden.

Si! dödens makt han öfvervann:
Han lefver: jag skall lefva.
Med Fadren evigt lefver han,
Med honom skall jag lefva.

O ljus! o tröst af Herrans ord!
Af jord jag är och blir till jord,
Men Herren skall mig väcka.
O andans lif i tron på Gud!
Ej verldens fall, ej domens ljud
En trogen själ förskräcka.

FÖR BARN.

Milde Jesu, du som sade:
Låter barnen till mig gå,
Du som händren på dem lade,
Du välsignar än de små.
Sjelf ett barn, till Herrans tempel
Bars du i din moders famn.
Låt mig minnas ditt exempel
Från den stund, jag mins ditt namn.

Nämnd i dopet bland de dina,
Låt mig växa upp som din.
Låt den knoppen ej förtvina,
Som du sjelf har ympat in.
Hjelp min håg att tidigt lära,
Tidigt älska Herrans ord.

Att en dag bland dina kära
Jag må helgas vid ditt bord.

När jag se'n går in i verlden,
Låt din ande följa mig:
Att ej lasten eller flärden
Dra'r mig från den rätta stig.
Till en glädje för de mina,
Låt mig vandra all min tid;
Och der ljusets englar skina
Möta dem i evig frid.

JUBEL-PSALM.

O morgonrodnad! helga ljus!
Som uppgick öfver Herrans hus,
Hans vägar att förklara!
Guds härlighet stod fram i dig,
Och mörksens välde gömde sig
Med falska gudars skara.
Skingrad är,
Äfven här,
Fädrens vantro. Ske dig ära,
Christe Jesu!
För ditt ord, din himlalära!

O Herrans telning! som hans hand
I dödens dal, i sorgens land
Välsignad lät upprinna:
Du ger den trötta lugn och stöd,
Till dig den trogne vid sin död
Än flyr att svalka finna.
Frukter bär,
Äfven här,
Tron på nåden. Ske dig ära,
Du korsfäste!
Som vår skuld har velat bära!

O du, som, offrad med förakt,
Uppstod en Konung, med all makt,
I himlen och på jorden:
En makt af sanning, nåd och frid,
Som intet våld, som ingen tid,
Är öfvermäktig vorden!
Tryggad är,
Äfven här,
Din församling. Ske dig ära,
Gode Herde!
Du din hjord är alltid nära.

FÖR NATTVARDSBARN.

I.

Jesu! du mitt hjerta rörde,
Redan i min moders famn,
Gud och Fader! du mig hörde,
När jag bad i Jesu namn.
Nu i Jesu namn jag ber,
Att du mig din anda ger.
Helge Ande! mig upplifva,
Att jag ett Guds barn må blifva.

Vid mitt dop du tog mig, arma
Syndamask, o Gud, till dig:
Nu ånyo dig förbarma,
Evigt Gode, öfver mig.
Räck åt mig en faders hand;
Gör mig fri från syndens band;
Låt min själ ånyo renas,
Jesu! och med dig förenas.

Nu jag sjelf för dig framträder
Med mitt hjertas bön och tro,
Och åt din förtjenst mig gläder,
Som ger själen evig ro.
Nu jag sjelf bekänner mig,
O min Frälsare, till dig.

Tag de löften, som jag gifver:
Hjelp, att jag dem trogen blifver.

Hjelp, att jag din helga vilja
Rätt förstår och gerna gör.
Låt ej någon makt mig skilja
Från den väg, der du mig för.
Till min död från denna stund,
Håll mig fast i ditt förbund.
Till min död jag mig påminne
Denna stund med trofast sinne.

Vi, som följde hit hvarandra,
Att här helgas af vår tro:
Snart vi ut i verlden vandra,
Som små fåglar ur sitt bo.
Men som dessa under skyn,
Så oss vårdar din försyn.
Gud! du vill de hjertan hägna,
Som åt dig i dag vi egna.

II.

Herre, som i åskan ljungar,
Fader, som i solen ler,
Du, som ser till fågelns ungar,
Du ditt barn ej öfverger!
Hvart jag går, din hand mig följer,
Fast du för min syn dig döljer:
Och mitt hjerta känner dig
I den röst, som varnar mig.

Jesu! du, som blef vår like,
Fast du Guds enfödde var,
Låt mig komma i ditt rike,
Som ditt blod beseglat har.
Du, som skall en dag mig dömma,
Jesu, låt mig aldrig glömma,
Hur du lidit för min skuld,
Och dock ber för mig så huld.

Helge Ande! hos mig verka,
Att mitt dop ej fåfängt var.
Kom att det beslutet stärka,
Som vid Herrans bord jag ta'r.
Led mig så i ungdomsvåren,
Att, när åldren bleker håren,
Jag kan nalkas dit ännu
Lika lugn och säll som nu!

JESUS PÅ KORSET.

Si! o verld: att dig välsigna
Lyfter han sin hand ej mer.
Re'n hans hufvud matt vill digna;
Dock ännu för dig han ber.
Du, för hvilkens skuld han dör,
Hör hans bön och bättring gör.

Under tusen qval han blöder;
Ett oändligt straff han bär.
Ondskan hos hans blinda bröder
Dock hans största smärta är.
Ack! han förde dem till Gud
Och de glömma så hans bud.

Blott en synderska af alla,
Som han läkt till själ och kropp,
Vill ännu hans namn åkalla,
Skild ifrån hans bödlars tropp.
O, hur mild vid korsets fot
Ser han hennes tro och bot!

Af de tolf, som han utvalde,
Blott en enda trofast vän

Till den skymfade och qvalde
Med hans moder nalkas än.
O, hur ömt han blickar ned
Och dem ger sin helga fred!

Än en tröst hans hjerta äger,
Då en själ, som ångrar sig,
Han der frälsa kan och säger:
Var i paradis med mig.
O, hur nöjd sitt blod han ger,
Då han en botfärdig ser.

Skall den Helige på jorden
Dö, som en missgerningsman?
Si! fast verldens offer vorden,
Lugn hos Gud afsomnar han.
Verlden, som hans kärlek glömt,
Dömmas skall af den hon dömt.

Si! en hedning rörd betraktar
Korset, der den gode led:
Och du, Christne! det ej aktar,
Faller ej förkrossad ned,
Du, för hvilkens skuld han dör.
Si Guds lam och bättring gör!

FÖRSONINGSLÄRAN.

KLAGAN.

Ve mig arme, vilsegångne,
Under syndens välde fångne!
Hvar är nu min tröst, mitt hopp,
Då jag ser att mig anklagar,
Ända från min ungdomsdagar,
All min lefnads yra lopp?

Dygder med en fager yta,
Som för verldens ögon skryta,
Ack! hvad äro de för Gud?
Bubblor, som på floden strömma,
Skal, som ingen kärna gömma,
Klippans tomma återljud.

Bättra mig jag ville gerna,
Men hvad kan jag? Endast ärna,
Dag från dag densamme än.
Ack! så lätt jag faller åter
I den synd, som jag begråter:
Skulden växer dagligen.

Ändras kan ej det jag brutit.
Hvad med tidens ström förflutit,

Står i evigheten qvar.
Ej blott hvad i verk jag felat,
Äfven hvad jag tänkt och velat,
Är till domen i förvar.

Ack! som Adams barn vi äre
Alle syndare och bäre
Samma skuld till samma nöd.
All hans ätt, tillspillogifven,
Från Guds ansigte fördrifven,
Är då född till evig död!

Kan dock Han, som till vår fasa
Låter elementren rasa,
Och likväl gör allting godt,
Kan Han på ett stoft sig hämna
Och till evig ofärd lemna
Den Han skapt af kärlek blott?

Så min svaghet vill sig trösta:
Men hvad kan väl öfverrösta
Krafvet af ett enda bud?
Fri att bryta eller lyda,
Jag förgäfves bort vill tyda
Hämnden af en rättvis Gud.

Helig! sjunga Seraphimer,
Helig! Helig! Cherubimer
Kring hans stol från evighet.
Kan då något orent tålas,

Der af honom allt bestrålas,
Allt i sin fullkomlighet!

SVAR.

Hör! ett ord, från himlen gifvet,
Återkallar dig till lifvet,
Fast till döden dömd du är:
Likt det brefvet, som åt fången,
Re'n till bilans möte gången,
Bud om hans benådning bär.

Hör det himlaburna ordet:
Ordet sjelft är menska vordet;
Gud sin ende Son gett ut,
Att han skulle som vår like,
Som vår broder, i sitt rike
Föra oss vid lifvets slut.

Sjelf ett offer för vår frälsning,
Sänder han oss fridens helsning
Och hos Fadren för oss ber.
Så sig nåd och rätt förlika.
Och sin föresyn tillika
Med sin lära han oss ger.

Men hur kan den fångne trälen,
Den vid synden bundna själen,
Följa Herrans helga stig?
Han, som gick för dig i döden,
Hör din bön, din suck i nöden,
Och vill sjelf ledsaga dig.

Ack! ju mer du djupet känner
Af din skuld och den bekänner,
Ångerfull, med ödmjuk tro;
Dess mer tacksam kan du fatta
Nåden, som dig bjuds, och skatta
Din så vunna samvetsro.

Frestelser dock än dig pröfva,
Att ej köttet dig må söfva
I en falsk och farlig frid.
Vaka måste du och strida
Och med tålamod förbida
Herrans hjelp i Herrans tid.

Trägen var i bön och trogen,
Tills den himlafrukt blir mogen,
Som din tro i döden bär.
Då hvad jordiskt är försvinner
För din själ, som målet hinner,
Der en evig glädje är.

NÅDENS VERKAN.

Såsom allt, hvad hösten sena
Orent och förvissnadt ter,
Öfverskyls af snön, den rena,
Som från himlen kommer ner;
Så af himmelsk nåd betäckes
Synden hos en själ, som tror;
Och till andans lif hon väckes
Likt det frö, om våren gror.

Andans lif i knopp ej stannar,
Ej i löf, som falla af.
Oförgänglig frukt besannar
Löftet, som dess blomma gaf.
Andans lif, som evigt varar,
Af din nåd, o Gud, mig gif.
Med det ord, som dig förklarar,
Kom du sjelf och hos mig blif.

MENNISKANS BLICKAR.

Slå dina ögon ner och se de spår,
Du tryckt i stoftet, der du vilse går.
Af jord du kom; till jord du vänder åter.
Af aftonskuggan skyms din blick allt mer,
Och syndabördan, som dig trycker ner,
Dig först i grafven hvilan finna låter.

Dock upprätt ställd, som du af Skaparn är,
På dina axlar du ditt hufvud bär
Och kan åt himlen dina ögon lyfta.
Dit må du se med ångrens tårar opp,
Dit fly med trofast bön och saligt hopp,
Dit med din håg och med din vandring syfta.

Också på jorden se dig grannt omkring
På allt, hvad skönt och godt inom dess ring
Naturens källor outtömligt gjuta,
Och hvad af menskohand är konstrikt gjordt.
Dit ögats blick ej når, från ort till ort
Inbillningen dig för, att se och njuta.

I minnets spegel du tillbaka ser;
Och hoppets teleskop dig företer,
Hur du skall frukt af det, du sådde, plocka.

Framåt går vägen till ditt mål, min son;
Dit vänd din blick och låt ej derifrån
Dig någon afväg eller biväg locka.

Glöm ej vid dessa blickar utom dig
Att låta tanken inåt vända sig
Och så ditt hjerta som ditt hufvud pröfva,
Om du i båda till ditt eget gör
Hvad sannt och rätt och skönt du ser och hör,
De visa tänka och de goda öfva.

Så, när du skådar under lifvets lopp
Först ner i grafven, se'n åt himlen opp,
Och ej blott framåt, utan ock tillbaka,
Och in i dig, så väl som rundt omkring:
Då vet du till hvad mål, med hvad beting
Du fått din lott att odla och bevaka.

«DÖMMER ICKE, SÅ VARDER I ICKE DÖMDE».*

Sjelf ärbar, döm dock ej så hårdt den arma:
Låt Gud åtminstone få öfver henne,
Den trolöst öfvergifna, sig förbarma.
För Adams barn vi alla oss bekänne;
Men «den, som vet sig oförvitlig vara,
Han kaste första stenen»: så den milde,
Den ende från all synd, allt orent skilde,
Åt hycklarskaran än i dag hörs svara.
Dock ej att lasten skyla är hans mening,
Hans, som ej blott det yttre lifvets helsa
Bereda vill, men främst vår inre rening,
Han, som, att oss från syndens välde frälsa,
Sjelf tog på sig dess skuld och led dess smärta.
Han ber för oss och bär oss på sitt hjerta,
Nu kommen att förlossa, ej att dömma.
En dag likväl, o må vi det ej glömma!
Han kring sin domstol samla skall oss alla;
Och evig är den dom, som då skall falla.

Luc. 6: 37.

TRÖST EMOT FÖRTAL.

När lömska tungor dig förtala,
Hvad gör du? Skryter af din dygd!
Det kan ditt hjerta ej hugsvala,
Det kan ej plåna ut din blygd.

Fast menskor orättvist dig dömma,
Är du väl utan skuld för Gud,
Hvars blick i själens djupa gömma
Ser tankens brott emot hans bud?

Nej, tänk på allt hvad du har brutit,
Som okändt följt med tidens ström,
Hur mycket du till skänks har njutit
Af verldens bifall och beröm.

Så fly till Nåden: hon allena
Ger dig en lugn och säker hamn.
Låt henne först ditt hjerta rena,
Och hon skall rena ock ditt namn.

HVAD SOM MÅ FULLKOMNAS.

Guds ord förändras ej. Hvad Christus lärde
Behöfver ej fullkomnas, blott förstås.
Kan någon konst förhöja perlans värde?
Då hon skall slipas, hon blott sönderslås.

Infattas må hon dock af menskohanden;
Och tydas må Guds ord af menskovett:
Men icke så, att det förlorar anden,
Som ger det lif, som det sitt ursprung gett.

Om hon beröfvas allt det himlaburna,
Hvad blir vår religion? jo, lik den sten,
Der alla dagens timmar äro skurna,
När den blir flyttad undan solens sken.

Fullkomna dina verktyg och din pröfning,
Du stolta vishet! — Gå så långt du kan
Med dina synglas, med din tankeöfning
Och med den insigt, du i sekler vann.

Med din oktant tag höjden utaf polen,
Och med ditt prisma ljusets strålar klyf.
Men att du kan fullkomna sjelfva solen,
Med sådant anspråk dig ej dårligt yf.

BÖNHÖRELSEN.

Sol och måne släcktes, alla stjernor fölle
Såsom löf om hösten, nordanvindens rof,
Om den hand dem frambragt, dem ej uppehölle; —
Hvad! och oss ej vore af dess stöd behof?

Här en stund vi skulle blott som myran streta,
Blott som fjäriln njuta utan tack och bön?
Ack! hvad uselt lif, att utan Gud arbeta,
Utan Gud sig gläda blott åt dagens lön!

Eller skulle Han, som tusen verldar hvälfver,
Om oss icke akta, icke veta mer,
Än vi om den droppe, som på bladet skälfver,
Om det djur der lefver, som ett synglas ter?

«Han, som örat skapat, skulle han ej höra?
Han, som ögat skapat, skulle han ej se?»
Eller vill han icke, kan han icke göra
Hvad han sjelf oss lofvat, då vi honom be?

Hvad oss är af nöden nu, och evigt sedan,
Vet, vår bön förutan, du, som allting vet.
Våra hjertans suckan har din kärlek redan,
Innan du oss skapte, hört af evighet.

Hela verldens suckan du med misskund hörde,
Och gaf ende Sonen för dess frälsning ut.
Tro vi fast på honom, djupt af ånger rörde,
Är oss allt i honom gifvet re'n förut.

Dock, att träget bedja, manar du oss alla:
Såsom barn sin fader, få vi nalkas dig.
Ja, till oss i stoftet, då vi dig åkalla,
Känna vi ditt hjerta huldrikt närma sig.

I hans namn, som beder sjelf för oss, vi bedje,
Främst om det, som gäller bortom tid och död.
Se'n ger fjerde bönen, bunden vid den tredje,
Kraft till arbetsmödan, tröst i timlig nöd.

På den sådda tegen beder åkermannen
Och går lugn till hvila: växten ger väl Gud.
Jemt på väderleken spejar fridlös grannen,
Knotar att ej himlen lyda vill hans bud.

Allting vetenskapen forskar och uppdagar;
Konsten med naturen täflar underbart.
Dock för vädrets skiften vet man inga lagar;
Hämmas eller vändas kan ej vindens fart.

Märk det, du förmätne, som all bön föraktar,
Tröstande på segel, roder och magnet.
Kan du väl med dessa, hur på dem du aktar,
Skingra dimman, kufva hafvets våldsamhet?

Men, af tron åkallad, ned till dig han stiger,
Han, som ur din dödsnöd än kan rädda dig.
Hör! han näpser stormen, och den stilla tiger.
Se! han bjuder böljan, och hon lägger sig.

Glömd af dig ånyo, när mot klippan åter
Skeppet vräks af vågen, hör han dig ej mer.
Ack! hvad kan du arma, som din vän begråter,
Få för tröst, om bönen dig ej lisa ger?

Bed och tro, att han, som lånar ned sitt öra
Åt de små, dem fågeln spis från luften bär,
Vill ock dig och dina faderlösa höra,
Då för dem du beder och dem bedja lär.

Honom, hvilkens brödkorg åt femtusen räckte,
Bed, och tro de under, hans Försyn gör än.
Honom, som den döde upp ur grafven väckte,
Bed med hopp, att en gång återse din vän.

Ja, du hoppas — eljest af förtviflan krossad —
Att hans själ dock frälstes. Men ditt hjertas sår
Tär din kraft och kallar dig, ack! snart förlossad,
Dit ej stormen hinner, dit ej döden når.

Barn! vid modrens dödssäng bedjen Gud: «O gånge
Denna kalk ifrån oss! ske din vilje dock».
Bad ej så vår Herre, sjelf en dödsens fånge?
Vi hans återlöste, bedjom så, vi ock.

Till ett Guds rike samma ord
Går ut, att folken kalla.
På alla tungomål ett bud
Förkunna skall en tro, en Gud.

Och nu, är icke nu den tid,
Som, fjerran förebådad,
I Michaëls och drakens strid
Var af Johannes skådad?
Nu otron upp till himlen når:
Dock nu sitt fall hon nära står.

«Motståndarn», som beler Guds bud
Och kullslår menskorätter,
Då han sitt eget jag, som Gud,
I helgedomen sätter, (2 Thess. 2: 4.)
Sjelf anar, att hans tid är kort,
Och flyr med dagens oljud bort.

Så skall af sannt och sansadt nit
En motsats öfverraska,
Då bladet vänds, afguderiet
Med Örnen och hans aska.
Förbi det mål, för honom låg,
Blott lysten efter rof, han såg.

Hvad var för sådant segerlopp
Det mål, Försynen ställde?
Månn' blott den thron, dit han steg opp
Till flyktigt öfvervälde?

Månn' ej en hamn mot tidens storm
Af stats och religions reform?

Men hör! i Orientens verld
Europas åskor knalla.
Se, Stambul mot sitt eget svärd
Re'n färdigt är att falla.
Bort med det hinder, mörkrets makt
För Sems och Chams upplysning satt!

Jerusalem, du helga stad!
Du christendomens vagga!
Lyft upp ditt hufvud, helsa glad
Den stolta segerflagga,
Som, lik det fordna korsbaner,
Dig hopp om din förlossning ger.

Det frälsta Greklands Genius re'n
Har tändt sin fackla åter;
Och du vid grafvens lamposken
Din frihet än begråter!
Är du ej värd en thron? Och finns
Ej ock för dig en christen prins?

Se, ur den helga grafvens natt
Är verldens ljus uppgånget:
Och der en hednavakt är satt,
Som håller ordet fånget,
Att det åt Östern icke må
Med återvända strålar gå!

Ack! sjelfva tron förrådes ju
I den förspillda striden,
Om allt, hvad för dess seger nu
Står fram, beredt af tiden,
Ej aktas af en statsklokhet,
Som intet af Guds rike vet!

Dock Christus ej, som Mohammed,
Med svärd i handen lärde.
Så skall hans ord ännu — i fred,
Blott med sitt inre värde,
Ehvart han sänder sina bud,
Bevisa sig en kraft af Gud.

Se! hvar de gå, från fädrens land,
Från hem och vänner skilda,
Bland vilda djur i öknens sand,
Till menskor, än mer vilda,
Dock röras, när de höjt sin röst,
Af nådens ord de hårda bröst.

I droppar faller himlens regn
På floden, som fördämdes;
Och en gång, fast till Islams hägn
En verld ånyo stämdes,
Skall dammen brista af sig sjelf:
Då brusar fram den klara elf.

Då ramla, hvar dess böljor gå,
Moskeer och pagoder.

Braminen, döpt, omfamnar då
  I Parian sin broder.
Och mensklighetens hälft i bur
Ej instängs mer, ej hålls som djur.

Ej krossar mer med tunga hjul,
  I blodbestänkta fårar,
En afgud, djefvulskt stygg och ful,
  Den bleka vantrons dårar.
Nu ångren flyr till korsets fot,
Och tron står upp med tröst och bot.

Ej mer, ju flera hufvu'ns mängd
  Seraljens ingång pryder,
Sin Padischa, derinne stängd,
  Dess hellre folket lyder.
Hvar Christi fana vecklas ut,
Der ordnar sig all rätt till slut.

Årtusen är en dag för Gud;
  En dag är lik årtusen.
Derofvan vandra på hans bud
  De höga himlaljusen.
Här nere Evangelium
Går fram, som de, i tid och rum.

HVAD LIDER NATTEN?

(Efter *Bowring.*)

Väktare! hvad lider natten?
Svara från din höjd hit ner.
Mörker öfver land och vatten
Hvilar än, så långt jag ser.

Vandringsman! der syns i öster
Flämta ett profetiskt sken;
Och af lundens vakna röster
Dagens seger bådas re'n.

Väktare! det är törhända
Blott en luftig meteor
Eller eld, som menskor tända,
Brand, som härjar och förgår.

Vandringsman! i tro förbida.
Ej ett luftsken, ej en brand,
Sådan stilla klarhet sprida
Öfver hela himlens rand.

Väktare! der syns den stjerna,
Som plä'r dagen föregå,

Men ock moln, som dit sig ärna
Att i väg för solen stå.

Vandringsman! sin väg går solen
Fram ändå som verldens ljus.
Dag är vorden längst vid polen:
Samlom oss i Herrans hus.

Der han sjelf oss uppenbarar
Hvad till sann upplysning hör,
Hvad vår sällhet bäst förvarar,
Hvad oss verkligt fria gör.

DET URSPRUNGLIGA.

Jag vaknar; det gryr och den rodnande strimman
Utvecklar ur slöjan af natten och dimman
Den grönskande jorden, den blånande skyn.
Inbillningens drömmar försvinna för ljuset;
På fästet, i gruset,
En lefvande sanning bestrålar min syn.

Från spindeln i vrån, der han väfver för stunden,
Från fjäriln, som fladdrar kring blomstren i lunden,
Jag skyndar att se mig som menska omkring.
Min själ, ur mitt öga af ljusstrålen buren,
Att famna naturen
Vill fly från en punkt i den ändlösa ring.

Ej nöjd att med vinden kring länderna spana,
Med jorden hon far på dess årliga bana
Och helsar de stjernor, der möta dess blick.
Än högre hon vågar: med solen hon följer,
Hvars mål sig fördöljer
I rymden, dit Ordet från Skaparen gick:

Det Ordet, som tusende verldar har danat;
Der under, dem ingen på jorden har anat,
Förkunna den Högstes oändliga makt.

Det eviga varde allena förklarar
Hur allt sig bevarar,
Hvad blott genom det fram ur intet är bragt.

Hvad annat må ordas om eviga lagar
För eviga krafter, det mörkret ej dagar,
Hvari det ursprungliga göms för vår syn.
Idén till naturen, som ordnade tingen,
Hur fanns den, om ingen,
Som tänkt den, är dold bakom ljuset i skyn?

Den eviga tanken är kärlek derjemte.
Hvad himlen oss ger, hvad af jorden vi hemte,
Hvad tiden oss skickar bär vittne derom.
Det goda, det sköna, förklaradt vi finne
Den stund, vi besinne
Den himmelska källa, ur hvilken det kom.

Hvad ej i naturen åskådligt är vordet,
Det strålar för tron i det lefvande Ordet,
Guds härlighets sken, som vårt öga dock tål.
Der Sonen vi höra är Fadren förhanden.
Från båda går Anden,
Som för oss till lifvets ursprungliga mål.

Guds jordiska bild, att till honom sig närma
Med sanningens ljus och med kärlekens värma,
Var menniskan skapad, men föll derifrån.

Dock kom, att oss lyfta till ursprunget åter
Hos Gud, som förlåter,
Hans ende för oss sig uppoffrande Son.

Det var ock af Fadren, som Sonen ej skonat,
Ett offer för verlden. Så allt blef försonadt.
Det rådet beslöts re'n i skapelsens stund.
Allt skapadt sin mästares vishet beprisar;
Men Sonen oss visar
I Faderlig kärlek all varelses grund.

AFTONSUCK I SJUKSÄNGEN.

Lång är väl natten: dock blir det åter
Dager i morgon. Blott bed och tro.
Tro, att den Fader, som dig förlåter,
Ta'r dig en afton till evig ro.

När du vakande hör klockslagen,
Gör såsom Petrus vid hanens röst.
Bittert gret han, af ånger slagen,
Såg på Jesum och gick med tröst.

Har du ej tröst, då du tror och känner,
Att han vakar, han sjelf, med dig,

Han, i hvars lidandes natt hans vänner
Vid hans klagan försofvo sig?

Tänk på hans qval då för dig han blödde:
Tänk på hans kors i den bädd du har.
Fanns der en vän, som hans hufvud stödde,
Tröstande ord till hans hjerta bar?

Hånad och hädd i skuldlös pina,
Stilla dock teg han, ett offerlam.
Knota då ej, då bland de sina
Han dig pröfvande kallar fram.

För det vi syndat, är det vi lide.
Plågan oss väcker att fly till Gud.
Blott vi oss bättre och tåligt bide,
Kommer en morgon med frälsnings-bud.

Om ej med helsan, dock med friden,
Kommer den dag, som Herren gör.
Står du ej upp till en väg i tiden:
Gläd dig åt den, som till himlen för.

Hvad är dock här all vedermöda,
Mot den glädje, oss väntar der?
Der, från allt timligt och jordiskt döda,
Känna vi blott hvad gudomligt är.

TRÖST UNDER LIDANDET.

Stilla, o min själ, din klagan!
Gud är rättvis, men ock huld.
Kärlek är i fadersagan,
Fast hos dig är idel skuld.

Ack! hvad är all timlig smärta
Mot den frid, som han dig ger,
Han, som att vår nöd behjerta
Steg ifrån sin himmel ner.

Hör hans kärlek till sig kalla
Hjertan, som behöfva ro!
Ro från himlen ger han alla,
Som på hans försoning tro.

När med plågor sig förena
Minnen från din villostig,
Han dig tröstar, han allena,
Han, som dödde ock för dig.

Han, som sade: ingen känner
Mer hvad kärlek är, än den,
Som vill dö för sina vänner,
Han dig bjuder bli sin vän.

Ja, han sjelf ditt plågoläger
Nalkas, fast ej synlig mer.
Synden dig förlåts, han säger,
Om du mig ditt hjerta ger.

Af den nåd, som lugnar själen,
Lindras ock lekamligt ve.
Mångfallt lider syndaträlen,
Som ej ens om tröst kan be.

Prisa Gud, att du i tiden
Pröfvas till en evig fröjd,
Om du trofast står i striden
Under korset tåligt böjd.

Stödd på Jesu kors, ditt eget
Med ståndaktighet du bär,
Tills du tar det sista steget,
Dit der ingen oro är.

TREDJE DAGENS TRÖST.

Om qvällen gråten varar,
När vännen från oss dör;
Men dagen allt förklarar,
Den dag, som Herren gör.
Du, som din Sabbatshvila
Med sorgen höll i går;
Nu fram i ljuset ila,
Och se hvad tröst du får.

Hvad natten dystert höljde,
Är nu en himmelsk syn.
Den du till grafven följde,
Dig visar väg åt skyn.
Gret du, af ödet slagen,
Två dagar utan hopp:
Så gläds, att tredje dagen
Skall nådens sol gå opp.

I DAG.

Adams namn och Evas i förening
Visar oss i dag vår tidebok.
Aktom alla, hvad det har för mening!
Ja, hur hög och rik och lärd och klok
Du må vara, brås du dock på henne
Och på honom i den syndfullhet,
Som med sig hvar dödlig vet.
Men om vi vår skuld bekänne
Och begråte inför Gud,
Kunna vi det nådens bud,
Som en salig morgontimma
Till oss bär, med fröjd förnimma.
Tidigt må vi gå,
Att med själens öra
Änglasången höra,
Och i helgen frid från himlen få.

DEN BÄSTA JULKLAPPEN.

Du arme sjukling! ensam med din smärta!
Hvad är din ro i qväll? Att tåligt stum
Åt himlen blicka ur ditt mörka rum,
Då alla hus i staden lysa bjerta,
Och hvar och en, att barnens glädje se,
Sjelf blir ett barn och gläder sig, som de.
Vid dörrens glänt, der larfven står och sänder
En fågel in, som grips af snabba händer,
Och värper snällt så många sköna ting:
Hvad fröjd, som går kring hela bordets ring!
Men du, som vakar ensam med din smärta,
På dig i afton tänker ingen vän!
Ack jo! den bäste. Han från himmelen,
Som dog för dig, han klappar på ditt hjerta
Och vill med Julens frid der stiga in,
Vill der åt sig ett tempel viga in.
O! hvilken julklapp är så skön, som din?

FÖR MIG SJELF.

1.

Lid, min ande, tåligt lid!
I din ångest fly till Herran;
Bed om nåd och frid.
Med sin nåd han ej är fjerran,
Om du med allvarlig bot
Faller ned vid korsets fot.
Då du all din synd bekänner,
Plågan sjelf dig mindre bränner.

2.

TIDEN GÅR.

I nattens längd från stund till stund
Jag vaknar ur min korta blund
Att höra klockan slå;
Och från min hvilostol om dagen
Jag går att se hvad mellan slagen
Hon visar med de två.
Och det gör plågan mindre svår
Att märka, hur dock tiden går.

Den syns mig väl så tung som lång,
Dock bringar mig dess jemna gång

Mitt mål allt mera när.
Korn efter korn i glaset rinner,
Tills ock det sista falla hinner
Och allt fulländadt är.
Då efter agan hem till dig,
O milde Fader! upptag mig.

3.

Otålighet förvärrar det vi lide;
Af knot och klagan spinns det onda ut;
Men, om vi trofast Herrans hjelp förbide,
Så födes fröjd ur plågan sjelf till slut.

Så, milde Fader, oss din kärlek pröfvar,
Att vi som barn till dig upptagas må.
Allt mer till dig, hvar gång du oss bedröfvar,
Du vill oss närma, tills vi målet nå.

4.

Att dig tyst betrakta,
Nya Herrans hus,
Var mitt nöje redan,
Då du uppstod sakta
Ur det gamla grus.
Med hvad glädje sedan
Jag din skönhet ser
Vecklas ut allt mer!

Gerna jag försakar,
Då jag gläds åt dig,
Verldens lust, och glömmer
Plågan sjelf, som vakar

Natten ut med mig.
Då all kraft hon tömmer
Ur min vissna kropp,
Du mig lifvar opp.

TILL NATUREN.

Hvad du var skön, då du min ungdom smekte,
Natur! och hvad jag då var säll!
Som barnet med sin mor, jag med dig lekte,
Så mången sommarqväll.

Vid äldre år jag fann en lärarinna
I dig, så sträng och allvarsam;
Dock blef jag tjust, att allt så sinnrikt finna,
Hvad jag hos dig förnam.

Jag ville tänka, men det för mig skymde,
Och hela tanken blef förspilld.
Hvad glädje då att fånga den förrymde
Hos dig uti en bild!

Snart kan jag, ack! ej tänka mer, än leka:
Dock gläder mig din åsyn än.
Och skulle ödet mig den glädje neka,
Så mins dig dock din vän.

När jag till slut mitt hufvud lägger neder,
Så tag emot det i din famn;
Och växa låt, der man en bädd mig reder,
Ett träd, som bär mitt namn.

DÖDSSUCKAN.

(Psalm för en döende.)

Min stund lär kommen vara.
Din vilje ske, o Gud!
Jag är förnöjd att fara
Och väntar på ditt bud.
Hvad kan mig verlden gifva,
Som ej är flärd och brist!
Hos dig vill jag förblifva.
Kom snart, o Jesu Christ!

Ack! jag har mycket brutit;
Men till ditt kors jag ser.
Också för mig du gjutit
Det blod, der rinner ner.
Din lydnad allt fullkomnat,
Min Jesu! ock för mig.
O, tag, när jag har somnat,
Min frälsta själ till dig!

Jag lemnar här de mina
Ej utan smärta qvar.
Men, Gud! de äro dina,
Du i din vård dem ta'r.
Behåll dem vid din lära
Och på den rätta stig.
Se'n låt mig se de kära
Församlade hos dig.

Välsigne Gud er alla
Nu och i evighet!
Hvem han härnäst vill kalla,
Han sjelf allena vet.
I, som för mig här beden,
Tilldess min timma slår,
Er sjelfva städs bereden
Att gå den väg, jag går.

SKE GUDS VILJE.

Ske din vilje! Huru än
Tidens fart må vända sig;
Fast vi ej begripe den,
Tacksamt rope vi till dig:
Ske, o Gud, din vilje!

Ske din vilje! Denna bön
Egnar oss i väl och ve.
Den gör glädjen mera skön;
Och i sorg, hvad tröst att be:
Ske, o Gud, din vilje!

Ske din vilje! Som den sker
I all verlden, den du styr,
Så här nere, dit du ser
Till hvar suck, som till dig flyr,
Ske, o Gud, din vilje!

Ske din vilje i vår Nord
Så af Folk som Kung och Råd!
Led vår frihet med ditt ord;
Bind vår vilja med din nåd
Vid din helga vilje!

TRONS HOPP ELLER FRAMÅT.

En solklar vinterdag vår tid är vorden,
Så kall med all sin glans! Hvem rår derför?
Månn' solen? Nej! hon är sig lik; men jorden,
Snedt vänd, ta'r kort emot den dag, hon gör.

Han, som naturen i den ordning ställde,
Att höst på sommar, vår på vinter rå,
Månn' han väl mente, att det godas välde
Skall med det ondas vexla likaså?

Nej, framåt, ej i ring sig hvälfver tiden
För menskan i den verld, hon skapar sjelf.
Fram går det rätta, segrande i striden,
Likt fjellets ned åt hafvet gjutna elf.

Men såsom elfven, för en ås, åt sida
Ej sällan viker för att dalen nå;
Så folkens framsteg till ett bättre skrida,
Ej linierätt, allt närmare ändå.

Hur än vårt klot må med oss myror vandra,
Till ett gudomligt mål det hela förs.
Vår sol med sitt system, bland tusen andra,
(Hvem räknar dem?) framåt i rymden rörs.

Den stjernan, dit hon styr, nu för vårt öga
En punkt blott, torde som en solars sol
Bestråla oss en gång. Dock är den höga
Ej än den högsta, ej Guds allmakts stol.

Hvad outsäglig glädje, när vi tänke,
Hur allt derofvan ljus och samklang är!
Och när vi blicken ned på jorden sänke,
Ett sken deraf oss tröstar äfven der.

Hur skön är ej den skola, som uppammar
Hvad i en evig tid skall bära frukt!
En himmelsk ymp, som lefver i dess stammar,
Kring jorden sprider sina blommors lukt.

Och denna Guds plantering nu förtvina
Och vissna skulle för en frost, som gör,
Att otrons plantor af juveler skina,
Dem snart en tövind med en flägt förstör?

Ännu ej endast ljus, men värma, sprider
Den sol, som uppgick i de christnas verld.
Den kalla dimman ner i kärret glider
Och isen brister, glansk men genomtärd.

Ja, våren kommer: lärkan sjunger redan
Och sippan öppnar himmelsblå sin knopp.
En härlig sommar, rikt välsignad, sedan
Fullbordar trons på Herran stödda hopp.

Dock mognar icke här den skörd, vi bide:
Deruppe först den rätta sommarn är.
Der ej af hetta, ej af köld vi lide;
Der blomstrar evigt hvad vi sådde här.

BIBELLÄSNING.

Du, som af tvifvel qvald slår upp den heliga boken,
Sökande der, hvad du ej fann hos de vise, du hört,
Tag, som sig bör, bokstafven i akt. Hvad vore väl ordet
Utan den? — Hvad den var, medan den skrefs, är den än:
Medel för anden. Dödt för otron, lefver i Skriften
Ordet för tron, som en klart springande källa till lif.
Läs profetian ej blott som ett löfte, åt Israel gifvet;
Märk i ditt eget bröst längtan, som ropar deri.
Så den i främmande land försmäktande fångens förhoppning
Bidar den dag, då han hem kallas af seger och fred.
Känn evangelium se'n, ej blott som i tiden det budskap,
Att Guds rike är när, känn det hos dig i den frid,
Den Guds frid i det syndbelastade menniskohjertat,
Som all verldenes makt, ära och visdom ej ge.
Känner du synden som synd, sjelfrådande fall från det rätta,
Andelig död, som din själ skiljer från Gud, — med ett ord,

Som den beskrifs af de män, dem Herren att lära oss sände,
Hvilka han sjelf gaf in nådens och sanningens ord:
O! då kan du ock tro hvad de skrifvit om Gud, som i Christus
Kom att försona med sig verlden och plåna dess skuld.
Si! när menskan, af skaparen ställd att råda på jorden
Såsom hans bild, i hans stad, spillde sin saliga lott,
Steg i menskogestalt från himlen den evige Sonen,
För att åter till Gud lyfta oss, såsom hans barn.
Men huru kunde det ske, om ej det ondas i ormen
Speglade makt, i hvars våld fångne vi vänta vår dom,
Krossades genom den seger han vann öfver synden och döden,
Då han af kärlek till oss dog, att vi skulle få nåd?
Redan i skapelsen tänkt och straxt för de fallne förkunnadt,
Blef det i bilder och ord klarare tid efter tid.

Solens återsken från månen måste förblekna,
När hon sjelf går upp, dagande himmel och jord.
Så är det gamla förbund upplöst i det nya; men boken,
Der de beseglas af en Ande, ett syfte, är hel.
Moses stol är ej mer, förstördt är Jerusalems tempel,
Offren ha upphört. Dock bjuder på Sinai än
Herren, densamme, hvars röst vi äfven i samvetet höra.
Abrahams Gud är ock vår, Christus var förr Jehovah,
Oföränderlig sjelf vid förändringen, hvilken är endast
En fullbordan af hvad ment från begynnelsen var.
Bryt ej i tu det heliga svärdet: hvad hjelper dig udden
Utan fäste? du sjelf såras i striden deraf.

Skulle du än med Johannes ha sett, hur Engeln med boken
Flög öfver jorden och bjöd alla dess slägter och folk
Del af det eviga lif, den ger åt troende hjertan:
Må du dock, innan du tror, pröfva dess anda och halt.
Men då ditt innersta, rördt deraf, det hela har erkänt,
Låt icke ditt förvett mästra den Eviges råd:
Vörda deri det hemlighetsfulla, du trotsige lärling
Af en visbet så djup, att hon sig sjelf ej förstår.
Likasom skapelsen, så har uppenbarelsen ställen
Mörka för oss, som här vandra i skymning ännu.
Ja, det så höga, så stora deri, att Gud, för att verlden
Frälsa, ej skonat sin Son, att han i Sonen sig sjelf
Offrat för oss, är ett under af Guds oändliga kärlek.
Blott med ditt hjertas tro kan du det fatta. Begär
Ej att begripa det mer än det, hur verlden af intet
Skapades, eller hvad Gud tänkte och gjorde förut.
Såge vi allt så klart som det blir i det eviga lifvet,
Hvad behöfdes då mer tron och hvad vore hon värd?

Se hur ett barn inför sin faders ansigte stannar
Rördt att höra hans ömt varnande hjertliga tal.
Tänk dig så i Guds närvarelse; ja, han är när dig,
Står vid din skuldra och ser, huru du läser hans ord.
Bed om den gåfva, han lofvat så visst som fader och moder
Icke för bröd en sten ge åt sitt bedjande barn:
Andans gåfva, som gör, att du träffar det sanna i ordet
Och tillegnar dig sjelf hvad du behöfver som bäst;
Bed, att du må din själs enfaldiga öga bevara,
Att ej ljuset sjelft mörker må blifva hos dig.

Ack! så blir det hos den, som ej nöjd att se hvad på jorden
Är af solen belyst, spänner på henne sin blick.
Såradt deraf, hans öga sitt lock tillsluter för dagen,
Inom dess nattliga krets villadt af spelande sken.
Blindt är hos tänkarn så väl som hos svärmarn det andliga högmod,
Som sitt eget ljus sätter i stället för Guds.

Stilla med ödmjuk tro för dig sjelf och de dina i hyddan
Läs din bibel och tyst göm i ditt hjerta dess kraft.
Träd ej som lärare upp, då du dertill icke är kallad;
Nöj dig att, såsom du nämns, vara en läsare blott.

Icke att bränder deri antändas skulle och blindvis
Öfver stad och land kastas af hat eller nit,
Elden från himmelen föll på det Herranom helgade altar,
Utan på offren, som der brändes till tack och till bot.
O, att så i vårt hjerta ett Gud behageligt offer
Tändes af ordet, som gafs icke till grubbel och kif,
Gafs till ett ledande ljus, en helgande tröst vid vår vandring
Här genom pröfningens dal upp till förklaringens berg!

DEN NYA PAPISMEN.

För Kyrkans bann nu mera fruktar ingen;
Att bannlyst bli hon sjelf i fara är.
Den fria tanken — så förändras tingen —
Nu, påfve vorden, bindenyckeln bär.

Ej nöjd att fritt få pröfva, forska, strida,
Han ville tvinga samvetet och tron.
Ja, det är nu från sjelfva otrons sida
Vi hotas med en ny inqvisition.

Som förr med thordön kom en påfvebulla,
Så blad på blad från pressen ljunga nu,
Af anathemer mot oss arma fulla,
Som tro, att Guds ord är Guds ord ännu.

Den skatt, de bjuda oss, dess mer förvånar,
Då den förvaras af ett konstigt lås;
Latinska messan likt, som präktigt dånar
I folkets öron, utan att förstås.

Och att den nya visdomen allena
Kan saliggöra med sitt envåldsbud,
Är klart, då den sitt ursprung från den rena
Urtanken dra'r och högre står, än Gud!

Hvad blir dess grundsats då? Hvad innebär den?
Att allt är Gud, att han af evighet
Är fäst vid tingens ked, är stängd i verlden,
Och af sig sjelf blott inom menskan vet.

Och mot en sådan Gud vi skulle byta
Den Fader, som Guds Son oss känna lär,
Att du med din gudomlighet må skryta,
Du vise, som dock barn af Adam är!

Hvad! — en gudomlighet, som skall försvinna,
Då du din lefnads mål på jorden når!
Du sjelf försvinna vill med hopp att vinna
Den dyrkan, snillet i Guds ställe får? *

Och allt det nådefulla, kärleksrika,
Som Gud i Christo till oss arma bär,
För denna hednavishet skulle vika,
Som natt för tanken, frost för hjertat är!

Hvem må ej hellre ibland myndigheter
På en gudomlig, än en mensklig, tro?
Hvem väljer väl af tvenne hemligheter
Den, som ger qval, för den, som skänker ro?

Ert språk, I tänkare! vi ej må klandra,
Vi oinvigde, då det förs bland er!
Men när er vishet leda skall oss andra,
Hon dock till vårt förstånd må stiga ner.

* Se Strauss och Ullmann.

Men kan hon detta? Kan hon, då det gamla,
Af Herren byggda, Huset är förstördt,
En ny Församling i ett Tempel samla,
Der ej det Ord, som Gud oss gaf, är hördt?

Att det förskingra, bort som agnar sålla,
Den nya påfven sig all möda gör
(Den gamles list blott sökt det undanhålla);
Men Herren lefver och hans Ord ej dör.

Hel dig i Lund, med Andans svärd beväpnad,*
Hvars tveegg tränger genom merg och ben!
Far fort, som du begynt! Se, stum af häpnad,
Står otron, slagen af dess blotta sken.

Som blixten slår det hennes blick, då ljuset
Från Himlen speglas af dess blanka stål. —
Strid! du är sänd dertill. Hör redan suset
Af segrens palmer vid din banas mål!

* Föreläsningar öfver Jesu lefverne af H. M. Melin.

TILL STRAUSSIANERNE.

Strauss och I andre, som allt försmån hvad i tiden beredde
Ordet, som kom ifrån Gud, kom med hans sanning och nåd!
Ordet sjelft och all dess härlighet såsom den ende
Sonens af Fadren sänd, ljus af hans eviga ljus,
Allt hvad han gjorde och led, att jorden försona med himlen,
Allt det kasten I bort, hånande — blott af det skäl,
Att det är mer än ett menniskoverk, att det icke förklaras
Af hvad naturligen sker eller är tänkt af en vis.
Kunde på dylik grund ej äfven naturen förnekas?
Hvad är det hela deraf, om ej ett under af Gud?
Ja, densamma kritik, som ej skyr att förstöra det Guds verk,
Uppenbarelsen är, skone ej skapelsen mer.
Hvem förstår, hur den blef? — Af den Eviges «varde» allena,
Ej af menskobegrepp, allt det förklaras, som är.
Newton sjelf, då han fann den himmelska rörelsens lagar,
Ville dock visa deri endast ett under af Gud.
Äfven den kraft, som dra'r den slungade stenen till jorden,
Är ju ett under af Gud! Hvem kan förklara dess grund?
Solen dock går sin gång och jorden af henne befruktas,
Röjer hon än hvad af oss dårligen kallas en fläck.

Likaså går evangelii ljus, hvad brister I än mån
Söka och finna deri, fram på sin stigande ban.
Fritt må i skolan det slipade glas särskilja dess strålar,
Oss härute likväl lyser och värmer det helt.

DET OFÖRKLARLIGA.

A.

Yttra dig fritt, min vän; du står ju ej här för Kapitlet.
Frukta ej heller, att hit färlan från skolan dig når,
Eller den gissel, som svängs åt presterna allt in i kyrkan
Från den tribun, som nu samlar och styr vår publik.

B.

Utan fruktan för dem, ej störd af ropet för dagen,
Talar jag ärligt ut, hvar det än gäller min tro.

A.

Tro må den blinde. Men se vill den, som har ögonen friska.

B.

Än om dig möter ett bergs oöfverstigliga vägg?

A.

Då må jag stanna vid den och försaka att veta, hvad ingen
Vet om de underting, möjligen ses der bakom.

B.

Inom den verld, vi bebo, i sjelfva naturen är mycket,
Som ej ses, ej begrips: tviflar du dock, att det är?

A.

Verkligt är blott det begripliga, det, som förståndet af tingen
Skiljer i klara begrepp, sluter i bindande sats.

B.

Oting vore då allt, som blott tros, hvad gudomligt och himmelskt,
Heligt och saligt är, allt som vårt innersta rör.

A.

Allt det har värde som skön poesi, likt morgonens skyar,
Hvilkas purpur och guld skimra på ytan af sjön.

B.

Se, der speglar sig ock middagens sol med sin ljusblå
Himmel, en bild af Gud.

A.

Ja, blott en fladdrande bild.
Endast ur sjelfmedvetandets djup frambringas af tänkarn
Äkta perlor; bland dem rätta begreppet om Gud.

B.

Månne för den, som dykar i hafvet, solen dernere
Sprider ett klarare sken än från sin bana i skyn?
Vi här uppe oss glädja ej blott åt det strålande ljuset,
Äfven i jordens frukt prisa vi verkan deraf.

A.

Gud är en stor idé, som inom oss födes och lefver,
Icke en utifrån öfver oss dundrande makt,
Som sin vigg slår ner i hvad helst den må träffa —

B.

Och sedan
Öfver den groende säd gjuter välsignelse ner.

Sjelf af sten eller trä sin afgud hedningen bildar,
Se'n för sitt eget verk faller han bäfvande ner.
Så tillbeder du stolt hos dig sjelf ett fynd af din vishet,
Som ej funnes, om du, tänkare! icke det tänkt.
Vi med ödmjuk tro åkalla det eviga, alla
Väsens väsen, som allt skapat i himmel och jord.

A.

Huru han verlden af intet beredt, hvem kan det begripa?

B.

Månn' du förstår, hur ett ägg blir till en fågel förbytt?
Skulle ock stjernornas här ej vittna om Skaparens allmakt,
Ropar i samvetet dock Hämnarens varnande röst.

A.

Kan du förklara, hur viljan är fri, då allt i naturen
Hänger ihop som ett nät, allt af ett annat bestäms?

B.

Tungan rör du ju sjelf, men vet du väl, huru din vilja
Verkar på muskel och nerv, så att de delade ljud
Säga din tanke? Förstår du ej det, hur vill du begripa
Själens inom sig sjelf spelande, fria behag?
Samvetet säger likväl: du är fri att göra och låta;
Derom vittnar ju ock ångren, som följer ett brott.

A.

Laster öfvas och brott begås; hur litet med verklig
Frihet det än må ske, måste det straffas likväl.

B.

Ack! hvad hjelpte det dock, om ej ljus uppginge i mörkret!

A.

Derför stiftas ock nu skolor och häkten i bredd.

B.

Blott man dervid ej ser förbi Guds rike på jorden.

A.

Hvar det beläget är, låt mig på kartan få se.

B.

Äfven du skall, i trots af din sjelfförtröstande vishet,
Känna behof af den nåd, hvarpå det riket är bygdt,
Oförklarligt för den, som ej tror, det sin sanning bevisar
Genom den trognes lugn midt i sin heliga strid.
Hvad ej förnuftet förmår, gör nåden, som rätten försonar:
Nåden, af kärleken född, lyfter ur fallet en verld.

A.

Kyrkan har ord, som, lika dess klockljud, skalla och klinga
Liksom från himmelen ned, tomma likväl såsom de.

B.

Nåd af Gud till tröst och till bättring behöfva vi alla.
Fast på den grunden står kyrkan till dagarnas slut.

A.

Upplys folket och skaffa det bröd: så sker dess förbättring.

B.

För att se hvad han stjäl tänder ock tjufven sin dank.
Lyktor och bloss behöfvas; men ej ersätta de ljuset,
Som från himmelen sprids öfver vår väg och vårt mål.
Menniskan lefver af bröd, men äfven af ordet, då anden
Föder henne på nytt.

A.

Menskan förblir det hon är,
Om hon ock tyglas och täms.

B.

Af honom, som skapade henne,
Kan hon ock få nytt lif.

A.
Visa mig huru det sker.

B.
Huru ett foster får lif i modrens sköte och bildas
Ut till ett menniskobarn, kan du begripa det? Säg!

A.
Lifvet en hemlighet är.

B.
Begär då ej heller att fatta,
Huru det andliga fröt qvicknar i själen, som tror.
Äfven i det, som liflöst rör sig, se vi blott verkan,
Icke dess innersta grund; nämns det ock kraft och bestäms
Enligt en stående lag. Hvem träder väl fram att förklara,
Huru magneten kan dra jernet och peka åt norr?
När nu i sinnenas verld är så mycket, som icke begripes,
Fordra då icke, att allt görs i den andliga klart.
Tro hans ord, som från himmelen kom, och vänta i stillhet,
Tills du deruppe får se hvad du härnere har trott.

A.
Hvar är stegen — jag finner den ej — från jorden till himlen?

B.
Kan du då se med hvad band jorden oss rycker till sig?

A.
Kan du mig visa, hur själ och kropp åtskiljas i döden?

B.
Visa mig du förut, hur de förentes de tu.

A.
Än om de tu äro ett som Gud och verlden; om själen
Är lik blommans, då hon vissnar, försvinnande doft!

B.

Jag, då jag nämner mig så, ifrån det jag äger, mig skiljer.
Icke mitt hufvud är jag mer än min hand och min fot.
Ja, då jag vet med mig sjelf, att jag tänker, så vet jag ju äfven,
Att mitt tänkande jag icke är kött eller blod.
Nu så visst, som min själ sin egen personlighet känner,
Tror jag på hans, som mig skapt, tror på det eviga Jag.
«Jag är Herren din Gud», så talar ej endast i Bibeln,
Utan i allt hvad jag ser, allt hvad jag tänker och vet,
Det allvisa förstånd, den vilja, den gränslösa kärlek,
Hvars allsmäktiga ord allt har anordnat och styr.

A.

Lik en Österns konung, som göms i sitt slott för det fjerran
Bäfvande folket, är Gud, Judiske Christne, för er.

B.

Han, som bär i sin hand all verldens krets, är ej fjerran.
Sjelf i sitt ord är han när alla, som tro deruppå.

A.

Att han bor i ett ljus, der ingen den Evige nalkas,
Säger ju Skriften *. Så dold, hvad kan han vara för oss?

B.

Det, som hans Son, nedstigen, oss lärt, att under en Faders
Rörande namn tillbe, det som han visar hos sig
Menskligt, gudomligt, prisande Gud, att med troende kärlek
Enfalden fattar hvad ej klyftige vise förstå. **
Detta är Gud för oss Christne; och salig är redan i tiden,
Under dess storm och strid, den, som ej ser och dock tror ***.

* 1 Tim. 6: 16. ** Matth. 11: 25. *** Joh. 20: 29.

FRIDSROP.

Han, som bekänner naift, att han somnar * vid andans bevisning,
Som till vår tros försvar sker ur den heliga Skrift,
Må han sofva i ro! Men du på den svigtande stegen,
Der du till storm stod opp, lyssna till väktarens röst.
Känn deri den ande igen, som Christus har lofvat
Dem, som med tröst på hans namn gå att förkunna hans ord.
Fäll dina vapen och tag den hand, dig räckes från muren,
Ärlige kämpe, att dit draga dig åter i frid.

* Ett yttrande af någon i Aftonbladet i anledning af de i Svenska Biet införda *Påminnelser emot N. Ignells Granskning af den Evangelisk-Lutherska Trosbekännelsens förnämsta Lärostycken.*

SÅNGER I STOCKHOLMS PRESTSÄLLSKAP.

I.

1825.

Ett verldens ljus, ur Herrans port,
Gick ordet ut. Dock blef det gjordt
Till stöd för mörkrets välde.
Ännu i dag, o tidens blygd!
Står styggelsen i templets skygd,
Der vantron henne ställde.
Söderns brott
Vi dock blott
Skåda fjerran:
Prisom Herran!
Ej från Norden
Sanningen är biltog vorden.

Och den, som henne tror och gör,
För henne lefver, henne dör,
Han är ock fri, allena.
Hvad gör oss trygga på vår strand,
Om än all verlden slogs i band?
Blott Herrans ord det rena.
I dess ljus,
Från Guds hus

Spridt kring landet,
Samhällsbandet
Hägnar lika
Höga, låga, arma, rika.

Det är den rätta jemnlikhet,
Att hvar och en sin arfdel vet
Och söker i Guds rike.
Guds Son på jorden tjente blott;
O! klandra ej din lyckas lott,
Att lefva som hans like.
Fatten mod,
Med hans blod
Lösta själar!
Ingens trälar,
Bröder alle,
Blott en Fader vi åkalle.

Pris ske dig, Gud! Så i ditt ord
Är ock mot tidens villor spord
En hjelp, som aldrig sviker.
Låt oss bevara det så rent,
Som vi det fått, som du det ment,
Att dä'n din kraft ej viker.
Kött och verld
Dit sin flärd
Ej må blanda.
Dock dess anda
Ej det blinda
Samvetstvånget söke binda.

Oss, som till herdar för din hjord
Du kallat, Jesu! i ditt ord,
Blif när, som du har lofvat.
I verldslig strid om lyckans stund
Vi ej må gräfva ner de pund,
Hvarmed du oss begåfvat.
Den till Dig
Håller sig,
Trogen, trägen,
Dig, som vägen
Är och lifvet,
Har sitt bröd sig säkert gifvet.

II.

1827.

Store Gud! ännu är mången
Verldens del af mörkret fången!
Har det stannat vid uppgången,
Det, som är all verldens ljus?
Nej! på tidens böljor stiger
Ordet ned — och stormen tiger,
Och det frälsta skepp inviger
Herrans Ord till Herrans Hus.

Fria Nord! hur än må rasa
Mörksens makt, till folkens fasa,
Prisa Luther — prisa Wasa —
Prisa Gud! du har Hans Ord!
Och att fram det Ordet bära,
Hvilken glädje! hvilken ära!
Hör! Han hviskar, sjelf oss nära:
Älska Mig och föd Min hjord!

VID EN UNG JUDINNAS DOP.

I CLARA KYRKA DEN 13 MAJ 1831.

Du, hvars milda stämma rörde
Detta öknens rädda lam,
Gode herde! och det förde
Åt den rätta vägen fram,
Då det ensamt; öfvergifvet,
Utan värn sin oskuld såg,
Och af frestelser omgifvet
Nära dödsens skugga låg.

Hjelp det nu att ta det steget,
Som i lifsens land det för!
Teckna det att bli ditt eget,
Och det rent i källan gör!
Bär det till din hjord och vaka
Öfver det med nådens staf,
Att det aldrig blir tillbaka,
Aldrig, aldrig viker af.

TRON OCH FÖRNUFTET.

BETRAKTELSE

VID HERNÖSANDS BIBEL-SÄLLSKAPS OFFENTLIGA SAMMANKOMST DEN 9 MARS 1835.

INNEHÅLL.

INLEDNING VID TILLFÄLLET.

Emellan den vishet, som ej tror sig behöfva annat ljus än naturens och förnuftets, och den, som ifrån uppenbarelsen hemtar, om ej all kunskap om Gud, dock den enda grunden för den fallna menniskans upprättelse och salighet, har alltid varit, och måst vara, en afgjord strid, som äfven under längre eller kortare stillestånd i tysthet fortfarit, förgäfves skyld antingen af ett rådande samvetstvång, eller af en liknöjd fördragsamhet. Den syntes väl upphäfven, då Kyrkan hade bemäktigat sig alla läroverk och vettenskaper och med sjelfva den hedniska lärdomen förskansat sitt envälde. Men efter den söndring, som inom henne sjelf uppstod, hvarvid det menskliga förnuftet kände sig frisläppt, har detta ej nöjt sig att på sitt eget fält öfva sina krafter och ur naturens outtömliga förråd hemta de rikaste skatter, utan sökt göra inkräktningar äfven på uppenbarelsens område. Ja, i närvarande tid vilja de, som yrka förnuftets oinskränkta myndighet, upphäfva all skillnad emellan de källor, ur hvilka det naturliga ljuset och det uppenbarade leda sitt ursprung.

Detta anspråk, som hotar att undergräfva sjelfva grunden till Christendomen, kan ej vara likgiltigt för ett Sällskap, hvars föremål är att utsprida den Heliga Skrift. En blick på detta ämne bör således icke synas olämplig i den framställning, hvarmed det tillhör Sällskapets ordförande att öppna denna högtid. Men det sätt, hvarpå jag uttrycker

hvad jag deröfver, till stöd för min egen öfvertygelse, har eftertänkt, torde behöfva en ursäkt. Om det ock härrör af den svaghet, att ännu på ålderdomen ej kunna öfverge den skrifart, jag ifrån min ungdom älskat; så hoppas jag dock, att det icke strider emot sjelfva ändamålet: hvilket jag vid detta tillfälle tyckt bättre kunna vinnas genom en antydning i bunden stil, än genom en afhandling i sträng prosa.

Ämnet synes tvåfaldigt, men är i sjelfva verket blott ett; ty skulle Tron nödgas vika undan Förnuftet, så följe ock Christendomen.

1.

Har det på Tiden vuxit nya vingar?
Är lian skärpt, som han omkring sig svingar?
Så ilar han och höljer sina spår
Med skörd på skörd, och sekler gör af år.
Hvar dag en blixt af något nytt förvånar,
Och någon hvälfning, lik ett thordön, dånar.
Ett fäste ramlar: och dess buller blott
Ett annat skakar, som i åldrar stått.

«Skall det ej falla, det som murknat redan?»
Så svarar mig en tidens tolk, och ser
Åt templets höjd, som synes luta ner.
«Det bleka månsken, som har nått sitt nedan,
Ej bländar mer omkring den pelarrad,
Der vid ett kors den fromma enfald bad.
Re'n bland dess skuggverk dagens ljus sig sprider,
Som skingrar dimman och allt högre skrider.
Förnuftet, fullväxt, ledband mer ej tål:
Sin väg det sjelf bestämmer och sitt mål.»

Hvar är då vägen? Ack! der stormen hviner
Bland throners, tempels, samhällens ruiner!
Och målet hvar? Der otrons fräcka hand
Upplöser makars och föräldrars band!
Och detta nit, som allt i låga tänder,

Allt söndrar, stjelper om, bevisar då
Förnuftets mognad! Barnet gör ju så:
Allt rifver det, allt upp och ner det vänder,
Och bygger korthus, som en fläkt förstör.

«Så måste ske, då allting nytt man gör.
Ny är vår tid. Du såg, hur Vestern lyste,
Liksom en annan sol der runnit opp
Och rakt mot den från Östern ställt sitt lopp.
En vådeld var det blott, hvarvid man ryste.
Men se, ur detta bål, en Phœnix lik,
Uppflög den nya tid, som nu lik våren
Kring jorden far, på glans och värma rik,
Och allt upplifvar, som ej tärts af åren.
Sjelf ung igen, han vill omkring sig allt
Ny ungdom ge, ny kraft med ny gestalt.»

Naturen alla år föryngras åter,
Ej menskligheten. Högre blott hon går;
Men steg för steg; och trappan, der hon står,
Ej utan hennes fall sig bryta låter.
De höga Alper likt, som stå emot
Allt tidens våld, allt elementrens hot,
Har tankeverlden berg, åt himlen höjda,
Af intet jordskalf brutna eller böjda.
Ett sådant berg är det, der Han, hvars ord
Blef nådens budskap kring en syndfull jord,
Sin Kyrka som ett himlens förhus ställde.
Der står hon tryggad, som Han sjelf har sagt,
Emot all helvetets och mörkrets makt.

«Här är ju fråga blott om ljusets välde,
Upplysningens, förnuftets, med ett ord,
Hvars seger inom Kyrkan sjelf är spord.
Guds verk är ju förnuftet, eller heldre,
Det är Gud sjelf hos menskan. Ja, hvad är
Väl Gud, om ej ett stort förnuft, som bär
All verlden, starkare än den, och äldre?»

Hvad!, detta solgrand, som ej sågs, ej fanns,
Om solens sken ej lyste upp dess dans
På luftens vågor, jemför du med solen?
Hvar är då sätet för den myndighet,
Du ger förnuftet? Är det lärostolen?
Men allt hvad der dess tolk förklara vet,
Månn' det en flock af vildar kunde tämja?
Månn' ens ett hyfsadt folk i samfund sämja?
Hvar, på vår jord, har väl det riket stått,
Som styrts ur skolan af dess vishet blott?

«Vår tid har andra ljus, än skolans lärde.
När hela landet upplyst blir allt mer,
Och folket sjelft med egna ögon ser,
Hvad allmänt gagnar och har verkligt värde:
Så är d e s s röst Förnuftets. Ja, den är
Guds röst och bör också i Kyrkan gälla
Framför den döda bokstafven, som der
Guds ord från fordna dar skall föreställa.
Förr sporde seglarn stjernorna i skyn;
Nu lär han föga på dem akta mera,

Se'n han sitt skepp, hvarhelst på hafvets bryn,
Kan efter karta och kompass regera.»

Således behöfs ej altar mer än thron,
Och öfverhet ej mer än religion.

«Jo; — men förnuftet ensamt gör dem båda.
Förgäfves skryta de af himmelsk börd,
Om ej dess röst i deras bud är hörd.
Se Österns verld, der våld och vantro råda,
Der folket hålls i ok, likt kreatur;
Der af det helgas grymma onatur
Väcks för Gudomligheten sjelf blott rysning;
Der allt är maktens rof och ödets spel.
Jemför dermed vår frihet, vår upplysning,
Vår mensklighet i verldens vestra del» —

Som är den Christna; der det ljus, du prisar,
Blef i den kyrka tändt, hvars fall du spår.

«Nej, der förnuftet i sin frihet visar,
Hur långt med det allena menskan går.»

Med det, som för att bli hvad det vill vara,
Två tusen år i christlig skola gått.

«En skola! ack, der det ej qvästes blott,
Men tvingades att svart för hvitt förklara.
Nu har det rymt ur hennes ok till slut,
Och går med mod och kraft i verlden ut.» —

Som en förlorad son! — till dess det åter
Af nöden drifs till Fadren, som förlåter. —

Han hörde mig ej mer. Han gick. Men hör mig du,
Som vid din christna tro vill trygga dig ännu.
Du bäfvar för den våg, som nu allt högre stiger,
Och ryter mot det skepp, der Christus är om bord.
Ej sedd, är han dock der: du tror det på hans ord,
Och ropar: «Vi förgås! hjelp, Herre!» — Men han tiger.
Han sofver. — Nej, var lugn: han uppstår i sin tid,
Och tystar hafvets hot och stillar vädrens strid.

2.

Förnuft! din höga rätt jag ej bestrida ärnar.
Men, «hvi förföljer du mig, Saul?» O, hör
Den milda frågan, som han sjelf dig gör;
Han, mot hvars udd ditt högmod fåfängt spjernar.
Om dig hans klarhet först med blindhet slår,
Du se'n dess högre ljus af honom får.
Han kallar dig, att sjelf hans ord förklara;
Men du, för stolt att hans Apostel vara,
Vill med ditt bloss, som synar jordens bryn,
Det stora verldens ljus slå ned ur skyn.

3.

Mensklighet! förrän du Christen nämndes,
Då din odlingshöjd du redan nått,
I hvad blindhet njöt du lifvets lott,
Obekymrad, hvartill den bestämdes?

O! hur sjönk du i det stolta Rom,
Sjönk i rysligt djup af ny förvildning.
Re'n i Grekens sköna verld, hur tom,
Hjertlöst tom, var ej din högsta bildning?
Denna frihet, åt hvars ädla bild
Konst och snille lånt en klassisk ära,
Ack! hvad är den, från sin gloria skild,
För en sansad blick, som ser den nära?
Fråga Aristid, hvars rena dygd
Honom flyktig gör från fädrens bygd;
Fråga Spartas kufvade Heloter:
Fråga dessa folk, som kände mer
Oket, hvarmed Rom dem tryckte ner,
Än allt våld af inhemska depoter.
Och du vishet, som ifrån Athén
Fjerran lyste med din lampas sken:
Säg, hvad var din konstigt byggda lära
Mot den enkla, hvaraf barnet lär
Mer än Plato visste: hvad det är
Detta Fadersnamn, som Gud vill bära?

4.

Se denna upptäcktsfärd på ett oändligt haf,
Dit tänkarn med det skepp, han efter långa tider,
I fåfänga försök förspilda, byggt omsider,
Och nämnt Filosofi, så säker sig begaf.
Hvad fann han, mellan tviflets bankar,
Af grubblets hvirfvel förd omkring
I ständigt samma tomma ring?
Ej någon skymt af hamn, ej fäste för sitt ankar:

Blott våg, som följde våg, tills himlens bryn de nått.
Men himlen sjelf försvann; och allt var dimma blott.

5.

I östern mellertid, hvad morgonrodnad glöder
För den i land förblifna tron!
Hvad herrlig Herrans dag den ljusa strimman föder!
På denna gyllne sky har Herren sjelf sin thron,
Och med det ljus, som der upprinner,
Hans rike bredes ut så långt, som dagen hinner.
Midt i den kända verldens krets,
Der vägen öppen står till alla haf och länder,
Till Albions kuster, Indiens stränder,
Det riket tid från tid beredts.
När han, all verldens Gud, han som är Gud allena,
Besöker Mamres lund, på Sinai stiger ner,
Ej, Israël, blott dig han denna nåd beter:
Nej, alla menskobarn skall i sin skygd förena
Den telning af din stam, hvars krona rör vid skyn,
Och öfver hela jordens bryn
Sin himmelskt ljufva doft med lif och helsa sprider.
Men dig gafs löftets helga land;
Och Han, som gaf det, Han, hvars hand
Tre gånger dit dig fört, der låter dig omsider
Få hylla Davids store Son.
Men ve dig! på ett kors Han dör i qval och hån.
Dock se, Han lefver. Hör, med häpnad hör de orden:
«Mig gifven är all makt i himlen och på jorden».
Ditt tempel föll, och uppstår icke mer.
Från Sions helga berg har Herren stigit ner;

Och nu hans herrliga plantering
Uppblomstrar i en hednisk verld:
Der fält beredts för dess förmering
Af sjelfva verldseröfrarns svärd.
Sitt sköna språk har Greken danat
Att sprida Evangelii ljud;
Och Alexander vägen banat
För Jesu Christi sändebud.
Förgäfves Rom hans vittnen tvingar
Med qval på qval, med mord på mord:
Dess egen örn på sina vingar
Kring verlden bär hans namn och ord.

Hvem skönjer icke i allt detta redan
Ett verk, som ledes af en hand i skyn?
Och hvad det blef för menskligheten sedan,
Var det ej värdt en vårdande Försyn?

6.

Förut hvad rådde i den vida verlden?
Den blinda vantron och den tomma flärden.
Hvar stod ett tempel helgadt åt den tro,
Som ger förståndet ljus och hjertat ro?
Se dessa falska, dessa grymma prester,
Som rycka offret ur en moders famn.
Se dessa vilda, dessa galna fester,
Se dessa styggelser i himlens namn.
Och hvilka Gudar! Ställ för mästarns händer
Två block af sten och afgör: hvem af dem
Skall bli en Moloch, och en Dagon hvem.

Tänk dig på Nilens eller Gangens stränder:
Se, hvart du stiger, en gudomlighet
I gyttjan krälar eller går i bet.
Skön är Olympen, skön den Zevs, der dundrar.
Men när den Gud, hvars höghet du beundrar,
Då med en nick han skakar berg och land,
Med djurisk lust sig till ett djur förbyter:
Hvad, utom konsten, hvaraf Greken skryter
I en Homers, en Phidias' mästarhand,
Är denna religion, som honom ställer
Bland Gudar främst till verldens styresman? —
Och den bekändes af ett folk, som gäller
För det som längst i mensklig vishet hann!

7.

«Det var ett bildverk blott», så mig de lärde svara;
«Som högre vett sig förbehöll.
Att i en inre helgedom förklara,
Och medan folket i den yttre föll
För blotta tecken ner, att dem som Gudar dyrka,
Uppläts en hemlig dörr, dit den invigde gick,
Och af oraklets röst en vishet höra fick,
Som, öfver vantron höjd, blott gaf åt dygden styrka.»

8.

Och denna vishet, som bedrar,
Nu ock i christna kyrkan har
Ett inre rum med konstgjord nyckel,
Der tron en annan uppsyn bär,
Än då hon sedd derute är.

Och detta otrons fagra hyckel
Är höjden, dit du hunnit nu,
Förnuft! — ty dig, med hvilka funder
De än förvända Herrans under,
De alla åberopa ju.

9.

Väl är det sannt, att för ett ändligt sinne
I bilder blott en skymt från himlen ges
Af det oändliga, som göms derinne.
Ett bildspråk äfven i naturen ses.
Men Skaparn diktar ej. I det han tänker,
Är ej idén från verkligheten skild.
En sanning i sig sjelf är hvarje bild,
Hvari hans tanke ned till oss sig sänker.
Af menskans vandring till ett himmelskt mål
En sinnebild är Israël i öknen,
Der ledd af Herren sjelf, som göms i töcknen.
Och hvilken skönt upplyſtande symbol
Är den på korset döde, den ur griften
Uppståndne Christus, som till himlen far!
Men månn' ej Israël i öknen var?
Och han, som tiden delt i tvenne skiften,
Ett för, ett efter det han syntes der,
Månn' han en luftig tankebild blott är?

Hvad menskoanden tänker högst och renast,
Men blott kan tänka, som en dröm allenast,
Det fins i helga blad, dem enfald skref:
En enfald, som den högsta vishet blef.

Hur blef hon det, om ej af Gud ingifven?
Se, af hans egen hand i tiden skrifven
Är uppenbarelsen, ej blott i ord,
Af helga fäder och profeter spord,
Men ock i skickelser, som underbara
Hans väg bereda och hans ord förklara.
Dess äldsta sägen i förbistradt skick
Från Babels spillda torn kring jorden gick,
Allt mer förvrängd af blinda hedendomen.
Men medan denna, med förvirradt prål
Af tomma bilder, sväfvar utan mål
Och sammanhang: hur klar står Christendomen,
Som en historia, der vi framgå se,
Lik verldsomseglarns skepp, en stor idé!
Och den historien, som begyntes redan
Då menskan föll i synd, har fortgått sedan,
Ej endast till den syn, Johannes såg,
Der i en skuggbild Christi rike låg;
Men till vår tid, som visar på Helena,
Hvad menskan är, hur upphöjd än hon står,
Då hon förtröstar på sig sjelf allena
Och egna vägar mot Försynens går.

10.

Men huru aktas denna lärarinna?
Om än det blad, hon ger oss att besinna,
Skrefs af Försynen, likt det varningsord,
Belsazar, rusig af sin makt och ära,
Ej anande att stå sitt fall så nära,
Med häpnad såg på väggen vid sitt bord;

Om midt i hafvet, mellan tvenne verldar,
Det på en klippa skrefs att läsas der,
Så länge jorden folk och throner bär:
Dock i sitt högmod ofta hon sig förhärdar,
Och ej i tiden Herrans vägar mer,
Än i Hans ord Hans nåd och sanning ser.
Ej blott i verlden bländar hon de stora,
Som i dess ståt och buller sig förlora;
Hon smilar äfven för den stilla dygd,
Likt ormen, gömd i kunskapsträdets skygd.
Gå, lär af henne, hur du sjelfrättfärdig
Kan utan Gud bli säll och sällhet värdig,
Kan bli, som Gud, då på dig sjelf du tror,
Och blott af dig, af ditt förnuft beror.

11.

Förnuft! du är ett ädelt öga,
Som i det djupa, i det höga,
Är skapt att blicka upp och ner.
Men detta ljus, hvarmed man ser,
Som blommorna på jorden målar,
Som tänder stjernorna i skyn
Och speglar dem på hafvets bryn,
Är det från ögat, som det strålar?

Rik är din kunskapsskatt af arf
Från tidehvarf till tidehvarf.
Ja, du har forskat djupt i tingens art och väsen,
In i naturens verkstad trängt,
Ställt alla stjernors lopp, till hafvets grund dig sänkt,

Från ljusets strålar ned till fibrerna i gräsen,
Allt klyft och vägt och mätt — och till hvad häpen höjd
Har du ej bragt all konst och slöjd?
Men om du menskan till ett högre syfte
Upp öfver tiden, öfver jorden lyfte,
Var det ej se'n det lefvande, från skyn
Nedkomna Ordet öppnade din syn?
Dock icke nöjd att egna dig all äran
Af den om menskorätt upplysta blick,
Af det med trygghet fria samhällsskick,
Europa vunnit af den christna läran:
Djerfs du med den förneka ock dess Gud.
Med ditt signet ej endast lagens bud,
Men alla trons artiklar du beseglar;
Och slipar så ditt synglas, att du allt
Ser bli till intet. Blott dig sjelf, ett kallt
Och dödt benrangel, du till slut der speglar.

O! säg mig då, hvad tröst kan menskan få af dig,
Att i förtviflans djup hon ej må störta sig?
Kan du från synd och död befria?
Kan du förlika nåd och rätt?
Kan du för Adams fallna ätt
Fullborda denna profetia,
Som höjt hos alla folk sin röst,
Som talar i hvart dödligt bröst:
Att friden, flydd ur menskans boning,
Från himlen kommer med försoning?

Lys i den krets, der du är satt;
Men tro dig ej en sol, du bloss i grufvans natt.
Flyg, örn, så högt, som vingarne dig lyfta,
Men skryt ej, att med dem du mäter dagens lopp,
Och att din blick från bergets klyfta
Kan slå, som blixten, ner och splittra ekens topp.
Den thron, der all ting styrs, du såsom din vill ställa,
Och tyglar ej ett folk, högmodiga förnuft!
I ljusets rymd du leda vill dess källa,
Du, som ej andas utom jordens luft.

Men se hur ljuset, som der ofvan flyter,
Hit ned i stoftet sina strålar bryter
Och, dagande vår väg på jordens bryn,
Vår blick upplyfter till vårt mål i skyn.
Och vi från detta ljus oss skulle vända
Till matta lampor, som vi sjelfva tända?

12.

«Dock är det ej som dagen klart,
Ej så för alla uppenbart,
Som allas ljus det borde vara.
Om Gud, hvad vi ej sjelfva se,
Hvad ej hans verk för oss bete,
Från himlen ville uppenbara:
Hvi har det skett så tyst, så smått,
Först i en vrå af verlden blott?
Hvi skref han ej, der solen skrider,
Och öfver allt sin klarhet sprider,
På samma höga hvalf sitt ord,

Så att det kunde, måste alla;
Som vandra kring den runda jord,
I ögonen beständigt falla
Och gripa så hvar menskosjäl
Med känslan af dess sanna väl,
Att ingen kunde det förspilla,
Hur han än drogs af verldens villa?»

13.

Du som så mästrar Herrans visa råd:
Månn' du ej sjelf behöfver denna nåd,
Hvartill du hör en himmelsk röst dig kalla?
Men du ej undfå vill, ej höra den.
Ja, du är fri: ty menskan är det än.
Som hon var fri, att midt i Eden falla,
Så är hon fri, att ej ifrån sitt fall
Stå upp, oaktadt än vid afgrundsranden
Åt henne räcks den milda frälsarhanden.
Dock fordrar du, att hela himlen skall
Vidöppen låtas, och med ens på jorden
Det rike stiga ner, der helig frid
Bor med rättfärdighet i evig tid.
Så blott den första skapelsen är vorden.
Men nu, hur långsamt eken skjuter opp,
Som se'n i sekler står med skyhög topp!
Den som ej strider, kan han seger vinna?
Den som ej löper, kan han målet hinna?
Lik Thomas, famlar du i tviflets natt,
Om du ej får din Gud med händren fatt,
Ack! mins du ej hvad honom Herren lärde;

Att den är salig, som ej ser, dock tror?
En oundviklig tro, som ej beror
Af hjertats bifall, hvad har den för värde?
Men när du kämpar ej mot tvifvel blott,
Men mot begär, och trotsar verldens spott,
Och genom tron på ordet seger vinner;
Då finner du, att ordet är af Gud.
Ja, om du lyda vill dess helga bud,
Du dess gudomlighet allt mera finner,
Ju mer du vandrar i dess helgedom,
Der intet ställe, ingen vrå är tom
På något spår af Herrans makt och ära,
På något tecken, att han är dig nära.

14.

«Der finnas ting likväl, som Gud
Tillegnas af hans sändebud,
Men som, jag tror, förlikas föga
Med hvad förnuftet om hans höga
Och helga majestät oss lär,
Ja, med hvad rätt och menskligt är.»

15.

Som öfver menskans vägar myran dömmer,
Så dömmer menskan öfver Guds; välan,
Om allt det skrifna ej förklaras kan,
Om Herren någon gång i moln sig gömmer,
Som mörker sprida ut och ljunga ner,
Der ditt förstånd hans ändamål ej ser:
Kan du då allt förklara i naturen?

Hvad orättvisa i en storm, en flod,
En pest, som lika drabbar ond och god!
Hvad grymma blodbad bland de vilda djuren!
Dock är du viss, att verlden är af Gud
I ordning ställd och styres af hans bud,
Tror du på Skriftens sanning i det hela,
Hur kan ett dunkelt blad förringa den?
Månn' för en bokstaf eller två, som fela,
Du kastar bort ett bref ifrån din vän?
En vän till dig i Evangelium talar,
I Lagen sjelf. Blott kärlek är dess bud,
Blott kärlek är hvart ord af Biblens Gud,
När han bestraffar, som när han hugsvalar.

16.

«Men, som i speglen af en flod man ser
Dess stränders bilder vändas upp och ner;
Så ser naturen sina lagar brutna
I Biblens verld, der allt ett under är.»

17.

Nej, som i moln, med qvällens guld begjutna,
En hägring lyfter upp de gröna skär,
Så står det land, der Gud sig uppenbarat,
I helig glans från himmelen förklaradt.
Du stöts af underverk: dem vi dock se
Omkring oss öfverallt beständigt ske.
Der slängdes upp en boll: den föll på jorden;
Ty jorden, såsom du mig svara vet,
Är i sitt inre blott en stor magnet,

Som har en pol i södern, en i norden.
Nå väl! den trollkraft i magneten bor,
Kan du mig visa, hvaraf den beror?
Se här en lilja ur en lök sig dana,
En dufva ur ett ägg sig veckla ut.
Hur de få lif, dess början och dess slut,
Kan ej ditt öga, ej din tanke spana.
Och hur du sjelf din hand, din tunga rör,
Hur du med ögat ser, med örat hör,
Hur hjernan, eller hvad der göms inunder,
Bär bud till själen, ta'r dess bud igen,
Kan du det reda? Ingen redt det än.
Är ej naturen sjelf det största under?
Hur blef den till? Blott på ett allmaktsord.
Och han, som skapat himmel, haf och jord,
Då han vill bort ur träldoms-landet kalla
Det folk, som särskildt leds af hans försyn,
Och derpå fästa hela verldens syn,
Han vore icke mäktig att befalla
De vilda vågor att fördela sig
Och lemna Israël en öppen stig!
Han som vårt öga bildat och vårt öra,
Han skulle ej, till tecken, att det är
Hans Son, som lifsens ord på jorden bär,
Förmå, att blinde se och döfve höra!

18.

«Men läran sjelf är underbar:
Månn' Gud oss förelagt en gåta,
Hvars nyckel vårt förstånd ej har?

Hvad må den palmfrukt vandrarn båta,
Som han i torra öknen fann,
Då han dess skal ej bryta kan?»

19.

Om du från musslan, der en perla sitter,
Ej sjelf kan lösa den, månn' du ej gitter
Behålla och bevara den ändå?
Om vi ej Guds treenighet förstå:
Hur salig dock den tro, som vi bekänne,
Att Gud vår Fader genom Sonen är,
Och att hans Ande är oss alltid När!
Ja, är det ej af denna tro vi känne
Oss, såsom christne, höjda öfver dem,
Som, jemte Skaparn, tillbe blott ett öde,
Och ej förnimma om och genom hvem
Den fallne kan få nåd och lif den döde?
Din otro frågar, hur en Son af Gud
Blef evigt född, och född af Josephs brud.
Men säg mig du, hur Adam och hur Eva,
Som ej haft far, ej mor, begynte lefva.
Ditt öga tål ej att på solen se;
Men Gud vill du begripa, vill, med mindre
Att du kan skåda i hans eget inre,
Ej akta på det ljus, han dig vill ge
Om hvad han är för dig, för dig kan vara
Här inom tidens skrankor under skyn,
Tills du der ofvan, med en högre syn,
Får se hans härlighet sig uppenbara.

Du skjuter från dig hvad du ej förstår.
Behöfs dock ej på tegen, som du sår,
Guds väderlek, fast ingen kan förklara,
Hur vinden vänder sig och molnen fara.
Likså behöfs Guds ande i hans ord,
Och nådens regn på hjertats goda jord.
Hvad ej förnuftet fatta kan, det känner
Den trogna själen i en salig frid,
En frid, som under oupphörlig strid
Mot kött och verld ej öfverger Guds vänner.
Du, som ditt eget väsens grund ej vet,
Utgrunda vill Guds djup, Guds hemlighet!
Du tror ej löftet, dig af nåden gifvet:
För det du ej förstår, hur Sonen vann,
Att nåd för rätt hos Fadren gälla kan.
Det hos en nyfödd själ upptända lifvet,
Som hon af Gud i tro och kärlek får,
Det skyr du, vill för evigt det försaka:
För det du ej dess gränsor kan utstaka,
Du som ej lifvet i en växt förstår.

20.

Dock forska, hvad du kan. Förrän du tror, så pröfva.
Det är din rätt, det är din pligt.
Men väg, hvad andligt är, ej med lekamlig vigt,
Och klyf ej så begrepp, att de all känsla döfva.
Låt ordet sjelft, med hvad det innebär,
För dig bevisa, att det himmelskt är.

21.

Märk först, hur underbart en högre ledning
I sexton sekler denna bok beredt
Af spridda stycken, som dock göra ett.
Se'n läs, som vore du en upplyst hedning,
Med ingen fördom mot och ingen för,
Hvad Moses böd, hvad du af Christus hör.
Hvad finner du väl då i denna samling
Af forntids sägner, fordne vises ord?
Månn' samma irrgång, samma blinda famling,
Som är i Indiens Bhagavata spord?
Nej, klar från början, klarare mot slutet,
En plan der leder till ett gifvet mål;
Och öfverallt är ljus från himlen gjutet,
Ehur' så höljdt, att dödlig syn det tål.
Den boken ensam kan dig lära mera,
Än alla andra, hvad du veta bör,
Om hvad i tid och evighet dig rör.
Som i ett fjerrglas visa sig allt flera
Aflägsna stjernor: så allt mera bli
Guds kärleks under synliga deri.
Ja, huru högt än vetenskapen stiger,
Från sol till sol, der tanken dignar ner:
Ser hon dock ej, hvad religionen ser
Ifrån de berg, som Herrans ord inviger.
På Sinai, på Golgatha, hvad syn!
Der en rättfärdig hämnare i skyn
Med röst af thordön, blick af ljungeldsflamma,
Ehur' blott kärlek andas i hans bud;

Här, på ett kors sig offrande, densamma
Så heliga, som nådefulla Gud.

22.

Verldsrymdens solar och planeter, alla
Så ställda, styrda, vägda mot hvarann,
Att de ej stötas, irra eller falla:
O, under öfver allt hvad tänkas kan!
Ett större under dock, som mer förvånar,
Mer flyr all forskning, dock hvart hjerta rör,
Är denna kärlek af en Gud, som lånar
En dödlig skepnad och för verlden dör.
O! sköna tro på Fadren, som förlåter,
För Sonens skull, hans bröder. — Bröder han
Oss arma kallar. Som vår broder, vann
Guds Son oss, syndens trälar, att vi åter
Må bli Guds barn. — I denna enkla tro,
Så fattlig för hvar man, hvad salig källa
Till tröst och kraft, till helig samvetsro
Och till den kärlek, som gör menskor sälla
I fattigdom och ringhet, ja, i nöd,
I lidande, i qvalfull, hånfull död!
En kärlek, som de troende förenar
Med Gud och med hvarandra, såsom grenar
I samma helga stam, och redan här
Dem ger det himlalif, som evigt är!

Jemför härmed all Österns höga lära
Och den, som gör de Grekers sköna ära.
Hvad är den vise med de Stoiska bud,

Som, fälld af egen dolk, sig tror en Gud,
Mot den som är det — den som sig bevisar,
I ord och verk, i kärlek som i makt,
En Gud? Hur ödmjuk bär han sitt förakt,
Ett tåligt lam, och blott sin Fader prisar
För allt hvad godt hans egen Gudom gör.
Inbilska vishet! Honom se och hör:
Som hafvet djupa och som dagen klara,
Hans enkla ord oss himlen uppenbara.
Skenfagra dygd! Se vägen som han går,
Och tag ditt kors och följ hans helga spår.
Du bleknar, bäfvar! Ser du hvad dig brister?
Bekänn din skuld och fall i stoftet ned,
Och Han, som skuldfri sjelf för synden led,
Af nåd dig ger, hvad inför rätt du mister.
Stå upp med tröst, då han förlåtit dig,
Han sjelf dig leder på den helga stig.

23.

O du, som hos Gud i begynnelsen var,
　　Och sjelf är Gud från evighet!
　　Du, som med skapelsens hemlighet
　　Försoningens förenat har!
Guds enfödde Son, som till syndare bar
　　Ljus, lif och salighet!
Du nämns och du är det ursprungliga Ordet,
Det höga Förnuft, hvaraf all ting är vordet.
　　O! skulle ett ändligt förnuft för dig
　　I ödmjuk tro ej böja sig?

24.

Ja, det samma Ord, som ropte tingen
Fram ur djupets tomma natt och död,
Ljudande på nytt kring jorderingen,
Ljus och lif i mörkret framstå böd.
Ur ett chaos af begrepp och vanor
Redde sig så sanningar, som bud.
Menskans väg på jorden inför Gud
Blef bestämd, som alla stjernors banor.

25.

På en Gud, på en Försyn
Trösta fattiga och rika:
Allas Fader ofvan skyn
Vårdar träl och herre lika.
Som i stort och litet hägn
Lika faller himlens regn,
Så det ord, i templet ljuder,
Samma nåd åt alla bjuder.
Inga grymma offer mer
På de rena altar blöda;
Hjertat blott till offer ger,
All sin synd blott den vill döda,
Som med christlig tro och bot
Faller ned vid korsets fot.
Öfver verlden lyft, den fromma
Känner af dess prål det tomma,
Känner vid dess smälek frid.
Sänd att från allt ondt befria,
Döden bär ej mer en lia,

Blott en palm för vunnen strid.
Skapt att blicka upp till ljuset,
Menskan här en främling går;
Går i skola, tills hon når,
Fostrad, pröfvad, Fadershuset.
Der för henne Sonen ber,
Han, som steg på jorden ner,
Att till lifvet genom döden,
Från all strid, från alla öden,
Föra den, som tror på Gud
Och med kärlek gör hans bud.

26.

Se der den christna tron. Så i sin renhet
Och enkelhet för hvarje menska klar,
Och genom fridens band i andans enhet
För alla stånd och lägen användbar:
Och fast hon hän oss visar, såsom gäster
Och vandringsmän, till annat bättre land;
Hvad fins, som mer än hon ett samfund fäster
Och helgar alla menskolifvets band?

27.

Men ve den statsklokhet, som blott inviger,
Med låtsad hyllning af hvad heligt är,
De offer hon ej Gud, men Mammon bär:
Som på Guds berg med verldens Förste stiger,
Der efter rof af folk och länder ser
Och, att dem vinna, Satan sjelf tillber.
Ve den prelat, som står på templets tinnar

Och ta'r af mörkrets makt ett hemligt bud,
Och för att menskor blända, frestar Gud.
Ve den regent, det folk, som ej besinnar,
Att Herrans vingård, fast i statens hägn,
Från himlen har sitt solsken och sitt regn!
När de, som skola lära, skola styra,
Ifrån sig skjuta Herrans ord och hand
Och i hans dyrkan skatta blott ett band,
Hvarmed de tygla hopens blinda yra,
Ej allas samband med en högre verld:
Hvad under då, att ogudaktig flärd
Sprids ock till folket, att en inbilsk, hädisk,
Osedlig otro går bredvid en blind,
Afgudisk vantro; att en hal, förrädisk,
Med sken af högre ljus, för dagens vind
Och hvar basun i tidens mun ombytlig,
Halfchristen lära gör all kunskap ytlig,
All tro tvetydig och all kärlek kall —
Och hotar staten sjelf med kyrkans fall?

28.

Hvem må ej häpna, då han ser förtvina
Det som är verldens ljus, som allting ger
Sitt lif, sin växt, all glädje gjuter ner?
Men blott en stund — och det skall åter skina
Med samma glans, då skuggan går förbi:
Ty utom det är mörkret, ej deri.

Förmörkadt var ditt ljus, o Herre! alla tider
För en i synd och otro insöfd verld;

Och hos en själ, af oren lust förtärd,
Det sjuka ögat ej dess klarhet lider.
Mer än för röfvarn, som i hålan flyr
För dagens spaning, du för hycklarn skyr,
Som lånar tungomål af dina vänner
Och dig blott hädar, då han dig bekänner.
Hur fräckt af listen och af skrymterit
Missbrukadt blef ditt namn, förtydd din sanning!
O, ve det fromma svek, det blinda nit!
Du spådde sjelf om denna blandning
Af ogräs i din goda säd.
Men fast det straxt blef torrt, det ofruktbara träd,
Som att din hotelse besanna
Förbannades af dig inför Jerusalem,
Spar du dock ond och god, tills skörden skiljer dem,
Och vill i växtens tid välsigna, ej förbanna.

Se, mask i frukten, i den bästa, är
Och redan blomman, redan knoppen tär.
Också på himlen stiga moln och dimma.
Från jorden komma de likväl. En imma,
En fläck på ögat villar ljusets sken.
Men hvarje stråle i sig sjelf är ren.
Från himlen närdt, af regn och solsken glödde
Det ädla vin i drufvan, som det födde.
Det gjuts i kärl — och smak af dessa får:
Månn' derför drufvan eller himlen rår?

Smög sig ej ormen till de ännu rena
I Eden, som der kände Gud allena?

Blef ej Guds egen Son af Frestarn spord?
Var ej hans snara knuten af Guds ord?
Hvad under då, att han i Christi kyrka
Sökt, under sken af hans, sitt välde yrka?

29.

Hur många ädla verk af vise män begynts,
Som, likt de tända klot, af hvilkas snabba låga
Blir dag för en sekund, då de på fästet tåga,
Försvunnit, då de knappast synts!
Se, huru skönt de unge sig förena
Kring en Pythagoras, en Sokrates till dygd,
Till lif och död för rätt, till gagn för fädrens bygd!
Hvad återstår deraf? De begges namn allena.
Men likt det christna tal af år,
Som öfver verldshistorien rår
Och, hur sig tidens hjul må vända,
Går fram, tills alla år sig ända:
Står i everldlig tid den christna lärans ljus.
Som solen, vandrar hon kring jorden,
Tills i fullbordan gå de orden:
«Det är en herde och ett fårahus».

30.

Re'n hör Columbi verld till christenheten;
Och se, hur skönt Tahiti är förbytt!
Far dit, du otro, spefull och förveten,
Och märk med häpnad, hur man föds på nytt.
O dubbla under! medan masken bildar
En sjette verldsdel under hafvets bryn,

Går missionären, blickande åt skyn,
Från ö till ö och gör Guds barn af vildar.
Bevingadt far på hundra tungomål
Det dyra ord kring alla verldens stränder.
Hvar är den klippa, dit magnetens nål
Ett segel styr, och dit det icke länder?
Och i vår verldsdel, hvarifrån det ut
Kring jorden skickas, skulle det förfalla?
Midt i den verld, det upplyst, främst af alla,
O Gud! ditt rike skulle nå sitt slut?

31.

Ja, i det land, der Luther det försvarat,
Guds ord ej blott förtyds, men från sin grund
Rifs sönder, blandas bort med menskofund.
Dock lefver det ännu. Och se, förklaradt,
Som han det sände äfven till vår strand,
Går det å nyo ut från Luthers land.

32.

En större fara hotar från det landet,
Der otron hemfödd är. Nu icke mer
En genius i behagens drägt, som ler,
Går hon der hemsk och, skakande på bandet
Emellan Stat och Kyrka, Folk och Gud,
Bär, i reformens namn, revoltens bud.
Dock fåfängt väpnar hon sin hand och tunga
Mot en från höjden skyddande Försyn.
Hur högt sin aska Ætna än må slunga:
Hvad akta henne stjernorna i skyn?

33.

Väl syntes helvetet ha vunnit seger redan,
Då djeflar stodo upp i menskohamn
Och höljde allt med blod i republikens namn.
Då stängdes kyrkan för att öppnas sedan
Ej mer för Gud: ej mer hans hus det var.
En ny gudomlighet i gyllne char
Dit fördes i triumf och intog korsets ställe.
Förnuft! ditt tempel blef det nu,
Och skökan, som en blodig sälle
Invigde med en kyss — var du? —
Nej! du med harm fördref det vilda gyckel,
Tog i din hand det helga rummets nyckel
Och böd för taflan af det gamla bud,
Att älska menniskor och Gud,
Ny gudstjenst hållas i ditt namn allena *.
Hvad seger nu för dig, då denna rena,
Från alla kyrkans band, från allt, hvad tron
Skall blindt omfatta, skilda religion,
Med friheten, gick ut kring alla jordens länder
Och presterna så väl som kungarna fördref!
Men se: af allt det nya, som då blef,
Hvad återstår? — Ej ens en ny kalender.

34.

Om se'n, då all ting hvälfdes om,
Och tiden, plötsligt skrämd, tillbaka syntes skena,
I Christendomens namn Jesuitismen kom:

* Det Theophilantropiska institutet, som skulle ersätta Christendomen.

Hvem rår derför? Månn' de allena,
Som intet lärt och intet glömt:
Som likt de sju, legenden låter
I annat tidehvarf stå upp och lefva åter,
Ett fjerndels sekel sofvit blott och drömt?
Nej, din är skulden, din, Napoleon, du store!
Den hand, som lyfte dig och upp så länge höll,
Du ej erkände, ej förstod — och föll.
Om du en christen varit, o hvad vore
Ej Franska riket, ej Europa nu!
Och hur förklarad stod vid Gustaf Adolf du!

35.

Men äfven de, som honom fällde
Och «heligt» nämnde sitt förbund,
Månn' de väl stodo på en christlig grund,
Då de mot ljusets fria gång sig ställde?
Månn' de väl kände eller trodde dig,
O verldens ljus! som vill från villostig
Med nåd och sanning alla menskor föra,
För att, som ljusets barn, dem fria göra?

36.

Och nu den sekt *, som djerfdes fräck och yr
De Christnas Gud föråldrad redan finna,
Se, hur hon höljd med blygd åt Östern flyr,
Att sin Messias söka i en qvinna.
Han lefver dock ännu, de Christnas Gud.
Och hvad den nya visheten må ställa

* S:t Simonismen.

För nya Gudar fram, med höga ljud
Af tidstrumpeter, som kring henne skrälla:
Dock ej för dem och deras buller flyr
De christnas Gud, som verlden skapt och styr.

37.

Men när en gång de mörka fästen falla,
Som stänga vägen till Guds berg och hus:
När Österns folk så väl som Vesterns, alla,
Stå upp att vandra i det christna ljus;
Och när i sjelfva Rom, att kyrkan rena,
En Luther väckes af ett åskeslag:
Det vet den Outgrundlige allena,
För hvilken tusen år är blott en dag.
Hur tiden hvälfves, hvar dess lopp må stanna,
Skall detta Herrans löfte sig besanna:
«Om allt förgås i himmel och på jord,
Förgås dock ej mitt ord».

38.

Gläds, Svenska folk, att fasta i din bygd
Stå thron och altar, att i deras skygd
Så lugnt, som fritt, du lyssna kan åt tiden,
Oväldigt pröfva rösterna i striden
Och med din egen blick, ditt eget mått,
Tillegna dig, hvad sannt dig syns, hvad godt.
På en gång upplyst af förnuftets fackla
Och Evangelii ljus, skall du ej vackla
Från tron, som renad du af Vasa fick,
För den hans soneson i döden gick;

Som stod, befäst med Carlarnes insegel,
För dem och deras folk en daglig spegel:
På hvilken än en Carl ifrån sitt svärd
Sig hvilar, trygg i denna orons verld.

Och du längs fjellen under Polens stjerna
Uppfödde telning af dess ädla stam,
Stå främst i tro med frukt, i dygd med kärna!
Må äfven öknens son med dig gå fram!
Och när du lofvar «Jehovah i Norden» *,
Som ock för dig en Frälsare är vorden,
Må han, fast skild i tungomål, sin röst
Med dig förena ur ett troget bröst!

* Dessa ord stå i Hernösands Stifts sigill under strålarne af en sol.

DET STÅR DOCK QVAR

DET GAMLA ORDET.

En historia, ej en lära blott
Är det ord, som ut i verlden gått.
Inom skolan, vore det ej annat
Än ett skolbegrepp, det skulle stannat.

1841.

PROLOG.

Hur högt, hur fjerran från vår syn
Luftseglarn lyftas må i skyn
Af gasen, som hans konst bereder;
Dock ej ur jordens atmospher
Han komma kan och tvungen är
Att snart tillbaka stiga neder.
Hvad var den utsigt, han der vann?
Att jorden sjelf i moln försvann.
Hvad mättes af hans barometer?
En luftkolonn, ej en af ether.

Se der den bild, du högvishet,
Som allt, hvad menskan tror och vet,
Upplöser i en haltlös ånga.
Förgäfves bortom tingens gräns,
Der intet ses och intet känns,
Din spaning vill en stråle fånga
Utaf det ljus, hvars spegel här
Hvar liten blommas perla bär.
Den verld, vi se, för dig försvinner,
Och den du tänker, du ej finner.

Hvad annat står dig då igen,
Än tanken sjelf? Hvad visar den?

Blott noll uppå din egen skala.
Till sådan lufttom höjd du hann,
Att du ej mera andas kan:
Hur vill du då begripligt tala?
Stig ned och se från jorden opp;
Åt himlen se med tro och hopp!
Der Han dig ställt, som skapt dem båda,
Der känn hans flägt, hans finger skåda!

Men, när af stoftets tyngd ej mer
Den frälste anden tryckes ner,
När, fågeln lik, som släpps ur buren,
Han flyger upp i ljusa skyn:
Då ser han med förklarad syn
Så andeverlden som naturen,
Då far han från planet till sol,
Och stannar först vid Skaparns stol.
I rummet möter intet hinder:
Och ingen bokstaf tanken binder.

Men nu, så länge själen här
En gäst i jordisk hydda är
Och har behof så väl af handen,
Som ögat, för att ej blott se,
Men utom sig sin kraft bete,
Behöfves ordet ock för anden.
Dock kan det ord, som sönderbröts,
Då byggnaden i Babel slöts,
Från vår förströelse i verlden
Ej föra oss den rätta färden.

Det kan det ordet blott, hvari
Gud sjelf oss visar, huru vi,
Från honom vikne, vilse gångne,
Till honom återvända må.
Ej blott den väg, vi skola gå,
Men huru vi, af synden fångne,
Förlossas kunna, det oss lär.
Må han, som sjelf förlossarn är,
I det vi läsa, det vi höra,
Oss nalkas, att det verkligt göra!

DET GAMLA ORDET.

> **Nu vill man Frälsarn skilja från hans Ord**
> **Och hans församling. Han är dock om bord**
> **Och stillar stormen. Ja, till dem, han sänder**
> **Att gå med nådens bud till Folken ut,**
> **Med samma löfte han ännu sig vänder,**
> **Att vara när dem allt till verldens slut.**

Hur det förtyds, det gamla ordet!
Dock fåfängt med det nya skryts,
Som är i dag orakel vordet,
I morgon mot ett annat byts.
De vise sig ett språk må dana
För hvad de forska, hvad de ana,
Blott de ej vrångvist skapa om
Det ordet, som från himlen kom.

Det kom ej blott med andans gåfvor
Och krafter från en högre verld,
En nyckel till Guds rikes håfvor,
Mot mörkrets väldighet ett svärd:
Det kom med händelser, beredda
Från tid till tid och hemligt ledda
Åt samma mål, bestämdt af Gud
Och röjdt i löften, som i bud.

Hvad han de helga män ingifvit,
Hvarom hans anda vittne bär,

Har han med eget finger skrifvit,
Det finger, som i tiden är
Ej mindre synligt, än i tingen.
Den hand, som ställt i himlaringen
Hvar stjernas lopp, har mätt också
Den ban, der alla sekler gå.

Omkring all jorden nåd och sanning
Förkunnas skulle af ett folk,
Som skildt ifrån all hednisk blandning
Var Herrans tjenare och tolk;
Som ställdes mellan tre verldsdelar,
Att lifsens ord, som själen helar,
Utsprida, när det mogna hann,
Då tiden sin fullbordan vann.

Hvad till ett helt sig sammanknyter
Från Abrahams till Pauli tid,
Är det väl likt de blinda myther,
Som hvimla i förvirrad strid?
Guds rike i det hela spegladt,
Och med hans namn, hans bild besegladt,
Är det ett lögnens verk? Hvad är
Då han, hvars vittnesbörd det bär?

«Men är det hans?» Du, som så frågar,
Om dig dess anda icke rör,
Om du ej busken ser, som lågar,
Ej Herrans röst ur lågan hör;
Så märk likväl hvad han utförde,

Han, som den rösten lydigt hörde,
Och hvad på denna grund af En,
Som större var, blef uppbygdt se'n.

Om du ock aktar intet annat,
Än yttre väl af samhällsskick;
Så se, hur lågt den odling stannat,
Som China af sin Foë fick.
Hur du än Sanskrit må förklara,
(En skön, en underbar ruin!)
Du, Christne! ville du väl vara
En Paria, eller ens Bramin?

De vilda horder, som förstörde
Hvad Rom af Greken fått i lån,
Hvad tämde dem? Blott hvad de hörde
Om nåd, dem buden af Guds Son.
Hvad nytt begrepp om menskovärde
Och menskorätt, då folket lärde,
Att verldens Frälsare jemväl
För trälen dött och frälst hans själ!

Att ordet är af Gud, så vida
Som det har tjent i tidens längd
Att ljus kring jordens länder sprida
Och trösta den betryckta mängd:
Det medgen äfven I, som neken
Att tro uppå «de fromma sveken.»
Det är ert ord. Men tron I då,
Att Gud sitt mål med svek vill nå?

Och den Försyn, som till det näste,
Der svalans ungar gapa opp,
Ej mindre ser, än till det fäste,
Som mätes af kometens lopp:
Hon skulle utan vård ha lemnat
Åt slump och list det verk, hon ämnat
Till mensklighetens ljus och frid,
Till hennes väl i evig tid!

Hvad gagnar vattnet, om dess källa
Ej hålles ren? Hvad verkan gör
Det nya ord, man låter gälla,
Som folket ej förstår, ej hör,
Ej går att i Guds hus få höra?
Hvad vill man? Kyrkan sjelf förstöra?
Hvad! eller skall hvad osannt är
I Herrans namn förkunnas der?

Om osannt är det gamla ordet:
Hvad blir då det, som stöds derpå
Vid döpelsen, vid nattvardsbordet,
Vid grafven och för dem som gå
I brudstoln, ja, i predikstolen? —
Ve er! som der förklara skolen
Hvad I ej tron, I sjelfve, mer;
Och ve det folk, som leds af er!

Men hvad behöfvas prest och kyrka,
Då bladet, som bärs hem, oss lär
Hvad man skall tro, hvad man skall dyrka,

Hvad dagens högsta vishet är?
Den lärdom, I ej sjelfve fatten,
Så inläst är den dyra skatten,
Den gen I folket, I, dess män:
Månn' folket tackar er för den?

Och I, på grund af vetenskapen
Så stolte af ert fria mod,
Som hvässen alla otrons vapen,
Att störta hvad i sekler stod!
Hvad Gud så skönt oss ville gifva,
Det skyn I ej att sönderrifva.
Af hvad en härlig skepnad var
I lemnen oss blott skuggan qvar.

Symboler visar oss naturen
I sjön, der himlen ser sin bild,
I dag och natt, i thordöns-skuren,
I dufvans art, från örnens skild.
Likså i ordet, som är skrifvet,
Han, som är «Sanningen och Lifvet»,
I liknelser ej endast lär,
Men verkar hvad gudomligt är.

De blinde se, de döfve höra,
De döde uppstå, och hvad mer
Han sågs med himmelsk kärlek göra,
Ännu i trogna hjertan sker.
Ej blott en föresyn oss vorden,
Guds återsken är han på jorden.

Den Dolde, som all verlden bär,
I honom ses och känns oss när.

Gudomlig är ej blott hans lära,
Så mild som hög, så djup som klar:
De verk, han gjorde, vittne bära
Om makt, som ingen dödlig har.
Hvad trogna vittnen, enligt skriften,
Om hans uppståndelse ur griften,
Hans segerfärd till himlen sett,
Symboliskt och dock verkligt skett.

Men allt det sköna, underbara
Kritiken nu af ordet klä'r.
Då hon det icke kan förklara,
Hon det förnekar, spotsk och tvär.
Den verld, som Gud af intet gjorde,
Hon likaså förneka borde.
Förstår hon, hur det första par
Blef till förutan mor och far?

Ert eget tal förneka borden
I, tviflare! på samma grund.
Månn' I begripen, huru orden
Af tungan bildas i er mun?
Dock viljen I förstå, hur ordet
Hos Gud af evighet är vordet;
Och hur det se'n, i menskohamn,
Har talt, som Son, i Fadrens namn.

Nu i hans ställe menskligheten,
Den fallna, usla, sätts af er,
Som i er vishet bättre veten,
Hvad lif och ljus åt verlden ger.
Den fångne skall sig sjelf förlossa,
Den bundne sina bojor krossa,
Den blinde staka ut sitt lopp,
Den döde af sig sjelf stå opp.

Förmår hon det? Hvad vittnar tiden
Se'n syndafloden allt tills nu?
Hvad vann hon af den sista striden?
Hvad lofvar den, som förs ännu?
Med hvad vi än må se med rysning
För mörksens verk af falsk upplysning,
Så tröstom oss; ty si, Guds Lam! —
Och si, Guds Rike går dock fram!

Hvad kan förnuftet ge, som svarar
Emot vårt barnaskap hos Gud
Igenom Sonen, som förklarar
Så väl hans kärlek, som hans bud?
Ack! om vi Christus sjelf förlore,
Hvad blir vår Christendom? Hvad vore,
Om han försvunne, allt vårt stöd,
Vårt hopp, vår tröst i lif och död?

«Dock läran står ju qvar!» — Hvad lära!
Ej hans, nej, er: ett tankefynd,
Som kan — dess djuphet i all ära! —

Ej plåna ut en enda synd.
Visst ser man genom hafvets dimma
Af dagens ljus en bleklagd strimma:
Men slog det ej all glädje ner,
Om solen sjelf ej syntes mer?

Och seglarn, hur han än sin bana
Beräknar med kompass och kort,
Månn' han i mist kan leden spana
Bland bränningar till himlens port?
Men bäst en klippa honom varnar,
Förskingras töcknet, himlen klarnar
Och solen sjelf står fram igen. —
Ja, verldens ljus! du lyser än.

Du lyser och ger lif åt alla,
Som tro, o Jesu! på ditt namn.
Ur fallet — ack! hvem sågs ej falla? —
Du för oss i en faders famn.
Det är försoning, vi behöfva;
Och den vill otron oss beröfva!
Hvar ges, om ej vid korsets fot,
För hennes egen oro bot?

EPILOG.

Hur stormen rasar, floden öfversvämmar,
Så stå likväl, när Han dem hämmar,
Som allt i sina händer har,
Guds gröna jord och blåa himmel qvar.
Likså hur otron, som sin gamla lära
Nu åter frambragt i en ny gestalt,
Må med det blinda nit sig sammansvära,
Som allt vill kullslå, för att jemna allt;
Hvad hemlig mina de må gräfva
Och häll på häll titaniskt häfva,
Att störta kyrkan, se'n de korset fällt:
Så står hon dock der stiftarn henne ställt.
Den gode herden ej sin hjord försakar!
Han, som sitt lif har gett för den,
Ledsagar den i öknen än
Och mot de vilda djur bevakar.
Om helvetet stod upp, ja, om än jord
Och himmel fölle, faller ej hans ord.
Och vi den vishet skulle högre skatta,
Som, lik Sibyllas, gåtfull kom
I lösa blad, dem, knappt i ordning satta,
En vindfläkt åter kastar om!

FRÅGOR

TILL FÖRFATTAREN AF

"GRUNDDRAGEN

TILL

DEN CHRISTLIGA SEDOLÄRAN."

1842.

FÖRORD.

Ju mera författaren af den bok, som föranledt denna lilla skrift, är utmärkt genom vetenskaplig insigt, djup tankegåfva, moralisk gedigenhet och klart framställningssätt; desto mera måste man beklaga hans afvikelser ifrån vår Lutherska, på den Heliga Skrift grundade lära. Han kunde eljest varit i stånd att fylla en stor brist vid våra läroverk och förse dem med en lärobok i moraltheologien, svarande emot den så väl träffade i dogmatiken af *Norbeck*. Men nu är icke blott detta hopp förloradt, utan hvar och en, som tillsyn öfver religionsundervisningen åligger, måste med bekymmer tänka på en doktrin, som, under sken att vara på en gång vetenskaplig och rätt christlig, bestrider sådana hufvudgrunder af vår troslära, som syndafallet, syndens verklighet och strid emot Skaparns afsigt, Guds Sons personliga tillvarelse innan han blef menniska, med mera, som angår sjelfva den försonande och rättfärdiggörande nåden.

För gammal och svag att sjelf deltaga i eldsläckningen, må jag åtminstone klämta, nu såsom vid den Straussiska branden, hvars lågor synas redan hafva slocknat.

De Skriftens ord, på hvilka mina frågor stödja sig, har jag, för att lätta den mindre bibelkunnige läsarens möda, i noter lagt för hans ögon. Skulle ock, angående några af dem, strid äga rum emellan den renläriga tron och det kritiska tviflet; så kan dock den förra trygga sig vid

den ögonskenliga bevisningskraft, som ligger i de flesta. Dock beror det hon fasthåller icke blott af sammanplockade språk, såsom *Ignell* uttrycker sig, utan af det hela i Uppenbarelsen, hvars plan och sammanhang han synes misskänna.

Fast den öfra våningen af huset,
Högre lyft i luften och i ljuset,
Står mer fri och större utsigt har;
Är den nedre derför obrukbar?
Om dess grund och samband icke hölle,
Månn' ej ock den andra sönderfölle?
Och när trädets stam förtorkad är,
Månn' dess krona löf och blommor bär?

Är det ej helt, hvad Gud oss uppenbarat?
Är det ej ett från början och till slut?
Hur kunde Evangelium bli förklaradt,
Om profetian icke gått förut? *

Då Judariket, som blott skal, förstördes,
Blef ju dess kärna, som Guds rike, qvar:
Och Christi kyrka på den grund uppfördes,
Der templet stod, som hennes förbild var. **

Det står för evigt, hvad de ha gemensamt,
De två förbunden; och det främsta är:

* I ären Profeternas och förbundsens barn, det Gud hafver gjort med våra fäder, sägande till Abraham: I dine säd skola *alla folk* på jordene välsignade varda. Ap. 3: 25. — Men jag säger, att Jesus Christus var omskärelsens tjenare för Guds sannings skull, till att fastgöra de löften, som till fäderne skedde. Rom. 15: 8.

** Jag skall uppväcka din säd efter dig, den en af dina söner vara skall, honom vill jag bereda ett rike. Han skall bygga mig ett hus, och jag vill stadfästa hans stol till *evig tid*. 1 Chrön. B. 17: 11, 12.

Att öfver all ting älska Gud. Det ensamt
Om begges enhet, mot dig, vittne bär. *

Ej blott till Israel, nej, till oss alla,
Ur Sinais åskmoln höjdes Herrans röst.
Den skarpa domsbasun der hördes skalla,
Genljuder än från syndarns slagna bröst. **

Som i ett tornur, på de tolf i ringen,
Hvad tiden lider, allas ögon se:
Så, hvad är rätt, hvad brytas må af ingen,
De tio bud, de tvenne taflor te.

Dem vill du dock ifrån oss fjerran skjuta.
Hur kan du det, då Han, som kommen var
Att allt fullborda, allt tillsammans sluta, ***
Med sitt insegel dem förnyat har? †

* Hör Israel: Herren vår Gud är en evig Herre. Och du skall älska Herren din Gud, af allt ditt hjerta, af allo själ och af allo förmåga. 5 Mos. 6: 4, 5. — Och en af dem som var en Skriftlärd, frestade honom, sägandes: Mästar, hvilket är det yppersta budet i lagen? Då sade Jesus till honom: Du skall älska Herran din Gud, af allt ditt hjerta, af allo dine själ, och af all din hog. Math. 22: 35—37. Äfven det andra af de tu yppersta budorden är gemensamt. 3 Mos. 19: 18.

** Som nu den tredje dagen kom, och morgonen vardt, då hof sig upp ett dunder och ljungeld, och en tjock molnsky på berget, och ett ljud af en ganska skarp basun: och folket som i lägret var, vardt förfäradt. 2 Mos. 19: 16.

*** I skolen icke mena, att jag är kommen till att upplossa lagen, eller Profeterna. Jag är icke kommen till att upplossa, utan att fullborda. Matth. 5: 17.

† Då sade Jesus: Vill du ingå till lifvet, så håll budorden. Sade han till honom: Hvilka? Sade Jesus: Du skall icke dräpa: Du skall icke bedrifva hor: Du skall icke stjäla: Du skall icke bära falskt vittne.

Hvad Han förklarat, har Han ej upphäfvit,
Och hvad Han åberopat, ej förstört.
Hvad först i sten med några streck var gräfvit,
Blef sedan fullt från Herrans läppar hördt.

Hvars var den röst, som Mosis anda väckte?
Hvem var den engeln, som för honom gick, *
Som folkets törst ur brustna klippan släckte **
Och brödet gaf, som det från himlen fick?

«Mitt namn i Honom är:» så Herren sade.
Och hör: som Herren sjelf, så bjuder Han.
Hos Abraham Han redan gästat hade, ***
Och det var Honom, Jakob öfvervann. †

Dold inom sig, blir Gudomen i Ordet,
Enfödde Sonen, för oss uppenbar.
Som skaparordet, så är ock budordet
Hans, som när Gud för tidens början var. ††

Hedra din Fader och din Moder; och du skall älska din nästa såsom dig. Matth. 19: 17—19. Luc. 10: 25—28.

* Si, jag sänder en engel framföre dig, den dig skall bevara på vägen, och föra dig till det rum, som jag beredt hafver — och mitt namn är i honom. 2 Mos. 23: 20, 21.

** De drucko af den andeliga klippan, som dem medföljde; hvilken klippa var Christus. 1 Cor. 10: 4.

*** Och som han upplyfte sina ögon och såg, då stodo tre män för honom o. s. v. Och Herren (en af de tre männen) sade: Huru kan jag dölja för Abraham det jag gör. 1 Mos. 18 kap.

† Då brottades en man med honom till dess morgonrodnaden uppgick. Och han svarade: jag släpper icke dig med mindre du välsignar mig. 1 Mos. 32: 24, 26.

†† I begynnelsen var Ordet, och Ordet var när Gudi, och Gud vas Ordet. Genom det äro all ting gjord, och thy förutan är intet gjordt

Men du bekänner ej den evigt födde,
Blott den Maria bar. Nå, säg oss då:
När blef han Gud. Han, som på korset dödde?
Ty på Hans Gudom tror du ju ändå.

«Förklara mig», så bad Han sjelf på jorden,
«O fader! såsom jag, förr'n verlden fanns,
När dig stod klar.» * Tyd, hur du vill, de orden:
Af evighet den klarheten var Hans.

Hvad skapadt är, från stjernorna till gräsen,
Guds vishet, godhet, härlighet beter.
Men honom sjelf den ur hans eget väsen
Ursprungne, synlig vordne, återger. **

Fast outgrundlig, dock hvad hjertlig mening
Har tron på Fadren och hans ende Son!

det gjordt är. Joh. 1: 1, 3. — Genom honom äro all ting skapade som i himmelen och på jorden äro, synlige och osynlige. Col. 1: 16.

* Och nu, Fader, förklara du mig när dig sjelfvom, med den klarhet, som jag hade när dig, förr än denna verlden var. Joh. 17: 5; jemför v. 24. — Här är icke ställe att med Herr *Ignell* ingå i en exegetisk tvist om rätta förståndet af detta språk ibland andra, hvilka jag, enligt vanlig tolkning, har tagit i den mening, som ordalydelsen anger och sammanhanget förklarar. Också vore det utan ändamål, då han, i strid med sin egen förklaring, erkänner, att läran om Guds Sons personliga tillvarelse ifrån evighet verkligen förekommer hos N. T:s skriftställare (se sid. 115, noten) och det oaktadt, utan afseende på deras auktoritet och Christi eget vittnesbörd, förnekar denna sanning.

** I honom bor all Gudomens fullhet lekamliga. Col. 2: 9. — Han är Guds härlighets sken och hans väsendes rätta beläte och bär all ting med sitt kraftiga ord. Ebr. 1: 3.

Hvad kan för oss en himmelskt kär förening
Mer skönt beteckna, än de namnens lån?

Och hur i Gudomsdjupet än må spana
En prisad vishet: ack! hvad vet hon mer,
Än hvad det budskapet oss låter ana,
Att Gud, som menska, till oss stigit ner;

Att vi må nära se och älska Herran;
Liksom af oss med glädje igenkäns
I älsklig yngling, till oss sänd från fjerran,
Hans faders bild, en länge saknad väns!

Och det, att Gud för oss sin Son utgifvit, *
Som såleds till, förrän Han utgafs, var,
Att för vår frälsning Han vår broder blifvit: **
Den läran, säger du, är ofruktbar!

Han kom från himlen, för att dit oss föra,
Förnedrad, på det vi upphöjas må,
Vi fallne! — och det skulle oss ej röra,
Ej mer än lagens blixt vårt hjerta slå?

* Så älskade Gud verlden, att han utgaf sin ende Son, på det att hvar och en som tror på honom skall icke förgås, utan få evinnerligt lif. Joh. 3: 16.

** Efter den som helgar, och de som helgade varda, äro alla af enom; derföre skämmes han ock icke kalla dem bröder. Ebr. 2: 11. — Derföre måste han i all stycke vara bröderna lik, på det han skulle vara barmhertig, och en trogen öfverste prest för Gudi, att försona folkens synder. Ty deraf att han vardt pint och frestad, kan han hjelpa dem som frestas. v. 17, 18.

Se, Fadren, som sin ende Son ej skonar; *
Se, Sonen, som sig sjelf till offer ger: **
Hvad vet du väl, som verldens synd försonar,
Om det ej så, af sådan kärlek sker?

Hvad? — synden skulle blott en skugga vara,
En brist på ljus, ja, ingenting till slut! ***
Spörj samvetet hos dem som hädanfara,
Då väckt med ångest, om det sof förut.

När hvarje lifvets lust dem lemnat redan,
När de af verlden ingen tröst mer få,
Då känna de hvad synden är. Och sedan,
Hvad blir hon der, dit de med henne gå? †

Allt var ju godt. †† Hur har det onda blifvit?
«Gud sjelf det böd, som folie till allt godt».
Det, hvaremot Han dock sin lag utgifvit?
Det, som Han straffar, ej i tiden blott?

* Är Gud för oss, ho kan vara emot oss? Hvilken ock icke hafver skonat sin egen Son, utan gifvit honom ut för oss alla; huru skulle han icke ock gifva oss all ting med honom. Rom. 8: 31, 32.

** Hvilken, ändock han var i Guds skepelse, räknade han icke för rof, Gudi jemnlik vara; utan förnedrade sig sjelf, tagandes på sig en tjenares skepelse — och vardt lydig intill döden, ja intill korsens död. Phil. 2: 6—8.

*** Säge vi, att vi hafve ingen synd, då bedrage vi oss sjelfva, och sanningen är icke i oss. Men säge vi att vi hafve icke syndat, då göre vi honom till ljugare, och hans ord är icke i oss. 1 Joh. 1: 8, 10.

† Der deras matk icke dör, och elden icke utsläckes. Marci 9: 44.

†† Och Gud såg på allt det han gjort hade; och si, det var allt ganska godt. 1 Mos. 1: 31.

Kan det i Herrans råd beslutet vara,
Som all vår håg, vår kraft bekriga skall? *
Var ormen sänd af Gud, att med en snara
Af gudlig lögn bereda menskans fall?

«Hon föll ej», ropar du, der stolt på spången
Du står i dimman af en bråddjup elf,
«Hon steg och stiger, tills Guds bild, ej gången
Ur Skaparns hand, fullgörs af henne sjelf».

Dock sade Skaparn: «låt oss menskan göra
Oss till en afbild». Blef hon det ej då?
Men nu — hvar få vi ej en klagan höra
Om brott och laster, som allt högre gå?

I alla tider, hvart vi ögat hvälfva,
Omvexlar fint förderf med vild natur.
Ack, hvad eländighet inom oss sjelfva!
Ve oss, om ej förlossning sker derur!

Förlossning yrkar äfven du. Den bundne
Skall sjelf sig bryta ur de band, han bär.
Förmår han det, den redan öfvervundne,
Hvars egen kraft, lik Simsons, borta är?

Behöfs då ej en lösen för den fångne?
Och hvem betalar den, om icke Han,

* Herren Gud sade till ormen: Jag skall sätta fiendskap emellan dig och qvinnona, och emellan din säd och hennes säd. Den samme skall söndertrampa ditt hufvud, och du skall stinga honom i hans häl. 1 Mos. 3: 14, 15.

Den med sitt blod för oss i borgen gångne,
Som syndens magt och dödens öfvervann. *

Med synden döden kom. Men du det glömmer,
Då du bestrider syndens straff af Gud.
Hvad sker då på den dag, då Herren dömmer
Och visar bort dem, som ej lydt hans bud?

Mot denna dom hvad tröst kan du oss gifva,
Om vi ej få vid korset falla ner;
Der Han, som dör, att vi må skonte blifva,
I hånadt qval för sina bödlar ber? **

Månn' Christus ens blott med sin sedolära
Förmådde lösa syndavanans band? —
Se der den lame, som sig låter bära
Till Frälsarns fot, att helas af Hans hand.

«Din synd förlåtes dig, min Son», så ljuder
Till syndarns tröst det första nådens ord.
«Statt upp och gack»: det andra sedan bjuder.
Och han står upp och går, helbregda gjord. ***

* Det är en Gud, och en medlare emellan Gud och menniskor, nemligen den menniskan Christus Jesus: hvilken sig sjelf gifvit hafver för alla till återlösen, att sådant skulle i sin tid predikadt varda. 1 Tim. 2: 5, 6.

** Det som lagen icke kunde åstadkomma, i det hon vardt försvagad af köttet, det gjorde Gud, sändandes sin Son i syndelig kötts liknelse, och fördömde syndena i köttet genom synd. Rom. 8: 3.

*** Matth. 9: 2—8. Marc. 2: 3—12.

Men märk hans tro: från dörren undanskjuten
Han kom från taket in, och nu han bär
Hvad honom bar liksom en fånge sluten.
Fri, som hans kropp, nu ock hans ande är.

Så Frälsarn sjelf oss nådens ordning visar,
Hvem är det, som med tröst från Honom går?
Månn' Farisén, som sig rättfärdig prisar?
Nej, synderskan, hvars gråt hans fötter tvår. *

Men, som försoning är tillika rening
I kraft utaf det blod, som offradt är; **
Så måste grenen röja sin förening
Med ädla stammen i den frukt, han bär. ***

Och se, den gode Herden, som för fåren
Sitt lif har låtit, vårdar dem också.
Hans röst dem samlar ifrån villospåren,
Och ulfven flyr, då de med Honom gå.

Ja, Han, som visar oss den rätta vägen,
Sjelf följer, leder, värjer oss på den.
Hvem gör det ibland er, I vise, sägen:
Månn' ens om målet I förliktens än?

* Menniskan varder icke rättfärdigad genom lagens gerningar utan genom tron på Jesum Christum. Gal. 2: 16.

** Jesu Christi, Guds Sons, blod, renar oss af alla synder. 1 Joh. 1: 7.

*** Jag är vinträ't; I ären grenarna; den som blifver i mig och jag i honom, han bär mycken frukt, ty mig förutan kunnen I intet göra. Joh. 15: 5.

Du med din ljusa blick, ditt rena syfte!
Om du — hvad än den klyftighet är värd,
Som dig på tviflets öde klippor lyfte —
Sökt mer den vishet, som af Gud är lärd;

Om utan min att vilja undanställa
Hvad i vår kyrka «hittills» helgadt är,
Du lade fram ditt fynd och främst lät gälla
Hvad Herrans egen bild och prägel bär:

Hvem ville då ej lyssna till din lära
Om christlig tro som grund till christlig dygd?
Ja, fienden till tron, som dock i ära
Vill hålla dygden, skulle fly med blygd.

POST-SCRIPTUM.

Luthers fria tro skall nu försvara
Allt hvad djerfvast otron förehar.
Vill ock du mot hans församling vara,
Hvad han sjelf mot påfvedömet var?

Med Guds klara ord bestred han detta;
Och att det förkasta heter nu
Att hans verk, som man förstör — fortsätta!
Skulle du så tänka, äfven du?

Hur du må din Schleiermacher skatta;
Ingen kyrka byggs af honom dock.
Prest i Luthers, der ditt kall omfatta.
Hon är Christi: derför står hon ock.

Kyrkor skiljas, tills en gång den ena,
Ej med ögon sedda, ensam rår.
Men om hvar för sig ej kan förena
Sina lemmar, allt ju söndergår.

Allt går sönder, om ej lärans enhet
Knyter fast de troendes förbund.
Men om Bibelordet i sin renhet
Ej bevaras, hvad har tron för grund?

EPIGRAMMATISKA STYCKEN.

PHILOSOPHIEN I SONNETTER.

I.

SANNINGEN.

Omsider funnen, så du skryter,
I ditt system är Sanningen.
Hvad ser jag? För en stund igen,
En bubbla, som på luften flyter.

Jag nekar ej, att dagen bryter
En bild af verlden ock i den;
Men mot den bilden ej, min vän,
En syn af verlden sjelf jag byter.

Ej klyfvas blott till färgers spel,
I mörkgjordt rum, bör sanningsstrålen,
Men kring oss daga föremålen.

Se till, att ögat ej har fel;
Håll dig på vakt för rus och svindel;
Och låt ej sätta på dig bindel.

II.

SKÖNHETEN.

Med en erotisk låga — i din hjerna,
Du söker din Eglé kring jordens bryn,
Blott för att se'n få visa här i byn
  Den största skönhet, som din tärna.

Så efter qvällens präktigaste stjerna
En dåre lopp. Ej nöjd med hennes syn,
Han ville fånga henne ner ur skyn
  Uti sin nya sals lanterna.

  Den som vill äga Skönheten,
  Är icke värd att henne finna.
Bryt rosen af: dess fägring skall försvinna.

  En prydnad fåfängan vill vinna,
  En njutning söker vällusten,
Men snillet blott en syn från himmelen.

III.

SÅLLHETEN.

Vill du lyckans rara väppling finna,
Sök ej fiken hela dagen den.
Så för svärmarn och för veklingen
Ögonblicken utan gagn försvinna:

Gör din pligt: hvad du kan rättvist vinna,
Måttligt njut, och hjelp en nödställd vän.
Sedan sätt dig under skymningen
Ner i gräset med din älskarinna.

Eller, hvilket jag än bättre tror,
Men din maka, som är redan mor,
Och med dina små, som redan språka.

Känn dig barn som de och knyt ännu
Gumman en bukett — och straxt skall du
På det sökta fyrblad osökt råka.

IV.

DYGDEN.

Blott i känslor mån att dig förtära,
Menskovän, du skyr för menskors stig!
Eller gnyr, der mängden samlar sig,
Vise! blott i ord din stränga lära?

Dina fraser verka — åt dig ära,
Dina tårar — njutning blott åt dig.
I min enfald synes Dygden mig
Lik en mor, som sjelf sitt barn vill nära.

Ler hon ej åt bördan, som hon bär,
Fast hon nödgas mången midnatt vaka,
Mången glädje, mången ståt försaka?

Just för mödan blir den lilla kär.
Så blir pligten. Och fast sonen löner
Slätt sin mor, han samma ömhet röner.

V.

RELIGIONEN.

Magt, visdom, godhet, tyder sommarskuren:
I sjelfva stormen hör du Skaparns röst;
Men evig rätthet speglar blott ditt bröst.
Hvem skapte detta? Han, som skapt naturen.

Det ges en Gud, om du är mer än djuren,
Om du i sorgens da'r, i åldrens höst,
I dödens stund, begär en högre tröst,
Än dig kan ge den verld, der du är buren.

Se våldets, slumpens, elementrens spel,
Se offrens mängd, för sjelfva lagen fällda,
Och tro en slutlig räfst, som allt skall gälda.

Med stoisk stolthet vill du, kall och stel,
Stå vid din dygd och trotsa alla öden.
Hvad är din dygd? hvem tyder den? Blott döden.

FÖRR OCH NU.

JULKLAPP ÅT ALLA STÅND.

1801.

Förr var ett barn i menlöshet
Ett barn och intet mera.
Nu re'n vid tolf år snärtan vet
parera.

Förr, hemlärd, fick mamselln sig bry
Med disk och duk och käril.
Nu i pension hon lär sig sy
en fjäril.

Förr var en pojke aldrig man
Tills skägget ville växa.
Nu kan han allt, så fort han kan
sin läxa.

Förr skulle junkern endast tro
Och minnas hvad man ville.
Nu tror, nu mins han intet — jo,
sitt snille.

Förr stod en kavaljer på tå
För könet och de äldre.

Nu tänker han: förr'n du må stå,
sitt hellre.

Förr gaf ett skämt båd mö och fru
En färg, som hallonvinet.
Nu få de högre färg ännu
ur skrinet.

Förr gällde friarns gods och slägt,
Näst vettet och talangen;
Nu blott hans eqvipage och drägt,
näst rangen.

Förr såg man knappt sin brud förut,
Och blef likväl belåten.
Nu hennes dygder räknas ut
på plåten.

Förr smekte någon gång ändå
Ett äkta par hvarandra.
Nu äfven, om ej hemma — så
hos andra.

Förr gåfvos, fast man sämdes godt,
Dock små sparlakansläxor.
Nu, se'n man ligger skild, ges blott
bordsläxor.

Förr var en man rätt tjuraktig
Vid fjäset kring hans kära.

Nu, gjordt till sysla, nöjet är
en möda.

Förr bjöd man till sig utan krus
Ej namnet, men personen.
Nu dem som äro med i hus
af tonen.

Förr hette alla vän och bror
Och skämtade förtroligt.
Nu blott med nåderna man tror
ha roligt.

Förr lekte vid de äldres glam,
Kring golfvet yra ungar.
Nu intet kny: man lägger fram
kortkungar.

Förr fick man jollra ondt och godt
Och skratta: det var saken.
Nu har man verld, och småler blott,
på baken.

Förr njöt man godt och sundt, fast ej
Med all den sås, nu brynes.
Nu, månn' man njuter verkligt? Nej,
man synes.

Förr bar vårt land ett folk med kraft,
Likt skogens myriader.

Nu står det klippt, men utan saft,
i rader.

Förr på ett utländskt gyckeldjur
Man stannade att gapa.
Nu gör man konster sjelf i bur,
en apa.

Förr aktades blott kung och prest,
Näst Gud, af Sverges bonde;
Nu bränvinsadvokaten, näst
hin onde.

Förr ville han, sin konungs vän,
För land och frihet stupa;
Nu ger han allt för friheten
att supa.

Förr sökte mästarn blott sitt bröd,
Och satt i verksta'n trogen.
Nu sörjer han för statens nöd,
på krogen.

Förr nöjd att ett i sönder få,
Han varsamt höjde tonen.
Nu lyser han med möbler på
auktionen.

Förr slöt ett borgerskap förbund,
Att samfäldt vinst förena.

Nu vill en hvar bli rik på stund
allena.

Förr lefde handelns ebb och flod,
Hvar dag, till lands och vatten.
Nu, räds jag, fylls grossörens bod
om natten.

Förr i vårt land, månn' nånsin, säj,
Af någon vinväxt hördes?
Nu dricks här mosler, fast det ej
infördes.

Förr blott en skälm ur bondens famn
Ref garnet eller ullen.
Nu plundras han, i kronans namn,
vid tullen.

Förr lik en kung borgmästarn var,
Som Hübner vet att rosa.
Nu samma min sig Præses tar
i Trosa.

Förr sändes efter Rådsherrn båd
Till plogen eller skylen.
Nu ta's ju ock välvisa Råd
från sylen.

Förr i de Svenska grufvor låg
En rikdom för nationen.

Nu blott för Brukspatronens måg
Baronen.

Förr stod ett hus, som fliten ställt,
Ett sekel, och än länger.
Nu miljonärens son för svält
sig hänger.

Förr ville doktorn rädda oss
Patienter genom kuren:
Nu blott system och termer, trots
naturen.

Förr skar han fingrar bort och tår,
Som icke dugde mera:
Nu hvad han ej i hast förstår
kurera.

Förr las en prost, far jag ej vill,
Homerus jemte Purum.
Nu kan han säkert innantill
Impurum.

Förr endast tron dref kyrkans vän,
Att blindt förnuftet häkla.
Nu drifver mer upplysta män
en kräkla.

För var en lärd ett arbetsdjur,
Och bet sig slö på skalen.

Nu plockar han blott kärnan ur
journalen.

Förr skrefs och lästes dagen ut,
Att skingra vantrons dimma.
Nu läser lärarn allt till slut
sin timma.

Förr var den längsta lifstid knapp
Till storverk under pressen.
Nu kläcka snillena i kapp
med gässen.

Förr skrefs för bifall af hvar själ,
Som tänker blott och känner;
Nu för beröm, om det är väl,
af vänner.

Förr klipptes smått de christna får
Af pastorn och hans maka.
Nu advokaten rätt förstår
dem raka.

Förr blott med gråhår vanns den lott,
Att pryda domarstolen.
Nu springer man dit, pudrad blott,
från skolen.

Förr utan kusk gick vagnen slätt,
Och utan styrman skutan.

Nu styrs ett län, sitt hufvud lätt
förutan.

Förr ledde den, som var förnämst,
I Rådet allt till rätta.
Nu också vet han alltid främst
sig sätta.

Förr vann en knekt bland rök och blod
En halfguds namn i striden.
Nu går han på med samma mod
i friden.

Förr kände han båd mark och skär,
Lärd i den konst som mördar.
Nu känner han terrainen, der
han skördar.

Förr blef han blott i fält genral:
Befördran följde lofvet.
Nu se'n han slagit sin rival
vid hofvet.

Förr tänkte han, med Ehrensvärds blick,
Förut på farans dagar.
Nu honom bryr ett nytt bestick
på kragar.

Förr vid en riksdag, som sig bör,
Skreks larm för fosterlandet.

Nu skriks der för ett stift och för
blåbandet.

Förr gaf man staten, utan knot,
Dess rätt från sjön och jorden.
Nu täflar man som patriot
i orden.

* * *

TILLÄGG ÅR 1809.

Förr gick dock fram de fyras spann,
Som endrägt gjorde starka.
Nu vrenskas de, och mot hvarann
blott sparka.

Dock fram, dock fram skall det ännu:
Och inom Bältens stränder
Ett folk skall finnas, ej som nu
blott ständer!

Behåll dem: gör blott andan en
Hos grå och blå och svarta!
Må Sverge heta fattigt se'n
som Sparta.

DEN 1 APRIL.

I dag,
Om någon är narrad April, är jag:
Jag följde en mö i hamn och häl,
Med kropp och själ,
I dag.

Hon är det! (så skrek jag) min sällhet är mogen!
Hon är det! den vän, som jag sett i hvar dröm,
Så vis och så öm,
Så skön och så trogen.
Hon är det! Hon är det! Min sällhet är mogen
I dag.

Hon viker, jag viker; hon stannar, jag står;
Hon knackar, jag spritter; man öppnar, jag bäfvar;
Hon lätt som en sylf opp för trapporna sväfvar,
Jag, efter som skuggan, i dörr'n henne når.
Hon ser på mig vänligt: jag står der betagen.
Hvad vill ni? hon frågar med tjusande röst.
Gudinna! jag svarar med klappande bröst,
Till Oskuldens tempel, här prydt af Behagen,
Jag följde, i qvällens romantiska skygd,
Den himmelska Skönhet, den himmelska Dygd,

Dem, efter min väntans tomma tider,
Så lyckligt förenta jag funnit omsider
I dag.

Hon skrattar: och jag,
Hvad krossande slag!
Ser skönheten — köpt och dygden — att köpa.
Om någon är narrad April, är jag,
Nej, döden skall mer efter flickor löpa —
I dag.

RÅDGIFVAREN.

Af christlig kärlek till sin nästa,
Gick Rufus, att sin vän Eglé,
En ung och vacker enka, ge
Ett råd, som rörde hennes bästa.

«Min nådiga! det är ej åt
Att sitta så och suckar klämma.
Hvad skada, om för mycken gråt
Så vackra ögon skulle skämma!
Slöts enkeåret ej i går?
Då är ju tid att sorgen sluta!
Hvad synd, om ni ej skulle njuta,

Så ung och skön, er nya vår!
Dock mer än den bör sommarn skattas.
Knappt året gift, af kärleken
Ni kände endast blomman än,
Som snart förgår. Dess frukt er fattas
Till fröjd och prydnad för er höst.
Tänk, hvad en moders hjerta njuter,
Då i sitt sköte, till sitt bröst
Den lilla älsklingen hon slutèr,
Som henne ur sin makes famn
Till vaggan ryckt. Hvad glädje sedan,
Då han ta'r steg på golfvet redan
Och jollrar söta Mammas namn!
Den poesin af äkta lifvet,
Som icke är blott dikt, min fru,
Har ej förtjusat er ännu.
Förut af stjernorna ej gifvet,
Det nya kall er väntar nu:
Ett kall, som sina mödor lönar
För hjertan, såsom ert, Eglé,
Och qvinnans hela varelse
Ej blott förädlar, men förskönar.
Se dufvan med sitt gyldne par,
Hur skön emot en turturdufva,
Som ensam lemnad alla dar
Ej annat gör, än jemt sig grufva.
Mins ni Semir, som ängslig satt,
Lik henne, i sin enke-hufva
Och qved sig ned i grafvens natt?
Hon klagade — att hjertan vinna,

Och gret — att få en tröstare;
Men då hon ingen kunde finna,
Så dog hon af förargelse.
Men ni, så snart ni blott er visar,
Skall samla hit från hvarje ängd
Af lätta fjärilar en mängd.
Dock, tror jag, ni er sällast prisar,
Om, till ett spratt, ej blott för dem,
Men för den värda allmänheten,
Som vid en enklek står förveten,
Och ropar: «hvem tar enkan? hvem?»
Ni väljer snart, bland gamla vänner,
En man af heder, som ni känner.
Då slipper ni att ha besvär
Af spekulanter, alla dagar.
Jag vet ert tänkesätt, ma chère:
Ett sådant fjäs er ej behagar.
Men ung och vacker, som ni är,
Får ni ej ro, det kan jag lofva,
Om ni än reglar för er dörr,
Ni får ej ens om natten sofva
För serenader, ja, ej förr
Kan ni ha lugn och trefnad åter,
Än ni bestämt er för en man,
Som är er värd — (hur lycklig han!)
Och det af ryktet spridas låter.»

«Jag finner», svarte hon, «så rätt,
Så enligt med mitt tänkesätt,
Allt, hvad ni sagt; och jag vill följa

Ert goda råd, till punkt och prick,
Nu straxt i detta ögonblick.
Jag ger — och vill det ej fördölja:
Det må bli kändt i stad och land —
Jag ger mitt hjerta och min hand
Åt en bland mina gamla vänner,
En man af heder, som jag känner.»

Nu steg en man ur kammarn ut,
Som der, vid öppen dörr, förut
Allt hört, från början och till slut.

Jag målar ej, med hvad förlängning
Uppå sin näsa, med hvad hängning
Uppå sin läpp, vid detta spratt
Rådgifvarn teg och tog sin hatt.

SPEKTAKLET.

Såg läsarn eller läsarinnan! —
Hvem såg ej honom? eller hvar
Och när blef han ej sedd, der blott spektakel var? —
Nå! läsarn såg och läsarinnan
På opran en sekter, som i en loge stod opp
Helt solo med sin sköna kropp
Och bugade för den grefvinnan,
Och den, och den, och än en dam af ton;
Se'n satt en hel minut och lyddes, med ett öga
Halft åt theatern vändt, och syntes road föga.
Dock skrek han: bravo! skönt! det der var sann aktion!
Straxt ställde han sig spotsk att blott sig sjelf betrakta,
Och kring sin haka vred sin halsduk då och då.
Nu, i en attitud af en Merkur på tå,
Han efter Karsten sjöng för sina vänner sakta,
Nu förde opp och ner kring rummet sin lorgnette
Och nämnde här en prude, der en charmant coquette,
Der ömkade en ros, för kyssar redan vissen,
Här hittade en ny, ah! i sin knoppning än,
Och slutligen försvann, blott för att strax igen
Bredvid en dans-siren sig visa i kulissen?
«Är det af fåfängan? är det af ledsnaden,
Den syndarn är besatt?» — Af begge två, min vän.

DET RÄTTA SKÄLET.

«Nej!» sade lagman Nypengerna,
Som suttit fyrti tunga år
En träl uppå sin stol, ren i sin ungdoms vår
Dit bannlyst af sin olycksstjerna.
«Jag måste lägga in om afsked och det snart.
Jag blir allt mera döf. Det har dock ingen art,
Att dömma — och ej höra ordet
Af vittne eller part.
Det är att sitta blott ett beläte vid bordet.»
«Herr lagman, det är intet skäl
Att icke längre tjena staten»;
Skrek i hans öra advokaten
Herr Wind. «Ni kan tvertom, ifall det lyckas väl,
Bli president ännu. Med eller utan öra,
Sitt bara på er stol och låt notarien höra.»
«Men icke endast döf, jag är ock nära blind.»
«Dess bättre!» skrek igen herr Wind,
«Rättvisan bör ju vara blind.»
«Men jag förstås ej mer, i brist af alla tänder:
Jag kan ju icke ens afkunna domen.» — «Fritt!
Domslösen är betalt: dermed är domarn qvitt.»
«Men gikten har i grund förlamat mina händer:
Jag kröker intet finger mer.»
«Lägg in om afsked straxt, herr domare, jag ber.»

HARANGEN.

På rådstu'n i Skanör behöfdes en harang
    För præses, som fått lagmans rang,
Och första gången klef, som troman, bakom bordet.
Der stod han: intet kny af de välvise män!
Ty rådman Plettendal, som skulle föra ordet
Och kunde hålla tal, var icke rakad än,
Och hade icke än sin mening riktigt bunden.
Dock kom han, väl försedd (han följde stadens bruk)
    Om ej i hufvud, dock i buk;
    Och städas hann till högtidsstunden,
    Om ej hans tal, dock hans peruk.

DIOGENES OCH SANSCULOTTEN.

(Efter *Pfeffel.*)

Som på en thron, satt i sin tunna
Naturens frie son, den vise Diogen,
Och gladde sig åt solens sken.
Det märkte en krabat af pöbeln i Athen:
För god republikan, att filosofen unna
Den lilla tysta aftonron.
Med spotskhet i dess väg han ställde sig för dagen,
Plump, som han var, och trasig och hopdragen,
En sansculott till sinne och person.
«Stig undan solen, vän, du har ju hela jorden»,
Sad' Diogen, «för dig.» Helt vild vid dessa orden
Hof citoyen sin påk och skrek att sta'n gaf dån:
«Skurk! jag är ingen narr, som konung Philips son.
Bort med det hundpalats, der som en best du sitter.»
Så sagdt, så gjordt, det låg i tusen splitter,
Och hjelten i triumf begaf sig derifrån.

Den vise honom rasa låter:
Och ta'r en spillra opp, och halft bedröfvad ler
Och säger: väl jag ser,
Det ges en värre pest, än krigande despoter.

PLUMPT MOT PLUMPT.

(ANEKDOT FRÅN 1788 ÅRS KRIG.)

En fältprost, temligt rik på ord,
I det han steken skar vid generalens bord,
Utbredde sig nog vidt om samvete och ära,
Hos dem som kronans stekar skära.
Det stack en fältkamrer, som vid hans sida satt:
En fältkamrer till karakteren,
För öfrigt uppbördsman bland hundrade i hären.
Nyss ägde han med nöd två stöflar och en hatt,
Nu vagn för sin mamsell, som varit förr hans piga.
Den rike är ock qvick. Han skar ett stycke bröd,
Det åt en dogg på golfvet böd
Och sad': «När hund'n får bröd, herr prost, så plä'r han tiga.»
«Det är en dålig hund», gaf prosten kallt till svar,
«Som tiger för en skälm och bröd af tjufvar ta'r.»

FRUNTIMMERSRÄKNINGEN.

Vid tretton år begynte Lise addera,
Och lade fjorton da'r till fjorton år ännu.
Vid nitton lärde hon re'n litet subtrahera,
Och fortfor mer och mer, tills hon blef ändtligt fru
Och fick hvart år multiplicera.
En qvinnas räknekonst förr stannade dervid;
Nu, i en kunnigare tid,
Ej nöjd att någon gång i tysthet dividera,
Gör frun beständigt sitt parti
Blott efter regula de tri.
Vid slik arithmetik, ej i förundran stannen,
Om barnen äro bråk och blott en siffra mannen.

FÖRSÄGELSEN

Att Lehnbergs hjelte Birger Jarl,
Som gjort hvad kungar göra,
Och ännu mera, hvad de böra,
Som nu vår Carl, *
Var intet annat än en jarl,
Fick Petronella höra.
På samma vis är det med mig,
Kom flickan att försäga sig:
Jag heter blott mamsell och gör hvad fruar göra.

* Detta skrefs 1794.

ANEKDOT.

En hofman fick en dag på couren Kellgren se,
Och ropte: «Ah, mon cher! men hvad er blick är dödlig.»
«Ej heller, min baron,» poeten svarade,
«Har ni just min af en odödlig.»

STJERNAN.

«Jag vet ej», sade Smil, den nye riddaren,
«Hur jag min stjerna må förtjena:
Jag sprungit intet steg för den.»
«Det tror jag,» svarte Glafs, «man springer ej på knäna.»

NIECEN.

Tant Ebba, tant Sofie, tant Catherine, tant Greta,
Tant, tant! beständigt ropar du,
Blott för att synas ung ännu.
Haf då den lilla bort, för att ej mormor heta.

ORDFÖRANDEN.

1.

A.

Fort! Parterna må in, att höra dom i saken.

B.

Håll! låt oss först få præses vaken.

2.

Rättvisans blinda bild förr hängde bakom bordet,
Nu mer behöfs den ej: han sofver, som för ordet.

VISITEN.

Jag tillstår: med herr Stock, hans fru och hans mamseller,
Man ej allena är, men ej i sällskap heller.

DE NYGIFTA.

HAN.

Nu min, af mina armar fången
Och sluten i min varma famn,
Min fru: med detta sköna namn
Jag får dig helsa första gången.

HON.

Min herre! nej, den titeln du
Ej får af mig, som är din fru.

HAN.

Du vill med fru förstå herrinna,
Vårt språk af detta namn ej vet.
Men jag din rätta värdighet
Dig ger med Adams ord: Maninna.

ÄRAN.

Att Snapp blef ärelös, bör ingen undra på.
Han gick från hus till hus och ville på sin ära
Ett litet lapprislån begära;
Men kunde ingen fyrk emot den panten få.
Då tänkte han: låt strunten gå,
Och kom hos herrar Tipp och Biribi i lära.

ANTIQUARIEN.

Så älskar Rost antiquiteter,
Att han förstör sig genom gammalt vin
Och annat gammalt, lika hvad det heter,
Blott för att sjelf bli en ruin.

EN ANNAN.

Här hvilar antiquarien Rar:
Hans själ en hieroglyf, hans kropp en mumie var.

GUIRLANDEN.

Guirlanden kring er drägt, min fru, hvad den charmerar!
Långt mer, än den bukett, er vackra dotter bär;
Ty blommor väntar man att se, der våren är;
Men att se vintern klädd i rosor — det frapperar.

AKTÖREN.

Han är en ypperlig aktör,
I måsten medge det, hur mycket I än striden:
Han spelar med den konst, att man ej annat gör,
Än den beundrar hela tiden.

NY SED.

A.

Att önska godt nytt år är då ur mod i sta'n?

B.

Hvem tänker der på år? Man lefver blott för da'n.

PORTRÄTTET.

På er Corinnas barm, i en oval så grann,
Ni hänger skönt, herr uppbördsman!
Men akta er, min rika herre,
Att en gång hänga litet värre.

KLIENTEN.

Att skratta, när Hans Nåd med skämt sig vill besvära,
Det är, gunås! klientens pligt.
Dock tänker jag, i grund af salig Dumboms lära:
Det som är dumt, är icke qvickt.

SMAK.

Har vår publik ej smak? Ni det i fråga sätter?
Re'n femton gånger tryckt, ger mamsell Varg oss rätter.

TVENNE ELDAR.

Jag älskar! — men ej nog med denna plåga:
Jag också älskad är.
Jag brinner för Glycer:
Och Barbro står för mig i ljusan låga.

VID EN JORDFÄSTNING.

Der jordas fru Ragat. Det syns af kistan än,
Som tynger tjugo raska män,
Att gumman icke var till kroppen af de smärre.
För öfrigt vittnar hennes herre,
Att hon hans lefnad gjort, ej blott den första qväll
Af deras äktenskap, men ock den sista, säll.

TILL FRU **

Ni är en Argus. Nej, min fru, ni är långt mer!
Hvad ej hans hundra sett, ert enda öga ser.

TILL DENSAMMA.

Ni gör er ung, min dam: låt bli att er besvära.
Tre gamla tål man lätt emot en ung Megära.

MAUSOLÉEN.

Du tror, han gråtes blott af dessa marmorstoder,
Den mäktige, hvars stoft här göms i ärans skygd:
Du vet då ej, hvad tårefloder
Han kostat har en våldförd dygd,
Och kostar än en plundrad bygd.

BETALTA SCRIBENTER.

Et votre Excellence, pourquoi chiffre-t-elle?
Rousseau.

Hans runda blonda Nåd, i soffans mjuka famn,
Bespottar för sin plåt scribentens köpta möda,
Som måste tänka sig till blekhet af en hamn,
Och skrifva sig till puckel — för sin föda.
Rätt! ty hans Nåd är sjelf med halfva landskaps gröda
Betalt för det besvär, att skrifva blott sitt namn.

HOFRÄTTS-RÅDERNA.

A.

Min far var grefve och riks-råd
Och helsades af kungen för kusin,
Och er?

B.

Var så gemen, ers nåd!
Att vore ni hans son, gick ni i vall med —

RÄTTVISAN.
(Efter *Ewald*.)

Rättvisans ögon man förbinder:
Fåfängt band!
Långt bättre att man binder
Hennes hand.

DEN ENSAMME.
(Efter *Heraclitos*.)

Du som finner dig säll i ensamhet utan din like:
Antingen är du en gud, eller det lägsta af djur.

SANNINGENS BÄGGE VÄGAR.
(Från Tyskan.)

Hvar på sin väg, du ute i verlden, jag inne i själen,
Söke vi sanningens mål. Se! och vi råkas, min vän.
Endast ögat är sundt, så finner det skaparn omkring sig;
Endast hjertat är rent, speglar det verlden i sig.

PÅL OCH PER.
(Efter *Lessing*.)

PÅL.

Hvad ges, som ej de stora äta?
Tänk granne! äfven fogelbon!

PER.

Hvad? bon? — Har icke vår patron
Aptit, att hela hemman fräta!

RIKSÄPPLET.
(Från Tyskan.)

Jag påstår ej, herr bisp, att er förklaring felar:
Riksäpplets mening dock ännu min hjerna bryr.
Är det en sinnebild af jorden som man styr?
Säg? eller är det blott en boll, hvarmed man spelar?

CLASSISKT OCH ROMANTISKT.

Blott hvad en nyare tid har romantiskt skönt du beundrar;
Allt det antika din smak, såsom föråldradt, försmår.
Visst är hon skön, den ur aftonens sky framtindrande stjernan:
Var ej densamma likväl morgonens stjerna förut?

DUALISM.

Har du ej ögon ett par, och dubbelt det hörande sinnet?
Märk då ej endast på en sida, hvad sannt är och skönt!

1820.

A.

När 10 stod vid 18,
Begyntes på vårt Helikon
Det stora larmet af de unga,
Som ville dä'n de gamla sjunga.
Nu i det runda åratal,
Då tvåan står i ettans ställe,
Ensidigheten mer ej gälle!
Ty tvåan dubbel är och nollan är neutral.

B.

Men nollan måste bort vid nästa nyår redan,
Och tvåan efter tio år:
Hur går det sedan?

A.

Hur det än går
Med det föränderliga nya,

Det gamla aderton dock ännu länge står,
Och gläder sig att se vid sidan alla år
Det unga talet sig förnya.

TY VÄRR.

I minnets tempel dag från dag
Med Bav och Mav satt äfven jag
Och gnällde rim, så anderika!
Men i Apollos religion
Förslår, ty värr, ej blotta tron:
Han fordrar goda verk tillika.

SEDEREGEL.

Umbär, var Catos visa lära,
På det du intet må umbära.

GAMLA OCH NYA ORDNINGEN.

Verket prise mästaren;
Bödo förr de vise.
Enligt nya ordningen,
Mästarn verket prise!

TILL **

Att du en Kellgren är, i sanning det fattas ej mycket:
Ägde du bara hans smak — ja, och hans snille dertill.

SOFI TILL SIN MOR.

Det är förunderligt, min lilla söta mamma,
Hvar enda gång, som jag har trätt
Med min kusin, min bror, min syster eller amma,
Har alltid jag haft rätt.

LIKA OMDÖMEN.

Man håller perlor för så sköna —
Nej tacka vill jag korn! Så ropade en höna,
Och kastade sitt fynd tillbaka i sin mull.

Hvad har en lagerkrans för värde
Att kunna löna dig, min Jöns, för det du lärde?
Skrek Gluffus åt sin son. Men vore den af gull!

DJURLEKEN.

En turturdufva Carolina,
En fjäril Hedda ville bli.
Och jag, föll hastigt in Julie,
Jag vill bli drottningen för bina.

TRÖST.

Godt! ropte amiral von Lager,
Då fältskärn sågat af hans fötter begge två,
Nu kan jag tömma fritt min bål, och aldrig få
Podager.

KANNSTÖPARNE.
(Från Tyskan.)

Min potentat! han håller vigtskåln, han!
Skrek en politisk borgersman,
Och vägde på den tömda kannan.
Må vara! ropade en annan,
Som hade fyllt sitt stop. Men min,
Han lägger vigten in.

C.

Nej, rif alltsammans ner.

B.

Ja, och af gruset
Kan Brunkeberg, minsann! bli rest igen.
Allt är dock bäst, som det var förr, min vän.

DE BEGGE RECENSENTERNE.

A.

Spiken på hufvudet slog du förut. Nu ofta i vädret
Hugger du. Knappt har du läst hvad du bedömmer, min vän.

B.

Hinner jag det? Än du? Så fort kring staden ej flyga
Bladen af mig, som du far, sjelf ett bedömmande blad.

PENNORNA.

«Jag togs utaf en svan, du af en lumpen gås.»
Så pennan hos Hans Nåd skröt för Sekterens penna.
«En svanesång, som ej förgås,
Af mig emellertid är skrifven», svarte denna:
«Då du i grefvens hand, som dig med darrning för,
Kråkfötter endast gör.»

MAMSELLEN.

DEN FRÄMMANDE.

Är herrn ej hemma?

BETJENTEN.

Nej.

DEN FRÄMMANDE.

Än frun?

BETJENTEN.

Fru finns här ej,
Blott en mamsell.

BARNET.

Men mamma kan ännu,
Har pappa sagt, bli fru,
Om hon är snäll.

VARNING.

Du är af vinningslust betagen:
Det är en farlig lust, min vän.
I ett beständigt qval att tillfredsställa den,
Om natten utan sömn och utan ro om dagen,
Du kan ett klart förstånd och bästa hjerta ha;
Men börjar med att bli bedragen,
Och slutar med att sjelf bedra.

EMBETSMANNAÖDE.

Till lön för trägen tjenst som extraordinarie,
Sist efter fyrti år jag kunglig fullmakt bar,
Och gifte mig jemväl på mina gamla dar.
Båd Kung och Hymen strax mig unde en vikarie,
Samt namn och värdighet af troman och af far.

ETT ORD AF AUGUSTUS.

Mycket våga för liten vinst
Plä'r ingen klok;
Ty det vore att meta nors
Med gyldne krok.

PORTRÄTTET.

Originalets skönhet öfverstiger,
Jag medger det, porträttets här,
Fast det förträffligt måladt är.
Dock detta ser jag hellre — ty det tiger.

TILL X OCH Y.

(Från Tyskan.)

TILL X.

Skänk mig i tal och i skrift hvad du vet, jag tackar för gåfvan;
Men du ger mig dig sjelf: skona mig, skona, jag ber!

TILL Y.

Har du något, så gif det hit: jag betalar hvad rätt är.
Är du något, så kom: själ vare bytt emot själ!

BEGÄRDA OMDÖMEN.

(Från Tyskan.)

1.

Din sång är såsom dagg på rosor efter natten;
Men vet du väl, att dagg är vatten?

2.

Mycket nytt och sannt har jag läst i den bok, du författat:
Vore det sanna blott nytt, vore det nya blott sannt.

3.

Du läst för mig din dram: nu måste jag beundra, —
Beundra kan jag ej, men undra.

TALET.

Ett rykte här i staden löper,
Måns, att ditt granna tal för kungen, ej var ditt.
Hvad folket har besvär! Hur kan det bli bestridt,
Att det är ditt,
Som du med egna pengar köper!

DET ENKLA.

Det enkla tål du blott, det enkla och det klara.
God smak, min vän! drick vatten vara.

DET GRANNA.

A.

På bilder och på fraser rik,
Är den ju skön, den boken af herr Väder.

B.

För min del, tycker jag, att den är lik
Ett klädstånd fullt med granna kläder,
Som hänga på en spik.

EMBETSBRÖDERNE.

Klang! ropte mäster Läst och ville brorskål dricka
Med stadspoëten herr Centon.
Godt! är ej begges profession
Att flicka?

RÄTT OCH SLÄTT.

Herr A b c, som intet prål
Af bilder eller känslor tål,
Till höger och till venster skriker:
Författen såsom jag, och skrifven rätt och slätt!
Han har till hälften rätt:
Det händer oftast vid kritiker.
Ettdera skrifver han: rätt eller slätt.

TILL EN MEDBRODER.

Du ler åt den kritik, som haglat öfver mig,
Du som af ingen än det minsta häcklad blifvit.
Men hvem skall kritisera dig,
När ingen läser hvad du skrifvit?

TEGNERISM.

A.

Efter Tegnér af alla nu skrifs.

B.

Publiken så fordrar.

A.

Månne publiken likväl läser dem efter Tegnér?

KNESEN I WASA.
1809.

Hit, och kring all vår jord, från Östern vandrar ljuset.
En Knes, från Östern länd, i Wasa sig befann
Och såg dess Hofrättshus. Charmant! utropte han:
Är det på stället bygdt, i Finland bygdt, det huset?

INSKRIFT PÅ EN GALGE.
(Från Tyskan.)

Hit leder mången väg, nöd, svaghet, öfverdåd
Och lyckans höjd och — kungars nåd.

SLÄGTREGISTER.

(Från Tyskan.)

Ja, min baron, var stolt: ni sexton anor har.
En enda oviss är: er far.

FRÅGOR.

(Från Tyskan.)

1.

Hvem är större: den man, hvars dygd af hans fiende prisas;
Eller den andre, hvars lof kröner en fiendes dygd?

2.

Hvad är den lyckliga konst, du beundrar, o verld, hos en hofman?
Den att i bojor af jern dansa med ledigt behag.

3.

Hvad är svårare lif: att aldrig se den man älskar,
Eller att dagligen dags lefva med den, man ej tål?

FÖRTAL.

A.

Att jag förtalar folk, kan ingen skylla mig.

B.

Det tror jag; ty ditt tal är ständigt blott om dig.

DET ÅTERTAGNA ORDET.
(Från Tyskan.)

PER.

Hvad för man icke, bror, för syndig lefnad nu?
Så, till exempel, säg, hur många menar du
Blott här i byn, dig oberäknad, gifvas
Bekrönte äkta män?

PÅL.

Mig oberäknad? — Karl!
Det kosta skall ditt lif. —

PER.

Nå, låt oss icke kifvas!
Jag blott försade mig, min vän. Min tanke var:
Hur många må det väl, dig inberäknad, gifvas?

HJELTARNE.
(Från Tyskan.)

Hvar låg du gömd vid slaget som jag vann?
Sad' åt sin hofnarr Schack Lublu.
Jag låg i tältet, svarte han:
Än du?

LISE.

En blomma är ej blomma mera,
Så snart hon blir ett bär;
Men Lise vill heta beggedera,
Ma pétite och ma chère mère.

HEMGJORDT.

TITULÄR-RÅDET.

Hvad yppighet i sta'n! Som knappast borgarqvinnan
Bär på sig något hemgjordt mer.

BORGERSMANNEN.

Förlåt mig: till och med fru Titulär-Rådinnan.
Se hennes ansigte, jag ber.

PÅ DOKTOR GLUFFS GRAFSTEN.

Här gömdes buken af en man,
Som väl må bli förgäten.
Blott för att äta lefde han,
Och dog för att bli äten.

OMVÄNDELSEN.

PREDIKANTEN.

Blef hela sta'n ej rörd af min predikan sist,
Som for mot synden ut i alla stånd och stater?
Omvände icke den — dig till och med?

KLOCKAREN.

Jo visst!

Ty bäst åt er person, er ton och edra later,
Jag log i bänken gömd, kom jag i samvetsqval.

PREDIKANTEN.

Det stället, der jag skrek mot verldens barn som ståta,
Det grep väl gunstig herrn.

KLOCKAREN.

Jag fann ert hela tal,
Ack! ej att skratta åt, men gråta.

ORSAK OCH VERKAN.
(Från Tyskan.)

Folket har förspillt sitt vett,
Ropar man och fasar.
Sannt är det, att pöbeln rasar,
Men af adelns bett.

CHARLATANEN.
(Efter *S:t Gelais.*)

En charlatan
Slog upp i alla hörn och lofte visa fan.
Vips boddräng och gesäll sin enda plåt i handen,
Och ut att se den lede anden.
Först knytes upp en pung, och bred och djup är den;
Se'n ropas: «Nu, godt folk, väl upp med ögonen,
Och se, är någonting här inne?»
«Nej!» svartes. «Ja», föll skälmen in,
«Ja, vet ni det är sjelfva hin,
Att lösa upp sin pung och intet se derinne.»

REGNET.
(Från Tyskan.)

För sina ägor sörjer Clas,
Och på det myckna regnet klagar.
Men må det regna alla dagar,
Jag ställer under tak mitt glas.

BARBERAREN.
(Från Tyskan.)

Han har sitt eget sätt att raka,
Min goda herr Barber:
Med sådan långsam gravitet det sker,
Att innan han gjort rent till venster om min haka,
Till höger en ny brodd sig ter.

JULKLAPP OCH NYÅRSGÅFVA.

Herr Ström såg i Advent den fromma jungfru Strand,
Fann flickan röd och rund och, snabb att sig förlofva,
Till julklapp henne gaf i brudstolen sin hand.
Hon tacksamt gaf sin man en son till nyårsgåfva.

KANON.

Tomma glas i godt kalas
Värden icke hedra.
Derför fyll'er jag mitt glas:
Bröder, fyllen edra.

Fulla glas i godt kalas
Gästerna ej hedra.
Derför tömmer jag mitt glas,
Bröder, tömmen edra.

Tomma glas o. s. v.

DRINKAREN.

Dricka! dricka! min lilla bror
I sin vagga gret.
Dricka! dricka! min salig mor
På sin dödssäng let.

För att dricka jag föddes hit
I en törstig verld.
Dricka vill jag med trogen flit
Till min hädanfärd.

APOLLO OCH DAPHNE.
(Från Engelskan.)

Apollo var kär och ville ta' fast
Den retande Daphne, som flydde med hast.
Hon skrek och hon sprang: hon måste dock stanna,
Men blef till en lager och krönte hans panna.

Så händer ännu: poeten är kär
Och sjunger och suckar; men damen är tvär.
Hur länge hon säger: «jag vill ej min herre,»
Så blir hon hans fru och kröner sin herre.

DEN TYSTNADE POETEN.

A.
Bror! du skrifver aldrig mer?
B.
Nej, min vän, den är förliden,
Längese'n, den goda tiden,
Då en Kellgren skref, med fler.
A.
Det är sannt, när solen stiger
Från midsommarståndet ner,

Ej blott näktergalen tiger,
Men ock göken gör sig till
Och ej längre gala vill.

ECHO.

Sjung med en egen ton hvad förr ej sjungit var,
Straxt hör du samma ljud af hundra.
Men hvarken ledsna eller undra!
Parnassen är ett berg: hvart berg sitt echo har.

DEN NYA CINCINNATUS.

A.

Framför Rom man Sverge prise!
Der till plogen gick den vise,
Se'n han styrt och frälst sitt land.
Här från plogen ta'r sin hand
Talarn, som ibland de fyra
Går att mästra dem, som styra.

B.

Skönt! och Romarn lik igen
Går han ju till plogen se'n?

A.

Nej, sin tid han måste dela
Mellan det, att vira spela
På en klubb i närmsta stad,
Der han läser dagens blad,
Och den riksdagsmannaöfning,
Han i socknen har, med pröfning
Af hvad länsman gör och prest,
Och hur bränvin kokas bäst.
Må hans åker oplöjd vara,
Han med Cincinnat kan svara:
Får jag ingen skörd i år,
Staten genom mig dock står.

POLITISERAREN.

Europas ställning jemt dig ger
 Bekymmer och besvär,
Hvad under att ditt tak vill ner,
 Ditt ur i olag är?

SPRÄTTEN.

A.

Förlåt, jag måste bort på en minut, min herre:
Sitt ner emellertid i förmaket, jag ber.

B.

Helt solo? Ingen fru i huset?

A.

Nej, dess värre.

B.

Tant pis för mig, *tant mieux* för er.
En *tête-à-tête* för mig är eljest *à la regle*.
Jag haft i slika fall småroligt, må ni tro.

A.

Jag går, och unnar er hos mig — just samma ro.

B.

Ah! med en täck grisette?

A.

Nej, ser ni, med min spegel.

DEN FILOSOFISKA KREDITEN.

Skryt, filosof! med ditt banko, som ligger abstrakt i pulpeten,
Inom ett dyrkfritt lås, under sigillet af Kant.

Vi, som röra oss blott med kreditens slitna biljetter,
Samla i fruktbara gods vår populära procent.

TILL EN FICHTIAN.

Allt ur ditt eget jag frambringar du: allt dock i olag
Finner du. Häcklande allt, häcklar du endast dig sjelf.

DAGENS RÖSTER.

A.

Hör, hur de alla i dag till skyn upplyfta den samme,
Som de försmädde i går.

B.

Ja, ty han dödde i natt.

KRIGS-KOMMISSARIEN.

Du öfver hafvet kom så oförsagd, som lätt.
Nu lika feg, som rik, du far norrom tillbaka.

Men fåfängt fruktar du att bli i sjön en rätt,
Hvad fåglarne beskärs, få fiskarne ej smaka.

THEMISBILDEN.

Rättvisans blinda bild förr hängde bakom bordet,
Nu mer behöfs den ej. Han sofver, som för ordet.

ÖFVER EN HÖK MED LYSANDE FJÄDRAR.

Hvarför är en hök så grann
Mot en näktergal?
Spörj hans nåd von Ockerman
Och poeten Skral.

OMVÄND BÖN.
(Från Tyskan.)

En bonde såg en dag en prest i vargskinnspels,
Och hviftade sin hand och skrek: Nå! på min ära,

Förr bad jag, enligt skriftens lära:
O Herre! din församling fräls
Från ulfvar uti fårakläder,
Nu ber jag: skona oss för får i ulfvakläder.

DAGLIGT BRÖD.

A.

Hur skall det gå med oss till slut,
Då alla lefva blott för dagen?

B.

För dagen! säger du. En vecka minst förut
Man bjuder till sitt bord, och vore grymt bedragen,
Om ej emellertid på tre dinér
Man vore buden sjelf och på ett par supér.

FRAMTIDEN.

Gyllne hopp om sanningen och friden,
När är du på jorden mer än hopp?
Då, när ingen hvälfning mer af tiden,
Närmar oss till målet af vårt lopp.

QVÄLLEN.

För den som dagens pligter fyller,
Hur dyrbar är hans timmerstol,
Hur skön den milda aftonsol,
Som fenstret af hans tjäll förgyller?
Hur glad en hand och ett par ord
Af blott den enda vän, han äger!
Hur kärt den hulda makans bord,
Och hennes kyss och hennes läger!

DEN RESANDE.

Som ros efter ros knappt kysses af bäcken,
Så vän efter vän knappt helsas af mig.
Men rosornas anda följer med bäcken,
Men vännernas minne följer med mig.

KÄRLEKENS ÖGON.

«Amor! Amor!» ropade Selinde
Och sin hand på Phaons ögon höll,
Medan i hans famn hon tårögd föll.
«Skynda hit och tag igen, du blinde,
Dina ögon, stulna hit från skyn.
Tål väl dem en dödlig flickas syn?»

POETEN TILL MANEN VID MIDNATTSLAMPAN.

Ack! se, god afton! Sitter äfven du
Der uppe i ditt loft och bränner ljus ännu,
Min — salvo titulo — herr Måne?
Som jag om min Eglé, gör du väl vers också,
Om solen som du ej kan nå,
Ej få en kyss utaf, med allt ditt språng, du fåne!

KÄRLEKENS RIKEDOM.

(Från Tyskan.)

Rik på blommor är Maj och rik på frukter är hösten;
Men på tårar och qval kärleken rikare är.

SKÖNHETEN OCH BEHAGET.

En demant är skönheten,
Som förblindar;
Men behaget en magnet,
Som drar.

LILLY.

Börjas dagen eller slutas,
Kommer glädjen eller går,
Rosens blad med dagg begjutas,
Lillys kinder med en tår.

GRAFSKRIFTER.

1.

Vare dig din väg så glad,
Gode vandringsman,
Som för mig den lägerstad,
Jag härnere fann.

2.

Gå vandringsman och säg mig blott:
Sof godt.

3.

Halfgjord föll ur min hand den krans, jag knöt åt min
Emma.
Lägge hon den, af en tår glänsande, öfver mitt stoft.

EN SUCK.

(Efter *Göthe.*)

Första känslans sköna dagar,
Ack! hvem ger mig dem igen,
Ger mig af den gyllne tiden
Blott en enda stund igen?
Evigt är dess fröjd förliden,

Evigt utan hopp jag klagar,
Genom lifvet utan vän.
Första känslans sköna dagar,
Ack! hvem ger mig dem igen?

TILL JULIE.

Jag, af en annan skönhet fången?
Hur kan du frukta det, Julie?
Ack! den dig ser kan trolös bli,
Men blott för sista gången.

TILL FLORENTINA.

DEN 1 JUNI.

Inga blommor skickar jag
Till dig på din födslodag:
Sköna flicka, hvar du går,
Födas de i dina spår.

TILL ROSALIE.

MED ETT SKRIN AF SOCKER.

Hvad kan ni gömma här? Jo, suckar och fleuretter;
Det myntet är just likt det skrin, der ni det sätter.

BLOMSTER.

1. ETT PERSISKT.

Semira läser mina blad!
O! kunde jag i dem mig dölja,
Då hennes ögon, rad för rad,
De afundsvärda orden följa!
De sälla hennes mun också,
Då hon dem sjunger, kyssa få!

2. ETT GREKISKT.

När jag ser på dig, förtjusarinna,
All min själ, i uppror inom mig,
Sväfvar på min läpp och vill försvinna,
För att lefva blott i dig.

3. ETT ROMERSKT *.

Jag helsade förtjust Aurora, som gick opp:
Då trädde fram för mig Corinna.
Förlåt mig, du Olympens tropp:
En dödlig syntes mig mer skön än en gudinna.

TILL T***

MED HANS FRUS PORTRÄTT.

Om du i denna bild förskönad finner mig,
Och till vår bröllopsdag dig flyttad tror tillbaka:
Så mins, hur många år jag lefvat har med dig.
Hvem blir ej ung igen, som lycklig mor och maka,
Och hvem, bland kärlek, dygd och glädje och behag,
Förskönas icke dag från dag?

TILL CHRISTINE.

FÄSTMANSGÅFVA.

Med nipper och med bjefs en annan fästman slöse!
En enda julklapp blott, ej dyrbar eller grann,

* Se Cic. de Nat. Deor. 1. 28.

Dock, hoppas jag, mer kär, än allt, som köpas kan,
Jag ger dig här, min vän, mig sjelf i lebensgrösse,
Som brudgum och rätt nu som man.

BRUDEN.

A.

Hvad finner du mer skönt, hvad rör dig mera:
Att rodna se en ros, som snöhvit är,
Att blekna se en röd, som tårar bär?

B.

Jag ser förtjust på en gång beggedera,
Då jag Sofi ser träda fram som brud,
Och från sin brudgum blicka upp till Gud.

NORDENS SKÅL.

Narr den, som far och söker land i solen!
Så härlig är vår jord!
Allstäds är godt; men bäst ändå vid polen.
Klang! rundt om detta bord,
Klang för vår sköna nord.

Godt folk skall finnas äfven längst i söder,
Ja, bland de svarta der!
Det bästa folk är dock i norden, bröder.
Skål för hvar nordman här,
Som nordiskt hjerta bär.

SKUGGAN.

Än före dig går skuggan, än dig följer,
Än vid din sida; hon ej förr sig döljer,
Än allt är mörker. Så är dödens bild
Ej något ögonblick från lifvet skild.

KLOCKSLAGET.

Hör klockan slå, hör ljomma dånet skalla
Kring lifvets fält, utaf den lians slag,
Som skördar, mellan jord och himmel, alla,
För hvilken måste falla
I morgon, hvad ej föll i dag.

SKÄMT I SORGEN.

A.

Gråt ej. Var lugn. Ditt sår skall tiden hela:
I sorg och glädje hvälfs vårt lif omkring.

B.

Du gråter sjelf: hvad händt dig?

A.

Ingen ting;
Men kan jag se din sorg och den ej dela,
Som vän af dig?

B.

Låt mig då gråta få:
En vän af mig är jag ju sjelf också.

BÖN.

(Från Grekiskan.)

Gif oss det goda, o Gud, om vi bedje derom, om ock icke.
Men det onda, om än vi begäre det, vägra oss, Herre.

DET ENA.

(I EN MINNESBOK.)

Stoftets former äro många;
Det gudomliga är ett.
Tegnér.

Dock det ena i de många
Speglas kan på jordens bryn:
Liksom daggens perlor fånga
Hvar sin bild af morgonskyn.

Stirra ej dit opp allena:
Der din syn förlorar sig.
Kärlek med din tro förena,
Och du finner det hos dig.

I EN RESANDES MINNESBOK.

Hur ljuft i en öckens oändliga sand,
Att möta en like och trycka dess hand!
En öcken är verlden, och äfven bland vänner,
Så nämnda, hur ofta man ensam sig känner,
Då vandrarens minne, som menniska blott,
Hvars känsla vi delat, hvars blick vi förstått,

Blir qvar, som ett ord af ett tal, som vi hörde,
Hvars bild oss förnöjde, hvars sanning oss rörde.

KEJSAR ADRIANS DÖDSSÅNG.*

Själ lilla!
Stilla!
Fladdrerska,
Pladdrerska.
Än en minut,
Flämtande,
Skämtande,
Njut.

Du vet hvad du lemnar,
Ej hvart du dig ämnar,
Ack! bort i en öcken,
Der kring dig blott töcken
Och skuggor du ser.
Sjelf blott en skugga der sväfvande,
Bleknande, bäfvande;
Leker du,
Smeker du
Aldrig, aldrig mer.

* Animula, vagula, blandula, o. s. v.

TÄNKESPRÅK.
(Från Tyskan.)

1. HYCKLAREN.

Dåre! du sminkar dig sjelf, och smuts på dig kastas af pöbeln.
Viste du dig som du är, finge du vandra i fred.

2. RYKTET.

Rykte! du kastat dig om: jag tackar dig. Väckt ur min villa,
Fann jag i tid deraf, att du ett väder blott är.

3. VERLDEN.

Efter sken du gillar och efter sken du fördömmer,
Verld! hvad aktar jag dig? endast ett sken är du sjelf.

4. MEDVETANDET.

Efter beröm jag fikte och vann det — men njöt det med oro;
Ty jag kände mig sjelf sämre, än verlden mig höll.
Tadlet förföljer mig nu — och jag hör dess ondska med glädje;
Ty jag känner mig sjelf bättre, än verlden mig tror.

5. MARMORBILDEN.

Konstnärn högg mig af sten: först hvit, sen svart blef jag målad;
Färgen af åren nöts, formen om sekler är qvar.

6. PRIAPUS OCH FLORA.

Hölje dig rosornas doft och de regnande blommornas silfver:
Himmelens fåglar likväl fly dig, du lumpna gestalt!
Fläcke dig dumma besök af kajor och skrattande skator,
Flora! du parken likväl pryder, bestrålad af skyn.

SVAR PÅ TAL.

BETJENTEN.

Hans nåd ber doktorn ha den äran
Att spisa vid hans bord i dag.

DOKTORN.

Så ärelysten är ej jag.
Men blir han sjuk, står, på begäran,
Jag som hans läkare tillreds.
Hvad nåd beträffar, torde hända,
Att han, som jag, vid lifvets ända,
Blott af Guds nåd kan bli tillfreds.

DEN NYA PEGASEN.

«Håh! det är ingen konst att rida på Pegasen!» *
Skrek Lurfvelin och jupp! jupp! jupp! han red,
Och ropte, vred:

* Icke så alldeles uttryckte sig den åsyftade poeten (i Åbo 1795), utan med dessa verser:

Väl är det ej stor konst att vara skaldemö,
När man har något läst och hjernan ej är slö!

Det var densamme, som begynte ett af sina poemer på följande sätt:

Hvar står jag, qvicka mull? Min anda, du bör tänka
Ej blott på ställets prakt och hedern till att blänka:
Men ock, om högmod gjort, att jag så glad och nöjd
Uppstigit nu i dag hit på Parnassens höjd.

«Kom, hund, och nagga mig i hasen,
Kom, skällande kritik!»

Kritiken teg och tillstod, att vi hunnit,
I poesi som i fysik,
Långt om de spår, vi af de gamle funnit.
Hur många nya skaldeslag
Uppfinna icke vi hvar dag!
Ja, ock en ny Pegas till vår Parnass vi vunnit,
Som lunkar gränd från gränd, vid pojkars skrik och smuts.
Half hingst, half örn den gamle varit:
Den nya är, som vi helt nyss erfarit,
Half åsna och half struts.

ÄKTA STÅNDET.
(Öfversättning.)

HINZ.

En rolig ting, en rolig ting
Är hjertat, som man vet.
Det fladdrar som ett bi ikring
Med hetsig flyktighet,
Än hit, än dit, från knopp till knopp,
Det flyger med begär och hopp,
Och ger sig ingen ro.

KUNZ.

O!

HINZ.

En rolig ting, en rolig ting
Är kärlek i vår barm.
Knappt får man sig en vigselring:
Flux får man sorg och harm.
Först kysses man, så gnabbas man:
Den söta pilten, hvart for han?
Så söt är Hymen ej.

KUNZ.

Hej!

HINZ.

En rolig ting, en rolig ting
Är qvinnan med sin man.
Det minsta händer — kling, kling, kling!
Och allting tändes an.
Nu harmoni, nu dissonans!
Men hur det gnäller, fram sin dans
Får Hymen lof att gå.

KUNZ.

Åååh!

SKÄL ATT DRICKA.

(Efter en latinsk munkvers.)

Skäl att dricka har man fem,
Mins jag regeln rigtigt:

Ett par vänner, och för dem
Vin, som är uppriktigt:
Muntert glam och sång jemväl
Och för öfrigt allt slags skäl.

JÖNS OCH HANS VID ÅRETS SLUT.

JÖNS.

Igen ett år till slut!
Hur många timglas dock i lifvets tempel hunnit
Blott inom detta år af döden skakas ut!

HANS.

Åh, lappri du i dem! Blott sand i dem har runnit.
Men värre med de glas af vin jag tömt i år!
Af dem ej någon tår, ej någon tår
Jag mer tillbaka får.

PASQUINOS VISA.

Nej, för er tredubbla mössa, herr påfve,
Aldrig min tredubbla haka jag gåfve.
Gerna må narrar er kyssa på tån,

Der ni, en kär'ng bland regenterna, sitter:
Jag, med mitt glas och min flicka i vrån,
Kysser dem heldre, så ofta jag gitter.

TILL EN FRIARE.

Ej med en qvinna nöjd, du söker en gudinna:
Välan! du skall en furie finna.

SIAREN.

Hvad på vår jord, ja, hvad på himlen sker,
Ser du förut, på tårna lyft, och ger
Orakelsvar åt allmänheten.
Du visar henne än kometen,
Som jordens bana rubba skall;
Än huru Wiens och Moskvas örnar
Slå ner på Seinens tupp, blott till sitt eget fall.
Det enda ser du ej, hur dina lömska björnar
Ställt till, att, bäst du står, kring hela torget hörd,
Och håller tal, du grips och blir på gillstun förd.

PASKILLANTEN.

A.

Sätt namnen ut på dem du smäder,
Så kan hvar tölp det straxt förstå,
Och ditt paskill dess mer dem gläder:
Mins, Grewesmöhlen gjorde så.

B.

Nej, att få tyda, roar mera.
Pål vill åt en, Per åt en ann;
Och jag mitt krut bespara kan,
Då jag på en gång träffar flera.

UNGDOMSRASET.

Klang, bröder! nöjet vinkar:
Ack! snart ifrån dess bål
Hvar reser till sitt mål.
Än fulla glaset blinkar,
Än blyga flickan ler;
Men kusken Tiden vinkar,
Och Helsan räkning ger.

Bort med det tomma glaset!
Med fräcka flickan bort!
Hvad glädjens rus är kort!
O ungdom, ungdom! raset
Med gråt ta'r ofta slut.
Hur tomt är vällustglaset,
Sen du det druckit ut!

DEN ÄKTA.

A.

Är han ej äkta, hvad? Det ser man långt ifrån.

B.

Hvem menar ni? Er frus brillantsring — eller son?

JULKLAPPAR.

1. EN SPEGEL.

Skall jag klä' min gumma grann till julens fest?
Obeprydd behagar hon mig allrabäst.
Skall jag pryda kammarn, der hon helst vill ses?
Kan en större prydnad, än hon sjelf, der ges?
Nå! en spegel hänge för den hulda der,
Som en himmel kring sig skapar, hvar hon är.

2. EN GARNERING AF FLOR.

Ett nät att fånga sporrar i!
Nog flickor, fastna de deri;
Men varen deråt lagom glada:
Är det väl sporren, som ta'r skada?

GRANSKAREN.

Tro mig, han sofver ej, fast för minuten stum.
Snart gör han larm igen emot ett tjog poeter.
Sjelf ingen föresyn i prosa eller meter,
Har han förtjent likväl på vår Parnass sitt rum,
Precist som Manlii gäss på Capitolium.

PREDIKANTERNE.

När Bländ från predikstolen stiger,
Det hviskas i hvar bänk: hvad hans talang är skön!
När Sann går derifrån, man tiger,
Och suckar hemma än med publikanens bön.

LÄKAREN.

Bland läkare försmås vår gode herr Retort:
Men blir jag dödligt sjuk, jag honom helst vill bruka.
Han för de stackars sjuka
Gör pinan kort.

POETEN.

Skönt fann jag hvad du skref och skröt för allmänheten
Af poesins förtjenst om menskoodlingen.
Men när jag blef bekant med herr författaren,
Så skämdes jag för vitterheten.

TRÖST FÖR POETER.
(Probatum est.)

Se'n mina arbeten jag låtit trycka,
Jag aldrig till en kryddbod gick,
Att jag ej hjertbeklämning fick.
Men tänk hvad lycka!
Jag fann der ingen strut af mina många blad.
Än större lycka! O! hur stolt och glad
Jag såg, omkring mitt verk, all bygdens unga skara
Utgjuta sitt behag i liflig dans och sång.
Ja, hör: jag såg en annan gång
Mitt namn med mina ark allt upp till molnen fara.
Ni tror mig ej? — Så vill jag mig förklara:
Idyllerna, som tjuste hela byn,
Omkring en majstång, prydligt klippta, hängde,
Och Oderna sig upp till skyn
Uti en pappersdrake svängde.

TILL MINA DOMARE.

ÖFVER DE LÅNGA POEMERNA.

1.

Taflan beser du likväl och byggnaden, innan du dömmer:
Bläddrande blott i min bok fäller du redan din dom;
Läser en rad — och saknar Wallins pindariska hymn-ton;
Läser en sida — och spör: liknar väl detta Tegnér?
Hvad! af den saktliga ån, som flyter i dalen och speglar
Allt hvad den far förbi, stränder och men'skor och djur,
Fordrar du språng upp till skyn, som af vattenspelet vid slottet,
Fordrar du forsens, en sjö hvälfvande, kraft och musik?
Blott med den näbb, han fått, hvar fågel sjunger i skogen.
Barnet sin egen far likne; så är det dock hans.

2.

A.

Innan du dömmer, bekänn: har du läst det långa poemet?

B.

Ja, från början till slut.

A.

Tack för berömmet! Farväl!

B.

Huru? jag har ju ej dömt ännu; och jag dömmer med
stränghet.

A.

Blott att du läste det ut, gäller för mig som ett pris.

ÖFVER DE KORTA.

1.

A.

Små bitar ger du oss så många.

B.

De små försona må de långa.

A.

De höra till din ålders fel.

B.

Min ungdoms till en större del.
Men se, när dagarne bli kalla,
Med blomstren äfven löfven falla:
Då står den nakna busken qvar,
Och har blott taggar i förvar.

2.

Träffar det stundom, så smäller det bom ej sällan, och äfven
Klickar ibland. Det är så jägares öde, Gu'nås.

FAMILJEBILDER
OCH
TILLFÄLLIGHETSSTYCKEN.

NAMNSDAGSKRANSEN.

TILL FÖRFATTARENS MOR AF HENNES BARN.
1794.

Natten rör på vingen,
Stänkt med purpur re'n;
Elfvor små ur glada ringen
Fly för dagens sken.

Efter dem vi dansa
I den gröna rund:
Der vår drottning vi bekransa
Till en högtidsstund.

Hvar sin blomma bröto
Vi till denna krans.
Tacksamhet och kärlek göto
Dessa perlors glans.

Kransen är Helenas:
Det är hennes namn,
I hvars hjerta vi förenas,
Som i hennes famn.

Snart förvissnar kransen;
Och oss sjelfva snart,

Såsom elfvorna ur dansen,
Skingrar stundens fart.

Hvart ifrån ditt sköte
Vi må spridas än:
Våra hjertan dock ett möte
Stämma hos vår vän.

Ingen vän vi finne,
Hulda mor, som du.
Af ditt blotta namn, ditt minne
Fostras vi ännu.

PÅ JOHANNISBERG.

VID RHENSTRÖMMEN 1795.

Ur vägen, tyska berg och tyska troppar!
Hola! fransos, hola!
Hopp' till ditt fria land! Trots att jag hoppar,
Rhen, öfver dig! Hvaba?

Jord! Jord! hvad nu? se gumman, hur hon dansar
Slängpolska rundt om mig.
Se! skogar och palats och torn och skansar,
Hej! hur de svänga sig!

Vi stå ju här, så framt ej Hübner ljuger,
På Fulda-Prestens jord.
Den presten har ett boställe, som duger,
Och vin till en mans bord.

Min själ! han vore värd att blifva påfve.
Ja, blef jag kardinal,
Min röst åt honom utan krus jag gåfve
Vid första påfveval.

Ty fast han sjelf var borta, kom kaplanen
Med en så fryntlig min,

Och böd oss se oss om från slottsaltanen,
Och smaka på hans vin.

Och det var vin! Jag kände, hur i benen
Det blef till bara merg.
Och se'n att dricka det vid sjelfva Rhenen
Här på Johannisberg!

Det är ett berg af ideliga drufvor,
Och drufvor, hvilka bär!
De plockas ej på våra finska tufvor,
Ej i de svenska skär.

Det lönte, bror, att resa för; men vatten,
Om än från Pyrmonts brunn,
Det tackade vi för, och togo hatten,
Och foro af på stund'n.

SÅNG
I ETT SÄLLSKAP PÅ NORDSJÖN 1796.

I med- och motvind nöjde,
Vi öfver hafvet gå,
Och såsom barn oss fröjde,
Då vi till hamnen nå.

Vi danse på vågen så glade,
Som svanor i Mälarens skär;
Och en gång, herr Seton, vi bade
Med dem i de vikarne der.

I med- och motvind nöjde, o. s. v.

Vi le öfver stormen, som hviner,
Och helse på stjernorna än,
Och än ibland djupets delfiner
Vi hitte hvarandra igen.

I med- och motvind nöjde, o. s. v.

Med glas och med hjertan så fulla,
Vi sitta om bålen i ring,
Och ville bli stjernor och rulla
Tillsammans all verlden omkring.

I med- och motgång nöjde, o. s. v.

Hvem blefve då solen? Hvem annan,
Än Chalmers, så ljus och så varm,
Med kunskapens låga om pannan,
Och kärlekens glöd i sin barm!

I med- och motgång nöjde, o. s. v.

Men kommer, med mögel på kinden,
Förtreten, den åldriga mön,
Och knorrar och pustar mot vinden,
Så kaste vi trollet i sjön.

I med- och motgång nöjde, o. s. v.

Och oron, som sitter på nålar,
Flyr bort, då af vänner i land
Vi rese, med klang utaf skålar,
Ur hafvet en vålnad ibland.

I med- och motgång nöjde, o. s. v.

Och hoppet, som satt sig i ringen,
På bålens beperlade rand,
En medvind oss hviftar med vingen,
Och skapar hvart moln till ett land.

I med- och motgång nöjde, o. s. v.

Han blåser ju glädje åt andra,
Den vinden, som blåser oss harm.
Den trösten, ehvart vi må vandra,
Vi gömme, som guld, i vår barm.

I med- och motgång nöjde, o. s. v.

Vi komme väl en gång till stranden,
Då tycke vi, resan var kort,
Och skake hvarandra i handen,
Och dröje att skingra oss bort.

I med- och motgång nöjde,
Vi öfver hafvet gå,
Och såsom barn oss fröjde,
Då vi till hamnen nå.

JUL-AFTONEN
PÅ PRESTKULLA I NYLAND 1796.

Släpp-in! Släpp-in! jag är en fée
Som kommer, famnen full af håfvor,
Se! mina barn, och vill er ge
Till jul så många vackra gåfvor.

Jag har en helsning som är kär
Ifrån er far, som sitter der,
Hos Gud i glada evigheten;
Och ofta går hans skugga ner
Om natten för att kyssa er,
Som slumren i oskyldigheten.
I vaknen se'n och jollren ömt,
Hur I om Gud och pappa drömt.

Jag har en helsning från er pappa,
Han bad mig gå och vackert klappa,
På dörren af er mammas hus,
Dit julen, med så många ljus,
Har kommit in och burit nöjen,
Atrapper, lekar, tusen löjen.
Nu vill jag som en ärlig fée
Åt hvar och en sin gåfva ge.

Först lemnar jag baron sin del.
Han skall till julklapp få ett fel —
Ett fel på ögat — det att finna
I åldrens höst sin friherrinna
Så skön, som då hon i sin vår
Bar myrtenkransen på sitt hår.

Den unga frun jag ger ett band,
Med hvilket hennes vackra hand
Skall glädjens flyktighet bevaka.
Det bandet har jag flätat blott
Af dygder, dem jag låna fått
Af hennes mor, som vän och maka.

Fröken Charlotte får ett par vingar,
Och se'n skall den förtjusta ring,
För hvilken hennes zittra klingar,
På engeln sakna ingenting.

Åt Evert tänker jag förära
Sin faders svärd, det skall han bära
Ej blott på baler, som en sprätt,
Ej som en dåre i dueller,
Men som en hjelte, när det gäller
Om fosterlandets lugn och rätt.

Åt Reinhard ger jag ock en värja.
Han är så snabb, han är så käck.
Den skall han alla da'r få färga,
I blod! — nej tack, min vän, i bläck.

Det svärd jag menar är en penne;
Den skall han fäkta med en tid,
Till dess hans skicklighet gjort frid
Med alla fiender till henne.
Se'n torde han ock få en plit
Till lön för sedighet och flit. —

Får lilla Otto ingen gåfva?
Jo tyst! jag här en spegel har,
Som han skall se sig i, och lofva
Att en gång likna salig far,
I själens fägring lika mycket
Som i det yttre goda tycket. —

Åt deras ömma mor till slut
Jag skänker detta perspektivet.
Der skall hon skåda hela lifvet,
Som stundar hennes barn, förut.
Och hennes ögon skola fälla
En skur af tårar — blott af fröjd,
Att sina barn vid målets höjd
Så fromma finna, och så sälla.

TILL FRU B.

SOM SJUNGIT I EN KONCERT, GIFVEN PÅ ÅBO AKADEMIS ÖFRE LÄROSAL, TILL FÖRMÅN FÖR DE AF ELDSVÅDAN OLYCKLIGE I KALMAR, ÅR 1800.

Till ett ruggigt visdomstempel —
Ruggigt, såsom visheten
Sjelf vill vara: se exempel
Bland oss, högvällärde män —
Kort: till detta visdomstempel
Såg jag nyss — jag trodde ej
Hvad jag såg — med täflan fara,
Som till dans, af flärdens — nej,
Känslans barn en prägtig skara.
I dess mörka, öde sal,
Skydd af nöjet, som med qval
Ser peruker och hvars öra
Skräms, att visa ugglor höra,
Såg jag hundra nymfers tal,
Liksom fjär'lar i en dal,
Sina purpurschalar röra.

Dock, min undran snart förgick:
Allt förbyttes för min blick.

Denna göthiska ruinen
Blef en jonisk kolonnad.
För pedanten sjelf blef minen
Menskligt vis, socratiskt glad.
Och hvar liten dam, som ville,
Äfven hon, med grekiskt hår,
Ses i de förnämas spår,
Blef grekinna ock i snille
Och i smak, ej blott i hår.
Med ett ord, mitt tjusta öra
Svek mitt öga med ett sken
Af en opra i Athen.

Tills en röst från Elysén
Med en kraft, att själen röra,
Från all jordisk blandning ren,
Ville bort min ande föra,
Bort från hela denna verld,
Full af jämmer och af flärd!

Evigt säll, jag redan sträckte
Öfver Lethens flod min famn
Åt en hvar odödlig hamn:
Då en Aspasie mig väckte,
Plötsligt efter sångens slut,
Och en lyra åt mig räckte,
Ropande med tjusning ut:

«Hvilka toner! än så ljufva,
Som af näktergalens brud

Hennes svar uppå hans bud,
Eller af en turturdufva
Hennes ömma klagoljud!
Än så hvirflande, som sprången
Af den gyldne sångarns röst,
Som bär glädjen i sitt bröst
Outtömlig, fastän fången,
Evigt fången, han ej ser
Teneriffas lunder mer!

Må er lyra återgifva
Endast ett af dessa ljud;
Och till sångarinnan blifva
Våra hjertans sändebud!»

Så hon böd: med henne mången,
Och mitt eget hjerta mest,
Länge lyssnande till sången,
Böd mig tacka för den fest,
Outplånlig ifrån minnet,
Som åt själen och åt sinnet
Gaf din känslofulla röst,
Tömd ur djupet af ett hjerta,
Som med klagan och med tröst
Möter hvarje likes smärta.

Re'n beredd att sjunga dig
Och de andra sångens tärnor,
Som omkring dig, såsom stjernor
Kringom månen, viste sig,

Slog jag på min spända lyra
Med poetens hela yra:
Då jag såg kring brända grus
En förtviflad skara sväfva,
Och i stormen utan hus,
Under vintrens väntan, bäfva.
Och jag såg, till deras tröst,
Bröder längst på Auras stränder,
Rörde af din ömma röst,
Räcka medlidsamma händer.
Ack! jag glömde din talang,
Att din godhet blott besinna —
Och min lyra, utan klang,
Suckar blott: Välgörarinna!

VID GENERALSKAN
MARIA CATHAR. ARMFELTS DÖD *
1803.

Gamle, fattige och svage,
Barn och enkor utan stöd!
Gråten, sörjen hennes död:
Evigt sin förlust beklage
Detta tempel, denna bygd,
Vittnen till en sällsynt dygd!

Ja, sällsynt, sällsynt är, bland låga som bland höga,
Ett hjerta, sådant hennes var:
Så öfver jorden lyft, der englar trifvas föga,
För jordens barn likväl så varmt till åldrens da'r.
Ur skyn ännu en tår föll ner af hennes öga,
Då till en bättre verld ur denna hon försvann,
Der hon de flesta af oss fann
Så usla — och ändå åt himmelen så tröga!
Andäktig utan ståt, hon bar — ej fruktlös god —
En känsla i sitt bröst af sann och verksam mening.
Ej kärleken till Gud i skönare förening
Med kärleken till menskor stod.

Men i tiden skulle pröfvas
Äfven detta hjerta än.

* På Åminne gård i Finland.

Dock, den dubbla frestelsen,
Att af lyckans smicker döfvas,
Att förtvifla vid dess hot,
Stod hon segrande emot.

Ej förblindad af den glans, som höljde
Hennes son * i majestätets skygd,
Medan hof och ständer, stad och bygd,
Lydigt tjusta, hans triumfvagn följde;
Medan afund, med förbitna qval,
Bar hans släp, och hatet stumt sig döljde;
Satt hon gömd i skuggan af sin dal
Och hans stolta bild — med tårar sköljde.
Det kom en annan tid. Hvad skiften! hvilka slag!
Hvad fasor, som ännu, i minnen blott, förfära!
Och hennes ömma själ var ej för menskligt svag,
Att öfverlefva dem — en dag?
Ett modershjerta kunde bära —
O styrka! — all den skräck af långa grymma år!
Så krossad i sitt barn, hvem läkte hennes sår?
Hvem? hvilken mensklig makt, i södern eller norden? —
Det ges en himmelsk makt på jorden;
Det ges en Vän, bland oss, ehur fördold i skyn,
Med lära och med föresyn,
Vår läkare, vår tröst i alla skiften vorden.
Som Han, förglömde hon sig sjelf vid andras nöd.
Som Han, värnlösa barn hon till sig komma böd:
Och att sin ömhet tillfredsställa,
Som för en biltog son försmälte utan hopp,

* Generalen m. m. Grefve *Gustaf Mauritz Armfelt.*

Hon blef en mor för dem, de faderlösas tropp:
Sjelf säll att göra andra sälla.

Men hon gick, att sin belöning få.
Öfvergifne stån I här, I små,
Än vid stoftet af er skyddarinna.
Grafven öppnas. Dit skall hon försvinna,
I det mörka djup, bland mask och sand.
Grafven slutes. Snyften vid dess rand:
Och gån bort, så utan stöd, som band.
Nej ännu, att edra steg bevaka,
Hennes omsorg följer er tillbaka.
Trösten er, och minnens hvad hon böd,
Ofta sjelf er ömma lärarinna.
Dermed, dermed, efter hennes död
Prisen er välgörarinna,
Att I lefven, som hon böd.

Barn, lyden hennes bud: «ehvart I mågen vandra,
Blott ärlighet och flit berede väg för er:
Och söken I det arf, en himmelsk fader ger,
Barn, varen bröder mot hvarandra.»

Så sjelfva hennes sorg förädlades till dygd,
Till glädje för en gagnad bygd.
Och denna hulda själ, som lefde blott för andra,
Var värd den stora tröst, den himmelskt sköna lott,
Att kunna göra menskor godt.
Tills plötsligen ännu, att hennes ålder kröna,
Försynen henne lät en jordisk glädje röna.

Skänkt åt sitt land igen hon såg sin älsklings namn,
Och tryckte för sin död den gråtne i sin famn.

Gamle, fattige och svage,
Barn och enkor utan stöd,
Gråten, sörjen hennes död.
Evigt sin förlust beklage
Detta tempel, denna bygd,
Vittnen till en sällsynt dygd.

Så, vid en landtlig grift på en af Finlands stränder,
Der lyckan en gång gett, till tryckta skarors tröst,
Den rikes stolta makt i ädelmodets händer,
Upphöjde saknaden, ej längese'n, sin röst:
Så stämde sorgen in ur mer än hundra bröst,
Med denna smärtans ton, om ej med dessa orden.
Ack! hvad betyda ord och all den kalla ståt,
Hvarmed en hög, en rik betecknas än i jorden,
Emot en menighet i gråt,
Som lik ett värnlöst barn vid denna graf är vorden.

De hade glömt en följd af år,
Att de en annans tegar plöjde.
Skön ock för dem var himlens vår,
Och lärkan äfven dem förnöjde.
Ej suckande, som förr, i sjelfva skördens da'r,
De nu med munter sång de vida fälten skuro,
Och sina rika kärfvar buro,
Som söner, åt en mor, hvars bröd ock deras var.

Hon är ej mer. Men än i döden
Hon hade tänkt på dem: och i en sons förvar
På jorden lemnat deras da'r,
Förr'n hon till himlen for att be för deras öden.

Se hvar den sorgsna skaran står!
Än sucka de åt skyn, än blicka med en tår
På barn och barnabarn och mödrarna, som snyfta;
Tills templets klagoröst är hörd från hennes graf.
Då gråhårsmannen sjelf, bortkastande sin staf,
Sig tränger fram med mod, att hennes bår få lyfta;
Och hela menigheten går,
Att följa hennes sista spår
Och se dess mull till slut i detta tempel buren,
Der hon ett mönster var till många likars blygd
Och som hon prydde med sin dygd,
Ej med sitt vapen blott på muren.

Der hvile hon i frid: och af de armas stoft,
Hon hjelpt, och som förut re'n slutat sina öden,
Med deras tårar stänkt, som nu anropa döden,
En skugga växe opp med grönska och med doft!
O! må den länge stå, en minnesvård i bygden,
Till vittne för en efterverld:
Att än ej hel, bland oss, oaktadt dagens flärd,
Försvann den gamla kristna dygden.

TILL CHORÆUS
VID HANS GIFTERMÅL 1805.

Förr steg en engel ned — och hänförd af dess syn
Profeten hof sin röst och fann de helga orden.
Du talte: och der kom en varelse från skyn,
Som, för ditt eget hjerta vorden
Hvad du för tusen andras är,
Dig skapte i ditt hus den himmel, redan här,
Hvars glans på sorgens moln du vist dem bortom jorden.

LANDSHÖFDING ROSENSTEINS SKÅL
I ETT SÄLLSKAP AF FINNAR 1812.

Drick! och än vid sjutti år
Lifvet dig behagar.
Drick! och mins din glada vår,
Tredje Gustafs dagar:
Då du vann för sanningen
Hofvets röst till sakens,
Kellgrens och behagens vän,
Vettets vän och smakens.

Drick och mins! och dubbelt säll
Känn dig af ditt minne,
Se'n du lagt i hvilans qväll
Bördan från ditt sinne.
Då ej mer för presters gräl
Din Racine du glömmer.
Då uppklarnar i din själ
Hvad hon skönast gömmer.

O! då mins du henne ock,
Som på andra stranden
Knöt en lager i sin lock,
Lyft af dig vid handen.

Ej för Sverige mer igen —
Sorgligt är det ordet —
I ditt hjerta fins hon än,
Fins ock här vid bordet.

Flere, som hon fostrat har
Här bland dina vänner,
Vittna hvad du henne var,
Hvad för dig hon känner;
Tills vid målet af din ban,
Bland en högre skara,
Dig Calonius och Porthan
Auras tack förklara.

TILL TEGNÉR AF HANS BARN.

MED EN KÄPPKNAPP AF GULD TILL JULKLAPP 1818.

Hör, pappa! folket säger,
Att du — hvad vi ej sett —
En gyllne lyra äger,
Som dig Apollo gett.

Hos dina käre greker
Är han ju ljusets far;
Och sjelf med lyran leker,
Men ock en båge har.

Ifrån den bågen ilar
En udd, som fjerran når.
Skönt är att se hans pilar:
Ve den dem känna får!

Om pappa sägs detsamma,
Men vi det ej förstå:
Och när vi frågte mamma,
Hon svarte endast så:

Mer än hans gyllne lyra,
Ehur han har den kär,

För mig och för er fyra
Hans gyllne hjerta är.

Guld-pappa! i de orden
Hvad sanning! si, er far,
Som guld, sin vigt från jorden,
Sin glans från himlen har.

Som guld han er ock aktar,
Som guld på morgonskyn,
Då han den rörd betraktar
Med skaldens högre syn.

Det guld han föga skattar
Som gömdt i skrinet är;
Om än hans hand det fattar,
Så hålls det icke der.

Dock, barn, att honom klappa,
Till jul, som nalkas re'n,
Allt guld I fått af pappa
Åt honom återgen.

Det säger på hans krycka,
Och gör hans ålder skön,
Att barnen ge sin lycka
Föräldrarna till lön.

SÅNG PÅ SÄBYLUND
DEN 3 JANUARI 1822.

Det bodde en fru i Mosjögård *:
Den frun månde alla berömma.
Hon hade om mången en huldrik vård;
En enda hon ville förglömma.
Besvär och bekymmer hon lät henne ha,
Och böd henne tyst sina plågor fördra.
Hvem var det? Hon sjelf: mot sig allena
Så hård, hon ville all ro sig förmena.

Men plågorna ökte sig dag från dag:
Till slut hon dem måste bekänna.
Hon lade sig ned, förbleknad och svag,
Och drömde, och drömmen var denna:
Hon såg af fremmande fyllas sin sal,
Hon såg på de kommandes växande tal,
Bestört, då i hela den hvimlande ringen
Hon kände till namn eller anlete ingen.

«Att se dig, du goda, att tänka dig blott,
Det gör oss ej endast förnöjda»,
Så yttrar en röst, «det gör till allt godt,
Allt vackert och ädelt oss böjda.»

* Säbylund ligger vid Mosjön. Sällskapet roade sig, i glädjen öfver värdinnans tillfrisknande, med en maskrad.

Af rösten hon rörs, dock sitt bifall ej ger,
Vid vänner blott van, dem i hjertat hon ser.
De spöklika gäster! om länge de dröja,
Hon måste sin ledsnad öfver dem röja.

Men plötsligt ifrån deras hufvu'n hon ser
De målade larfverna falla,
Och hjertligt emot de hjertliga ler,
Och bjuder välkomna dem alla.
Hon vaknar och upp med munterhet står,
Och budet derom till vännerna går.
I tårar af fröjd deras ögon sig bada,
De klä' sig i lekande masker, de glada.

Så drömmen blir sann: nu det samma igen
I afton du vakande drömmer.
Ett skämt är det endast af vän emot vän;
Dock allvar i skämtet sig gömmer:
Det allvar att dig i det nyfödda år
Ny helsa och glädje var kärlek spår;
Tills stunderna fly och dit ofvan dig kalla,
Der glädjen fullkomnas, då larfverna falla.

BLOMMAN I FEBRUARI.

1822.

Har du skyndat, före våren buren,
Enda blomma, att den goda * än,
Förr'n hon dödde, helsa från naturen,
    Hennes tacksamt trogna vän.

Böd hon dig på hennes plågoläger,
Der hon än med samma kärlek log,
Säga henne sjelf, hvad oss du säger:
    Se, jag lefver, jag som dog.

Ack! för sent du kommer. Hennes frälsning
Af en högre vän fulländad är.
Eller kanske oss den huldas helsning
    Från en evig vår du bär.

O, en bild af henne är du, rena!
Med din himmelsfärg, så enkelt skön.
Under drifvan lefde du allena
    Tåligt böjd — och vintergrön.

Göm min tår och följ mig till den fromma,
Der så sött hon sofver i sin graf:

* Enkefru friherrinnan Charlotte Silfverschöld, född von Essen, på Säbylund: vid hvilkens död denna blomma af Vintergrön slog ut i hennes trädgård.

Dofta der och tacka för den blomma,
　　Som hon döende mig gaf.

Säg, hur dyr jag aktar denna stängel,
Såsom skulle, vid sin flygt till Gud,
Mig en engel gett den. O! en engel
　　Var hon ock i dödlig skrud.

Dödlig! — ja, ej se vi mer de rena
Ljufva drag och känna oss dervid
Sjelfva bättre, att dem se förena
　　Himmelsk kärlek, himmelsk frid.

Dock ännu, då vi blott minnas henne,
Hur hon kom der, i sin enkla drägt,
Ljus och ädel, vi af dygden känne
　　När oss en gudomlig flägt.

Känn den du och glad ur tåren blicka,
Du som ärfver hennes namn och lott:
Hon der ofvan skall emot dig nicka,
　　Se'n hon här dig föregått.

PÅ FINSPÅNG
DEN 19 SEPTEMBER 1824.

Der minnet med saknaden talar
I skuggan af suckande alar,
Vid vattnet som klagande flyr,
Vi stodo så glada, vi unga,
Som leka och dansa och sjunga,
Dem intet bekymmer än bryr.

Då glänste der hvitt af en vålnad,
Hvars blick, ej i grafven förkolnad,
Som din, var så skön och så god.
Hon gick, och vi följde så rörda,
Från blomstren och solskenet förda,
Till Lugnet, der fordom det stod.

Hon såg der omkring sig med saknad,
Men glad, som ur drömmen uppvaknad,
Hon fäste på korset sin syn.
Ditt namn med sitt finger i sanden
Hon skref der, och lade se'n handen
På korset, och såg upp åt skyn.

Hon bad och vi bådo med henne:
Då öppnades himlen, och tvänne

Odödlige sänkte sig ner.
Hon fördes af dem till det stället,
Dit Lugnet har flyttat — der tjellet
Förbytts i ett tempel numer.

Hon satte sig, der du i salen
Plä'r sitta och kring dig åt dalen
Och lunderne blicka förnöjd.
Från sjön, som sig döljer, ett segel
Der kom och på himmelens spegel
Flöt fram om den grönskande höjd.

Till slut då helt nära det hunnit,
Hon der med de två, som försvunnit,
En tredje från himmelen fann;
Och när hon i land såg dem träda,
Hon syntes förklarad sig gläda,
Och såg på oss rörd — och försvann.

De tre in i templet nu gingo
Och der dem betrakta vi fingo.
De två voro Hoppet och Tron;
Den tredje var Friden, den friden,
Som räcker oss midt under striden
En palm från den Eviges thron.

VID FRU GREFVINNAN

CHRISTINA CHARL. STJERNELDS DÖD.*

1825.

«Det är fullkomnadt, hon har slutat striden.
Du, ordets tolk, bär fram vår tack derför,
Och säg i templet: skåden, I som liden,
Hur engeln lefver, då martyren dör.

Säg, att som vän och syster, mor och maka,
Hon allt förenat, som är älskansvärdt;
Och ställd på lyckans höjd, blott att försaka,
Bland hofvets nöjen, blott att lida lärt.

Säg, hur hon tyst sig under korset böjde,
Och lika tyst sin skärf åt nöden bar;
Och bland de titlar, hennes ära höjde,
Den främsta nämn, att hon en kristen var.»

Så böd du mig, du ädla tröstarinna*
Vid plågans läger och i sorgens hus;
Och i din blick jag såg en stråle brinna,
Lik hennes, tänd af ett odödligt ljus.

Hvad du mig sagt, bars fram i Herrans tempel
Den stund der taltes om en kristens frid.

* Enkefru grefvinnan Augusta Löwenhjelm, född von Fersen.

Skönt kom den frommas namn, som ett exempel
Af frid från himlen midt i verldens strid.

Det är fullkomnadt: hon har slutat striden.
Son, make, bröder och du trogna vän!
Aftorken tåren, sörjen ej i tiden,
Hvad himlen vann och evigt ger igen!

En gång lik engeln, som i Petri häkte
Steg ljus, som dagen, midt i natten ner
Och löste af hans band och honom väckte
Och sade: följ mig! stiger hon till er.

Ja, som du, slagne man, och vid hans sida,
Du hulda, stod vid hennes hufvudgärd:
Skall hon hos er, bland dödens skuggor, bida,
För att er hemta till en bättre verld.

Och du, hvars möte fäste än vid verlden
Det moderliga hjertats enda band;
Ej på ditt hufvud, vid den långa färden,
Hon lägga fick, välsignande, sin hand.

Dock känner du välsignelsen af henne,
Som hittills följt dig, följa dig ännu.
Gläds i din sorg, att för en engel tvenne
Din ädla bana skola skydda nu.

TILL FÖRFATTARINNAN
AF TECKNINGAR UR HVARDAGSLIFVET,
MED ETT EXEMPLAR AF MÖTET VID ALVASTRA.
1830.

En spegel är din bok af det som är,
Så sann, så liflig, så naif.
Af hvad som fordom var ett perspektif,
Tillbörligt långt, du finner här:
Likt det, om julen i en papperslåda
Man låter barnen vid ett ljus få skåda.

Ett barn ännu — förlåt mig som poet —
I oskuld och behag är du,
Och barn förblir du: barn förblifva ju
De himmelska i evighet;
Barn i vår verld är alltid ock ett snille:
Kort sagdt, af barn som du jag läsas ville.

Dig läser, rörd, ej blott hvar menlös själ,
Som speglar, sorgsen eller glad,
Sin rena bild i dina sköna blad:
Dig från en högre verld jemväl
De sälle ögna och dig bifall nicka,
Då från din bok de i ditt hjerta blicka.

VID ETT BESÖK PÅ FISKARS BRUK OCH DERTILL HÖRANDE KOPPARGRUFVA 1830.

Jag hörde thordön mullra under jorden,
Jag kände henne bäfva under mig,
Jag såg en afgrund gapa mot min stig —
Och ropte häpen: erfar jag i norden
Hvad jag från södern sport om land, som skälft,
Om städer, som sig ner i öppna svalget hvälft?

Dock hvad förstöring syntes, fann jag genast
Var blott en skapelse af konst och flit.
Se vetenskapen, som dem följde hit,
Rår på naturen, att hon ej allenast
Upplåter skatter, som hon gräfde ner,
Men i den trägnas hand sin verkstads nyckel ger.

Hvad hon der gör de trenne eftergöra:
De tvinga eldens, tvinga vattnets makt
Att spränga klippan, öppna schakt vid schakt,
Och ej blott fram den funna malmen föra,
Men honom rena och förädla så,
Att, bytt mot Perus guld, han ända dit kan gå.

Den kopparskifvan torde en gång glimma
På ett chinesiskt tempels brutna dôme,

Och denna sluss, som sakta bär en pråm
Med jernlast ner, der vilda böljor stimma, *
Till Panama törhända sänder af
Gångjernen till den port, som öppnar tvenne haf.

Så slöjdens hand, som ger åt handeln vingar,
Med snillet täflar om den sköna makt
Att sammanbinda hvarje verldens trakt.
Så äfven Finlands glömde åbo bringar
Till mensklighetens stora torg till slut
Hvad godt han bildat har, hvad nytt han tänkte ut.

Derför, hur ängsligt bälgorna må qvida,
Jag ömkar ej de arma trälar mer,
Än tackan vid de slag, som henne ger
Den rofdjurslike hammarn: må de lida!
Var fritt mot dessa en tyrann — Julin: **
Ditt trefna folk har ej förtryckta slafvars min.

Säll du, som ordnar dessa flitens under
Ej blott för enskild vinst, men allmänt väl;
Som allting sjelf bestyr och spar likväl
Åt läsning, vänskap, tjenster många stunder;
Säll du och säll den ädla, hulda vän,
Som, då hon följde dig, sitt England fann igen.

* Slussarna vid Antskog och Koskis, de första, då de enda, i Finland.

** Grufvans och brukets egare.

Hon fann det icke blott der malmen redes
Och på en väg af jern till hyttan når;
Men der arbetarn, som från smedjan går,
I trefligt bo gläds åt den duk der bredes.
Hon fann det i ditt hus och vid ditt bröst,
Der public spirit höjt en fri, sjelfständig röst.

Far fort, min vän! välsignelsen dig följer:
Den följer alltid troget verksam dygd.
En gång dig tacka skall din fosterbygd,
När jordens famn ditt trötta hufvud höljer.
Och hvad du mer värderar, mensko-vän:
När du till hvila gått, ditt verk gör nytta än.

SÅNGER I ETT SÄLLSKAP 1837.

1.

Det bodde en herre på Hernöns strand;
Och frua hon var hans högra hand.
Det kan man ett herrskap kalla:
Fyll i glasen, för alla, alla.

Han var nu en man, så god som guld;
Och hon var en qvinna, så klok som huld,
En perla i guldet! — nu klinga! —
Stå här otömda glas? Nej, inga.

Och döttrar de hade, ett sällsynt par:
Se droppen i glaset, så ren och klar.
Hvad gör du med glaset, som tömdes?
Ack! du kysser den droppe der gömdes.

2.

För det vackra, nej! säg hellre,
För det hulda kön en skål:
För de yngre, för de äldre,
Allas ömma föremål.
Maka! Moder! Syster! Dotter!
Utan er, hvad vore vi?
I förskönen lyckans lotter:
Sorgen sjelf förljufven I.

Qvinnan vakar för den späda,
Är ett värn för ynglingen,
Mån att mannens hjerta gläda,
Ömmar hon för gubben än.
Var för dig i unga åren
Hennes oskuld heligt skön:
Må du än med snö i håren
Hylla glad det hulda kön.

SÅNG PÅ KONTRAKTSPROSTEN GENBERGS FÖDELSEDAG DEN 19 JANUARI 1842.

Aftonsolen, som i sjön
Ser de höga bergen,
Dem hon lånar den på snön
Gjutna purpurfärgen;
Hvilken herrlig bild af dig,
I hvars rena sinne
Åtti år nu spegla sig
Med så fridfullt minne!

Frid, som Han allena ger,
I hvars tjenst du grånat,
Ger åt den, ej gräfver ner
Pundet, honom lånadt;

Frid och fröjd af tro och hopp
Allt ditt lif förklara,
Och vid slutet af ditt lopp
Än din kraft bevara.

Lef, du faderlösas far,
För de kring dig kära!
Stå till stiftets prydnad qvar
Och till ståndets ära!
Gerna hör ännu din hjord
Varningen och trösten
Af den gamles hjerteord,
Af den kända rösten.

När den tystnat, och du ber
Att i frid få fara,
Då du himlatemplet ser
Redan öppet vara:
Hvilken fröjd dig väntar der,
Att med englatunga,
Hvad du sjöng på skalan här,
Få i choren sjunga!

BLOMMORNA PÅ NYNÄS.

1.

KLAGAN. (I Augusti 1844.)

Hon är borta, i hvars hägnad
Vi uppväxte med det hopp,
Att vår skönhet, ur sin knopp
Vecklad opp,
Skulle bli den huldas fägnad.

Hon ej ser, hur oss försköna
Perlor, som Aurora strör!
Ej hur qvällens vind, som dör,
Sakta rör
Våra stänglar i det gröna.

Georginer redan hinna
Fullt sitt flor i präktigt skick,
Sorgsna dock, att ej en nick,
Ej en blick,
Få af sin beskyddarinna.

Fåfängt alla, dem vi visas,
Oss sitt tjusta bifall ge,

Då vi henne icke se
Åt oss le,
Prisad sjelf, i det vi prisas.

Fåfängt vi vår vällukt skicke
På Zefirens vingar ut,
Dit, der hon vid dagens slut
Satt förut —
Ack, nu når den henne icke!

Långt i södern har hon farit,
Der allt skönt och präktigt är.
Dock det hopp vår kärlek när,
Att hon här
Vill bli åter hvad hon varit.

2.

GLÄDJEBUD. (I Juni 1845.)

Vaknen, sköna blommor, vaknen!
Lyssnen till det bud, jag bär.
Hon är kommen, hon är här,
Hon, som I så länge saknen,
Af hvars hand att plockas opp
Var er täflan, var ert hopp.
Nu, att hennes blick må falla,
Då hon sin parterre beser,
På de vackraste bland er,
Öppnen edra knoppar alla
Mot en dag, så skön som glad.
Nu med diamanter pryden

Edra kronor, edra blad,
Och med festlig vällukt tyden,
Att det ädla paret här
I sin nya boning är.
Den ett trollslag i det gröna
Ställt, ett litet féslott lik,
Så på luftig skönhet rik,
Hela nejden att försköna.
Staden sjelf ta'r del deri:
Stolt dess väg går här förbi.
Och hvad fröjd vi alla känne,
Då vår tanke ser de tvenne
Älskansvärda här i ro
Undan tidens buller bo,
Och med allt, hvad dem är gifvet,
Fullt af sällhet och behag,
I försköning njuta lifvet,
Som en vacker sommardag.
Så ett fåglapar sitt näste
I en lummig krona fäste,
Se'n det i en lycklig stund
Återfann sin kära lund.

VID UNDERRÄTTELSEN OM PASTOR CARLESONS DÖD,

INNEBRÄND 74 ÅR GAMMAL, VID EN ELDSVÅDA Å KOMMINISTERBOSTÄLLET I BORGSJÖ 1844.

Att han, så trogen herde för sin hjord,
Så sann, så hjertlig tolk af nådens ord,
Af det han lärde sjelf ett skönt exempel,
Med hederskronan af sitt silfverhår,
Så fryntligt älskvärd och, fast tyngd af år,
Ej trött att Herran tjena i hans tempel;
Att han, som syntes för att gå till Gud
I stillhet bida blott ett englabud,
Så skulle hädan, liksom afgrundslågan
Om honom fattat! Häpne fråge vi:
Hvarför så grymt hans öde skulle bli?

Men ack! till hvem, hvem ställe vi den frågan?
Är det till dig, som på ditt finger bär
Den verld, som genom blott ditt varde är?
Förmätna klagan! tystna vid de orden:
«Si! såsom himlen högre är än jorden,
Så mina vägar öfver edra gå,
Så mina tankar öfver edra stå.» *

* Es. 55: 9.

Lik de martyrer, som på tända bålet
Lofsjöngo Herran, kände han den frid,
Som nåden ger, i det han nådde målet
Af all sin möda, all sin sorg och strid.
Ja, som Elie vagn och hästar brunno,
Då de med honom ofvan skyn försvunno,
Så eldbevingad upp till himlen for
Den frälste anden. Dit, der nu han bor,
Tårfulla ögon! lyften edra blickar;
Dä'n, sorgsna hjertan, tröst åt er han skickar,
Den tröst, han sjelf i nödens ångest njöt,
I det han fast till Jesu kors sig slöt.

TILL FRU A. DUE.*

Hvars är den röst, jag hör min sång besvara?
Det kan ej Echo vara:
Hon ej förskönar så
De ljud, från henne återgå.
Är det Polymnia sjelf, som lyfter opp från jorden,
I själfull melodi, de af mig fällda orden?

Då jag så frågar, faller i min hand
Ett blad — hvad ser jag? — från den tjusarinna,
Som kom, en älsklig gäst, från Norges strand,
Att hofvets prydnad bli och svenska hjertan vinna!
Hon, rik på allt hvad skönt och ädelt är,
Hvad snillets stämpel och behagens bär,
En vänlig helsning till mig, gamle, sänder!
Än må jag stolt mig rätta upp — ack! nej,
Åt jorden böjd, jag kan det ej.
Dock lyfter jag min blick och knäpper mina händer
I bön att Gud den själ, som han begåfvat så,
I en bedräglig verld åt sig bevara må.

* Då hon år 1847 till författaren öfversände den musik, som hon satt till hans poem *Camelia*, se I: 319.

DE TVENNE UREN.

1. DET EGNA.

Allena med min sorg i natten vaknad,
Jag hör en knäppning och till slut ett slag,
Som säger ett, och kretsen af min saknad,
Den evigt samma, börjar om i dag.

Ej rör mig tornets ur, hvars gälla timmar
Uppmana lurens skrän och väktarns skrik,
Och der, af månen upplyst, visarn glimmar,
Det dragna svärd af dödens engel lik.

De hemska ljud derute van att höra,
Jag dem ej aktar, mer än dagens larm;
Det i sin sorg inslutna hjertat störa
Ej tidens dån, ej verldens fröjd och harm.

Men du, hvars arf jag efter henne äger,
Med hvilket i sin hand, den långa natt,
Hon än vid mannens, än vid barnens läger,
Än vid en väns, med tröst och läkdom satt:

Sitt nu, i hennes ställe, du, och vaka
Med mig allena; och mig hvar minut

Påminn, hvad hon mig var, som vän, som maka,
Min engel ej först nu, ack! långt förut.

Påminn mig, hur hon trefs här vid min sida,
Och hvad jag tänkte skref så gerna ner,
Och gaf mig med sin nick, den hulda, blida,
Ett pris derför, som ingen nu mig ger.

En tröstare för den i tysthet lider,
I ensamheten håll mig sällskap du.
I långa natten säg mig, hur den lider,
Ack! natt för mig är äfven dagen nu!

Då hon försvann, var midnatt nära slagen:
Stå vid den timmen, att jag den blott ser.
Dock, nej! gå fram; han kommer snart den dagen,
Som du ej mäter, och som ej går ner.

Den silfverklangen, som då når mitt öra,
Är ej af dig; den är af hennes röst,
Som redan här så len, så ljuf att höra,
Der ofvan bär en himmel i mitt bröst.

Då skall jag se de milda ögon åter,
Se ur dem stråla Herrans klarhets sken.
O morgon! tänkande på dig — jag gråter
Ej sorgens tårar mer, blott glädjens re'n.

2. DET AKADEMISKA. *

Ännu en tolk af timmarne, som ila
Och rycka bort med sig hvad dyrast är,
Sin röst här höjer och min morgonhvila
Stör med det nya sorgebud, han bär.

Jag känner dig. Hos Leopold, den blinde,
Till honom sänd med Rosensteins farväl,
Din trogna pendels stilla gång påminde
Om fordna sköna da'r hans rörda själ.

Du är densamma, som för Smak och Snille,
Vid deras möte i en konungs hus,
Har mätt den stund, han sjelf der helga ville,
Sjelf i sitt tidehvarf dess främsta ljus.

Hans hela stjernekrets är nedergången:
En enda öfrig stod så klar ännu!
Nu äfven hon är ned af mörkret fången;
Och att det vittna, öfverlefver du.

Hvad ett Augustiskt hof namnkunnigt hyste,
Hvad så af folk, som kung beundradt var,
Hvad kring dig stort och skönt och ädelt lyste,
Allt har försvunnit: du står ensam qvar.

* Tillhörigt Svenska Akademien genom en skänk af Gustaf III, har detta ur, som förvarades hos herr landshöfdingen Rosenstein, medan han lefde, och sedermera hos herr statssekreteraren af Leopold, nu, efter dennes död, blifvit lemnadt i Akademiens närvarande sekreterares vård. Det föregående uret tillhörde författarens kort förut aflidna maka. Anm. i äldre uppl.

Du som oss säger endast att det varit,
Det som vi sakna — nej! du säger mer:
Att ljudet blott af slagna timmar farit,
Ej det som namn och mening åt dem ger.

Det sköna vexlar om, men ej det sanna,
Som, andelikt, deri fördöljer sig.
Ej vid en nummer visaren får stanna;
Han sjelf likväl är oföränderlig.

Förgyllas kan han, äfven briljanteras:
Men månn' han derför visar mera rätt?
Rör det din gång, hvad siffror mer värderas,
De af arabisk, de af romersk ätt?

Hvad, som en sanning, Rosenstein bevisat,
Hvad, som en skönhet, Leopold ställt fram,
Skall än i Oscars gyllne da'r bli prisadt,
Hvad nytt här ympas må i åldrad stam.

Men fölle ock de Aderton i slummer,
Så att din röst allena hördes än:
Bland de odödliga likväl sin nummer
Behålla de, som en gång vunnit den.

Ej mer i mörkret lyss till dig den sälle,
Som att bese all verldens ur har gått;
Men den, som nu dig vårdar i hans ställe,
Minns, tacksamt rörd, från hvilka han dig fått.

Ej deras värde blott han minns, med alla,
Men deras vänskap; och inbillar sig,
Att de ännu till lyran honom kalla,
När han en morgon tidigt väcks af dig.

TILL LEGATIONSPREDIKANTEN BERGGREN.

I ANLEDNING AF HANS BOK ÖFVER SINA RESOR I ÖSTERLANDEN.

Om jag jemte dig fått vandra
Upp till Tabor och de andra
Helga berg vid morgonskyn:
Hvilken vänskap då oss knöte,
Hvilka minnen vid vårt möte,
Af så mången härlig syn!

Dock, jag får ju med dig fara
I din bok, och vittne vara
Till den skörd, dig östern ger.
Låt mig då din hand få trycka,
Trogne pelegrim, och tycka,
Att på Libanon det sker.

Der till Eden jag dig följer,
Eden kallas det, men döljer,

Ack! sitt paradis ännu.
Dock det finns ju allestädes
För en själ, som stilla glädes
Åt allt sannt och skönt, som du.

DEN LÅNGA SKILSMESSAN.

Var det bort om bergen, bort om hafven
Han försvann, hvars saknad dig förtär?
Nej, det var vid dödssängen och grafven
Du blef skild från den, du har så kär.
Dock du kan i begge fallen lika
Gläda dig åt tanken på din vän.
Och, då hoppet att hvarann igen
Se i tiden ack! så lätt kan svika,
Slår det mötet icke felt, som sker
Der ej hjertan skiljas mer.

VID KELLGRENS DÖD.

1795.

Än en gång min rädda sångmö ville
Öfver hafvet våga, under skygd
Af den skaldens namn, hvars ädla snille
Tjuste Vasars hof och bygd.

Än en gång hon ville höra slagen
Af hans lyra, som, för flärden död,
Lärde vettet skämta med behagen,
Dem med dygden gråta böd.

Men med bäfvan står hon i den trappa,
Der hon gick med tacksam glädje förr.
Fåfängt nalkas hon på tå, att klappa
Sakta på den sjukes dörr.

Allt är tyst. Hvad aning! Knappt hon vågar
Dem, hon möter, om förklaring be.
Ack! är Kellgren död? hon ändtligt frågar.
Blott med tårar svara de.

«Gå till grafven!» så ifrån hans hydda
Henne böd hans läkare och vän.

«Sverges sångmör, dit med klagan flydda,
Der blott finna honom än.»

Dock ej der: i minnets tempel redan
De odödlige bestämt hans plats.
Af Properts han vinkas först, och sedan
Af Voltaire och af Horats.

TILL TEGNÉR, VID HANS DOTTERS DÖD.

Emma var sin faders engel,
Emma är det än;
Stiger ner från himmelen
Med en oförvansklig stängel;
Till den sorgsnes hjerta går,
Fläktar bort hans bittra tår,
Hviskar i hans själ de orden:
«Upp igen! din harpa tag,
Och du känner dig från jorden
Lyft som jag.»

VID EN UNG LÄKARES GRAF.

Ack! glömsk af eget väl, att sina bröder frälsa
Med sömnlöst nit han flög från bygd till bygd,
Och föll, för vinterns flägt, i blomman af sin helsa,
Ett offer för sin dygd!

Sjelfve veklingar och dårar,
Sparen edra känslors gärd!
Blott du, ömhet utan flärd,
Som ej endast dina tårar,
Men din hand åt nöden ger,
Blott du gråt: han är ej mer.

Glade vänner! lemnen edra nöjen:
Skåden, ack! den gladaste på bår.
Han, som gaf er tusen löjen,
Nu af er begär en tår.

Så vanskligt är vårt lif! Ett vindkast ifrån bergen: —
Och lik en morgondunst, som glänser öfver skyn,
Förgår den sköna ungdomsfärgen;
Och dessa höga mål, som lyfta mannens syn,
Försvinna under jordens bryn.

Du som utan sorg och plåga
Leker på din ungdomsstråt:
Häpen se åt grafven tåga
Denna ynglings sorgeståt.
Snarast släcks den högsta låga:
Löjet bådar endast gråt.

VID EN YNGLINGS GRAF.*

Att dö, en telning lik, som gick att skugga sprida
Omkring sin gamla, snart för stormen blotta stam,
Men föll, ej mäktig än att sjelf mot härjarn strida;
Att dö från lifvets vår, som du så skön förnam,
Och från den mogna frukt, din möda syntes bida;
Grym denna dom, o yngling, var.
Dock gläd dig: du fick dö vid dina syskons sida,
I skötet af en mor, med tröst utaf en far,
Hvars dagar, sin förvandling nära,
Än detta sista slag i tysthet skola bära. —
Och se: en ädel tropp af bygdens döttrar går
Att strö uppå din mull en blomma och en tår.
Du lefde ej för dem, om ej för en allena,
Blott om dess stulna blick och om ditt yrke mån.
Likväl de alla sig förena
Att klaga på din graf: här dog en älskad son.

* Hvars broder kort förut dött i Amerika.

Njut, yngling, deras suck åtminstone i grafven
Och minns, hur mycket mer olycklig var din bror.
Mer ung, med större hopp, han flydde bortom hafven,
Att dö — från land och hem, från en förtviflad mor,
Ej styrkt af hennes hand i kampen emot döden,
Ej till sin hvila följd af slägt, af landsmän blott. —
Törhända vid hans bädd en ömsint fremling stått,
Rörd af hans ädla blick och alltför bråda öden.
Men i ett annat land, en annan verldsdel gömdt,
Hans stoft, ej såsom ditt, af egnas tårar stänktes.
Ack, från det ögonblick, då det i jorden sänktes,
Af dem som burit det, hans lif, hans namn var glömdt.
Dock det ej glöms af er, föräldrar, systrar, bröder,
Af den, som genomsåg hans dygd i hans behag.
Du gråter, slagna mor, ej blott en son i dag:
Det är ett äldre sår, som med det nya blöder.

TILL EN SÖRJANDE MAN.

I EN AF HANS FAVORITBÖCKER.

Som den hulda vän, ditt öga
Tårfullt söker ofvan skyn,
Ser blott Gud i allt det höga,
Som der hänför hennes syn;
Så i dessa blad och alla,
Der hvad äfven englar kalla
Sannt och skönt ditt hjerta rör,
Du blott henne ser och hör.

TILL SÖRJANDE FÖRÄLDRAR VID DERAS SPÄDA BARNS DÖD.

Besök af englar i en forntid fingo
De helga fädren. Men att dessa gäster
Från himlen voro, märkte de ej förr,
Än då de sågo dem dit upp försvinna.
Så gästa än i mången jordisk hydda
Små söta varelser med engla-uppsyn,
I hvilken engla-oskuld speglar sig.
Som ögonstenar kära för de sina,
De vårdas af sin mor, sin far, som skatter,
Dem gifna, dem tillhöriga för alltid.
Men bäst de fägna sig att se, hur själen
Allt mera klar ur deras ögon blickar,
På deras läppar ler; så kommer plötsligt
Ett bud från himlen för att dit dem kalla.
Och nu förnimmer den bestörte fadren,
Den slagna modren, att den dyra gåfvan
Var blott ett lån, som Herren återtar.
Hvarför så snart? Ack! hvem kan Herrans råd
Utforska? Vörden det, I sorgsna hjertan,
Och sägen: «Herren gaf och Herren tog,
Välsignadt vare Herrans namn» i sorg
Som glädje. Dock förstå vi, att de späda,

Som ryckas hä'n ifrån föräldras vård,
Der ofvan få en mera huld än någon,
Som här af fader eller moder ges.
Ack! verldens skola, der så mången går
Förlorad, huru svår mot den i himlen,
Der ljusens englar undervisa barn,
Guds barn, som här ej hunnit af hans ord
Upplysta bli och till det arf beredda,
Som i Guds rike dem förvaradt är.
Hvad här var blott en bruten knopp, som blek
Och vissnad föll till jorden, strålar der
I oförgänglig glans af himmelsk skönhet,
Utvecklad af en sol, som högre går
Och lyser i en högre verld, än vår.

Så lyften I, som sörjen de försvunna,
Från grafven upp till himlen edra ögon,
Med hopp, att då I sjelfve gån den väg,
Som leder till det rätta fadershuset,
I skolen der dem återse, som Herrans
Och edra på en gång. Ja, redan här
Omkring er sväfva de, som I begråten,
Nu edra englar vordna, för att tröst
I edra hjertan gjuta, fast ej sedda,
Förrän de möta er vid himlens dörr
Med famn i famn, för evigt oåtskilda.

Hvad här var föremål för jordisk kärlek,
Der med en himmelsk fäster själ vid själ.
Här i de kära spegla vi oss sjelfva,

Der älska vi de saliga i Gud.
Men att i dig vi älska må hvarandra
Re'n här, o Herre! är ditt helga bud.
Gif nåd dertill, att på hvad törnestig,
I sorgens mörka dal, vi måste vandra,
Vi oss må känna saliga i dig!

VID ETT AF MINA BARNS DÖD.

Hvad skulle du på jorden,
Blott för att plågas der?
Och bäras bort i grafven,
Ett stoft som masken tär!
Och lemna qvar en saknad
Så bitter och så kär!

Hvad kände du af lifvet?
Ack! blinda smärtor blott!
Hvad kunde du? blott gråta,
Och ömsom klaga smått!
Dock log du mellan gråten
Så innerligen godt.

Du lóg, och kände tacksam
Din mamma re'n igen,

Din mamma och den goda,
Som, outtröttlig vän,
Satt dag och natt vid vaggan,
Och der dig söker än.

Du log, och detta löje
Var blott ett kärt farväl,
Var blott en skymt här nere
Af en oskyldig själ,
Som lefde blott i jemmer
Och älskade likväl.

Du hann då snart det målet,
Som lifvets syfte är:
Att hjertat under plågor
Sin renhet pröfva lär,
Och finna blott i kärlek
Sin enda sällhet här.

VID EN DOTTERS DÖD.

Att mitt hjerta icke brister,
Då jag den så kära mister,
Det mig sjelf förundra må.
Men mot sorgen att försaka
Hvad hon var, som mor och maka,
Hvad är min förlust ändå?

Bortom hafvet, i ett annat
Rike der hon fjerran stannat,
För min tanke blott hon fanns.
För min tanke, bortom jorden,
Är hon nu mer liflig vorden,
Nu en hamn af himmelsk glans.

Böljan dock från henne förde
Bref, som fadershjertat rörde.
Ack, hur kärt det sista var!
Ingen rad från den försvunna
Kommer mer. Dock tör hon kunna
I mitt hjerta ge mig svar.

Skön var hennes korta lefnad:
Äkta kärlek, huslig trefnad,
Modersglädje njöt hon rikt!

Men hvad är emot det sälla,
Nya lif vid ljusets källa
Allt hvad här är sällhetslikt!

Skulle vi det tidigt vunna
Målet ej åt henne unna,
Ej af hennes fröjd ha tröst?
En gång skall hon oss till möte
Öppna englalikt sitt sköte,
Höja englalikt sin röst.

VID ETT BRÖLLOP.

FRÅN BRUDENS FRÅNVARANDE MORFÖRÄLDRAR.

Ej på sina lätta vingar
Kärleken oss gamla bär.
Dock vårt hjerta dit han bringar,
Der vårt barnbarn bruden är.
Tyst välsignar det de unga,
Hviskar fram ett litet ord,
Som vår vän för dem skall sjunga
Vid det glädjerika bord.

Rik på glädje, dagen dröjer
Ock för oss, i qväll så skön;

Rik på glädje, som sig höjer
Upp till himlen i en bön:
Att en ostörd frid må kröna
Hvad en sällsynt lycka vann,
Der förtjenst och oskuld löna
Med sitt högsta pris hvarann.

CHÖR.

Höjom glasen, höjom rösten
För de kära, gamla tu.
Blommor ock åt sena hösten
Sparde deras dygd ännu.
Bör ej sådan hederskrona,
Bredvid myrtenkronan spord,
Sorgen, harmen sjelf försona
Med vår goda, sköna jord?

SYSKONBARNEN.

(PÅ DERAS VIGNINGSDAG.)

En bergsklippa göt två bäckar, som nu
Förent sig, ack se huru skönt!
I blomstrande dal åtföljas de tu:
Allt kring dem är leende grönt.
Af mötande klippor ej skiljs deras fart,
De närmas hvarandra blott mer.
Om himlen mulnar, så klarnar den snart
Och dem klarna, sig speglande, ser.

Ett par så behagligt, så lifligt, så snällt!
Blott att se dem förnöjda oss gör.
Men äfven ett annat igenom dem sällt
I ny förening oss rör.
För modren som syster, för fadren som bror,
Hvad dubbel välsignelses stund!
Nu har dottren en far, nu har sonen en mor!
Hvad mångsidig kärleks förbund!

TILL MIN HUSTRU
DÅ HON FYLLDE SITT FYRTIONDE ÅR.

Mins du det tjugonde året?
Mins du, hur glädjen i dans
Efter dig sprang, och i håret
Smög dig den skönaste krans?

Sedan hvad pröfvande skiften!
Mins du den tid, då din vän
Gret såsom du öfver griften,
Fann dig och lefde igen?

Mins du, hur glad du den sälle
Följde på haf och på land,
Glad, fast i sorgernas ställe
Mödorna tryckte sitt band?

Maka och moder! dig kröner
Åter ett tjugonde år.
Kransen af döttrar och söner
Glänser af kärlekens tår.

Lef för de små — och den stora:
Han dig behöfver som de.

Lef att han ej må förlora
Allt hvad här glädje kan ge.

Aftonens hvila dig löne:
Komme det tjugonde år
Tredubbelt åter och kröne
Friden ditt ljusnande hår!

FÖR 50 ÅR SEDAN.

TILL S.

Mästarn i sten har huggit din bild, som skulle den andas.
Så är din ädla gestalt träffad i lefvande drag.
Målarns tafla ej blott dina rosor och liljor oss visar:
Själen, en engel lik, talar i ögonens blick.
Skönare dock är den bild, som genom en pil af sin båge
Kärleken, större än de, tryckt i mitt hjerta af dig.

DÅ FARFAR FYLLDE 70 ÅR.

Sätt dig här, du pappas pappa:
Mammas pappa är du ock.
Låt vår lilla bror få klappa
På din kind och på din lock.
Ack! hur glänser den locken,
Just som silfver, minsann!
Mer än nyaste rocken,
Gör den farfar så grann.

Vi också i dag ä' granna
För din högtid. Nå! i qväll
Skall väl farfar hos oss stanna:
Gör det för vår skull, var snäll!
Ej för vår skull allena,
Men för pappas också,
Och för mammas: de mena
Dig så väl, begge två.

Jag skall hviska i ditt öra:
Men var tyst, låts ej derom;
Oförtänkt jag fick det höra,
Just som jag i dörren kom.
Mamma talte vid pappa
Om en sång till en skål.

Se'n begynte man tappa
Mycket vin i en bål.

Ack! vi få i dag så roligt
Af de sköna sjutti år.
Vet du, farfar! det är troligt,
Att en gång du åtti når.
Då, hvad jubel vi fira,
Med musik och med dans!
Och af rosor dig vira
Kring din panna en krans.

Rosor! nej, de passa icke
För en hjessa, hvit som din;
Mellan gröna löf vi sticke
Vackra blå cyaner in.
Blå! af alla den färgen
Är ju skönast ändå:
Öfver sta'n, öfver bergen
Lyser himmelen blå.

SÅNG PÅ EN VÄNS FÖDELSEDAG
DÅ MUSIK UPPFÖRDES.

Glädje var, när första gången
Af din faders armar fången
Du med tårar lyftes opp,
Och åt himmelen och ljuset
Vigdes af hans tro och hopp.
Glädje var i hela huset,
Ej den glädje dock, som här
Hos de kära kring dig är.

Glädjen och kärleken, sanna och rena,
Såsom i enfaldens gyldene tid,
Här sig förena,
Vinkande hit den heliga frid.
Hör! hvad samljud! det är hon som stiger
Ifrån himmeln ner till dig,
Och din boning som ditt hjerta viger
Till en helgedom åt sig.

Lef der säll för barn och maka,
Lef, du gode, länge än,
Och från dem välsignelsen
Komme till dig sjelf tillbaka.

Hvad genljud af vår sång likt tempel-orgelns ton,
Som sprids högtidligt ut omkring de dödas läger.
Ja, det från kyrkan är en tacksam röst, som säger:
Lef länge ock för mig; och stark igenom tron
Besegra årens makt och plågornas försona,
Och vinn den enkla hederskrona,
Som för en Guds och menskors vän
Gör hvilans qväll så skön och pryder stoftet än.

TILL C. W. DÅ HAN FYLLDE SITT 70:DE ÅR.

Goda gosse! — nej, så får
Nu ej mer du heta,
Att du fyller sjutti år,
Till din harm, vi veta.
Dock din hand ej darrar än,
Då du glaset fattar;
Och bland vänner, ung igen,
Skämtar du och skrattar.

Skrattar åt den nya tid,
Som mot allt det gamla
Hotar att i dödlig strid
Alla krafter samla;
Men hur käckt den än sig bär
Med de stora orden,

Känner sig, så ung den är,
Redan gammal vorden.

I din ungdom, tänker du,
Andra seder voro.
Då var frihet mer än nu,
Men ej kif och oro.
Nöjd med embetsmän och kung,
Lefde man förtroligt.
Tiden, som du sjelf, var ung;
Allt var qvickt och roligt.

Lef då i dess minnen än,
Väck de döda åter,
Fast dervid så mången vän
Du på nytt begråter.
Sjöberg, Kellgren, Leopold:
Hvad du haft för vänner!
Och fru Lenngren och en bold
Thorild sjelf du känner.

Utile med Dulci du
Af de glada snillen
Lärt att blanda, då som nu,
Med i sköna gillen.
Än en stolpe i det hus,
Der blott siffror gälla;
Än bland Amarantens ljus
Gracerna dig ställa.

Nu, om ej af nöjet mer
Möts din aftontimma,
Gläd dig, att de små du ser
Kring sin farfar stimma.
Cupidoner se i dem:
Eller englar hellre,
Som oss visa, hvad och hvem
Trösta skall oss äldre.

PÅ EN MAKAS FÖDELSEDAG.

Åren som dagar fly, då vi gamla bli,
Allt mer tillsammans lycklige lefve vi.

En fjerndel af ett hundra år,
En annan, och en tredje än,
Jag ser försvinna, som en vår,
Vid sidan af min vän.

Åren som dagar fly o. s. v.

Vår vänskap ej för tiden räds,
Den blir blott mognare, som vi.
Hvar morgon jag ånyo gläds
Att säll ånyo bli.

Åren som dagar fly o. s. v.

Jag önskar åter ingen dag,
Ehuru glad jag njutit den.
Ditt vett, din ömhet, ditt behag
Ge lika da'r igen.

Åren som dagar fly o. s. v.

Se der, hvad sköna minnen le
Af tvenne tiders glada fart.
Jag hoppas af den tredje se
Ett lika minne snart.

Åren som dagar fly o. s. v.

Ja, blott i våra barn, min vän,
Vi skola minnas årens lopp:
Tills vi förlora räkningen
I våra barnbarns tropp.

PÅ MIN HUSTRUS NAMNSDAG.

Hvad namn skall jag i dag, i dag igen så säll,
Välsigna för hvar stund, som i mitt lugna tjell
Min goda engel till mig sänder?
Sofi, är svaret. Samma svar
I går, i förrgår, alla da'r
Jag får af den kalender,
Jag i mitt hjerta har.

DE TRE BLOMMORNA,

DEN 24:DE JULI 1831.

Dessa blommor helsa dig, Christina.
Moder! säger en, se här de små,
Hur de glada såsom strålar skina,
Slutna i det hulda blå.

Mina stjelkar åter, hur de vinna
Af sitt band, den andra yttrar sig.
Fru i huset! ordningshållarinna!
Känn, hvad glädje omger dig.

Vän och maka, med de två förena
Mina knoppar, är den tredjes röst.
De så enkla, men som guld så rena,
Vissna ej för någon höst.

TILL MINA DISCIPLAR
EVERT OCH REINHOLD TAUBE,
NYÅRSDAGEN ÅR 1797.

Gossar upp! igen en timma klingar
Af er nyss begynta vandrings dag.
Glädjens, glädjens, från en engels vingar
Susar på er väg ett sällt behag.

Af en fader sänd, hvars öga följer
Från sin himmel alla edra spår,
Kom han ner, och fast han sig fördöljer
För er syn, han vid er sida går.

Han i lifvets labyrint er leder,
Trots förtal och våld och motgång, fram.
Denne gode engels namn är heder,
Heder, som ej böjs af verldens skam.

Som ej köps med guld, som ej med anor,
Ej med sjelfva majestätet ärfs,
Ej med nådens stjernor, segrens fanor,
Ej med ett odödligt namn förvärfs.

Heder, som i hjertat sitter inne
Hos en redlig man, hvars säkra fot

Från det rätta, målet för hans sinne,
Viker ej för smicker eller hot.

Denna heder jag med glädje finner,
Evert, fäst i bottnen af ditt bröst.
Äfven Reinholds yra öga brinner
Af dess känsla, till hans moders tröst.

Om I tänkten hvad en moder känner,
Om I sågen in i hennes själ,
Hvad för ömt bekymmer henne bränner,
Hur hon vakar, drömmer om ert väl:

Aldrig gingen I ett steg från stråten,
Hennes vishet lärde er att gå,
Då hon stod der, torkande af gråten,
Ensam ibland faderlösa små.

Men jag ser, jag ser, hur I förskönen
Hennes sena dag, då den går ner.
Att få goda barn, det är den lönen,
Som försynen goda mödrar ger.

TILL C. E. A.

DEN 16 JANUARI 1831.

Gif mig ditt hjerta med din hand i dag,
Och mitt med mina barns och barnbarns tag:
Mer kär, än du, mig vare Gud allena!
Lägg du mitt hjerta, och jag lägge ditt,
För Honom ned; och bedjom att i sitt,
Med de begråtnas, Han dem må förena.

I KULLBERGS MINNESBOK

NÄST EFTER EN MÅLNING AF WESTIN.

Äfven jag en tafla har i sinnet,
Der ett ålderdomens tempel står,
Vid hvars ingång man ser ungdomsminnet
Hos två vänner, lutande af år,
Skönt förnyas i ett plötsligt möte.
Häpna stå de, tvekande ännu,
Fälla stafven och med öppnadt sköte
Stappla fram och fråga: är det du?
Denna tafla, som skall tröstfull stråla
För min själ, då jag, blott långt ifrån,
Hör ditt rykte genom hafvets dån, *
Ville här min vänskap för dig måla.
Men jag äger ej Westins, ej din
Penna eller pensel. Blott med handen
I din hand, vid afskedet på stranden,
Jag den trycke i ditt hjerta in!

* Författaren bodde då i Finland.

I EN MINNESBOK
FÖR DOKTOR HAGBERGS DOTTER.

Lik denna bok ditt hjerta är ännu:
En sida endast, i det hvita rena,
Är hittills tecknad, och der finner du
En huldrik fars välsignelse förena
Allt hvad dig lycklig gör på jordens bryn,
Allt hvad dig salig lyfter upp till skyn.
Men då han sjelf ett tempel här inviger
För vänners namn och minnen af de år,
De glada, sköna, du till mötes går,
I det allt högre upp din vårsol stiger:
Hur rörd din faders vän der träder in,
Och med hans bön för dig förenar sin.

I MIN SONS ALBUM.

VID HANS AFRESA TILL AMERIKA.

Bort i en annan verld du far, min son;
Och kanske, innan du är återkommen,
Har jag försvunnit i en ännu mer
Aflägsen verld. När ej din faders famn
Dig möter här, ej dig hans mun välsignar,
Så läs på detta blad ännu en gång
Hans tack för det du var hans ålders glädje,
Och den välsignelse han nu dig ger,
Ej blott för färden på det vida hafvet,
Men för din vandring allt till lifvets gräns.
Farväl, min son! Ej från mitt hjerta skild,
Ehuru långt du flyger ut i verlden;
Ej heller du de kära i ditt hem,
Hvart du än far, kan från din tanke skilja.
Men framför allt, haf Gud med dig, min son.
«Haf Gud för ögonen och Gud i hjertat»
Hvar dag, hvar stund, i all din lefnads tid,
Och samtyck aldrig — ack! hur mångens fall
Har det allena vållat — samtyck ej,
Hvem och hvad helst dig locka må, till något
Som rösten inom dig ej gilla kan.
Mins, att den rösten är en himmelsk väns,
Den rätte fadrens. I hans milda vård

Jag nu dig lemnar, bedjande med tårar,
Ej smärtans tårar, nej, blott kärlekens
Och hoppets, att vi mötas, om ej här,
Dock der ej hafvet, ej den rymd, hvari
Verldskloten hvälfvas, skiljer mer de hjertan,
Som Gud förent med sig och med hvarandra.
Ack! att från honom ingenting, hur ljuft,
Hur skönt, hur herrligt det än synas må,
Oss skilja måtte! Bed derom med mig,
Bed, att jag sjelf, ej mer än mina barn,
Må samla sorger öfver mina grå hår.
Ja, bedjom för hvarann hvar dag, min son,
Så mötas vi, nu re'n, hvar dag hos Gud.

AFSKEDSORD TILL MIN DOTTER CHARLOTTE.

Gör dig färdig: redan sjuder
Ångan och ett skott oss bjuder
Skiljas snart; ett annat skott
Unnar oss ett famntag blott.
Far, som flög du öfver vågen,
Svalan lik; och slå ur hågen
Allt bekymmer. Det är vår:
Ängar blomstra, lunder sjunga
I de glada skär, du når,
Dit dig hjul och böljor gunga.

Goda barn! du gråter — Nå!
Jag förstår. Din far också
Saknar dig. Men snart tillbaka
Är du åter. Nu en flägt
Af en sydlig andedrägt
Tåren från din kind må skaka.

Hör: jag reser sjelf med dig
I min gungstol. Fast jag mig
För din syn och hörsel döljer,
Är jag dig likväl så när,
Då jag dig i tanken följer,
Och du mig i hjertat bär.

Så, mitt barn, du må dig lugna
Och blott njuta hvad du der
Ser och hör, som vackert är.
Hvad kan mer din fader hugna,
Än att du, som offrar dig
För hans ro, får roa dig
En gång för så många nätter,
Som du vid hans bädd dig sätter,
För att vaka stund från stund,
Som en mor vid barnets blund.

Var mig se'n välkommen åter,
Ej som nattvakt: — kanske låter
Plågan mig få sofva ut —
Nej, som föreläsarinna,
Handsekter, bokhållarinna,
Öfverkammartjenarinna,
Och hvad mer, som sluts på inna,
Huldt och kärt du var förut.

TILL FRU L. Å.

Hvilken vällukt kring mig strömmar!
Är det en af diktens drömmar?
Eller har en sylph, en engel,
Fast ej synlig, sväfvat här?
Se, hvad sköna hyacinther,
Spruckna midt i nordens vinter!
Sådan präktig blomsterstängel
Blott en gäst från himlen bär.

Dock en jordisk tjusarinna,
Om allt skönt en vårdarinna,
Att min ålders vinter fägna
Sändt mig denna dyrbarhet.
Ädla godhet! hur förklara
Hvad mitt hjerta ville svara!
Ack! hvad kan jag mer dig egna,
Än min tysta tacksamhet.

Medan än den hvita, rena,
Oskuldsbilden vill allena
Mina stilla tankar samla
Kring ett heligt föremål;
Än den ljufva glans, som strålar
Från den röda, för mig målar,

Hvad må tjusa ock de gamla,
Skönhet utan flärd och prål;

Ser jag dem sig sammanböja
Att hvaranns behag förhöja;
Och jag visar för de unga
Det så täckt förenta par,
Att de, af dess åsyn rörda,
Må ännu, då årens börda
Trycker dem, med glädje sjunga
Om sin vår, hur skön den var.

TILL DENSAMMA.

Blommor! medan snön i höga vallar
Omger vägen, och all grönska är
Blott den dystra i de mörka tallar
Eller den, som granen klär.

Blommor! hvem har sändt er hit att väcka
Hos den gamle denna känsla än
För det sköna, som ej åren släcka,
Om de ock försvaga den?

Ack! jag vet: den ädla, i hvars hägnad
Sommarn fången midt i vintern är,
På den sjuke tänkt och till hans fägnad
Valt den vackra gåfvan här.

Bär mitt hjertas tack till hennes öra,
Du, som vid min sjuksäng vakar än.
Sångmö, tag min lyra och låt höra
Än ett litet ljud från den.

Säg om blommorna, att i dem talar
Skaparn sjelf det språk, som diktens är.
Säg om godheten, hur hon hugsvalar,
Då hon bud från Honom bär.

TILL C. R.

MED ETT EXEMPLAR AF «FÖNSTER-TRÄDGÅRDEN.» *

Floras vän! se här ett mönster
För en blomstergård i fönster,
Som hon sjelf beställt åt dig,
Tacksamt rörd att finna sig,
Så derute som härinne,
Hyllad af ditt rena sinne
I din omsorg om de små,
Som i stoftet bundna stå
Och likväl åt ljuset blicka,
Likt din egen vackra själ.

Vård om blomster klär så väl,
Tycks mig, en oskyldig flicka.
Huru skön är ej den vår,
Som, då vintren ännu rår,
Grön i hennes fönster lyser!
Och hur glad hos henne är
Hösten sjelf, som blommor bär,
Medan allt derute fryser!

Ja, ännu i julens qväll,
Hvad atrapper hon kan göra,
Som ej fägna blott men röra!
Mormor får en Eternell

* Eller anvisning att uppdraga blommor i fönster af P. C. Bouché.

Och åt himlen ser med tårar;
Och den ädla, som af dårar
Misskänns, en Reseda får.
Se! till bordets prydnad står
Ett Citronträd midt bland ljusen.

Sällsynt dock i norden här,
Der det bäst behöfdes, är
Detta gröna inom husen.
Emma, Ebba, Emilie,
Hilda, Thilda, Rosalie,
Clementina och Julie!
Sjelfva blommor, skullen I
Ej om blommor ömma vara?

«Sjelfva blommor», så mig svara
Emma, Ebba, Emilie,
Hilda, Thilda, Rosalie,
Clementina och Julie,
Alla så på a som i,
«Sjelfva blommor, vilja vi
Pryda fönstren, vi allena.»

Icke vill jag er förmena
Att i fönstren visa er.
Men besinnen, att det sker
Så oskyldigt som behändigt,
Då I vattnen blomstren der.
Men, vid allt som vackert är,

Så er Flora sjelf besvär,
Vattnen icke dem beständigt!

Utan skämt: förgäten ej dervid,
Att så kort som skön är blommans tid!
Och att äfven den, som lyser föga,
För sin vällukt söks af mångens öga,
Som ännu, då hon ej blommar mer,
Hennes friska blad med nöje ser.

TILL FRÖKEN S.

I ANLEDNING AF HENNES SÅNG VID ERKEBISKOP WALLINS DÖD.

Kunde han med himmelskt öra
Än hit ned till jorden höra,
Gerna lyddes han till dig,
Rena själ! och sänkte sig
Med sin harpa till din lyra
Att dess fromma toner styra
Och en salig frid och tröst
Gjuta i ditt qvalda bröst.
Dock den ande, som ingifvit
Allt det herrliga, han skrifvit,
Nalkas dig deri; och skönt
Blir deraf din sång belönt.
Hvad han sjungit, hvad han talat,
Som dig upplyst, dig hugsvalat,
Liksom det från himlen ner
Skulle kommit, dig allt mer
Med en himmelsk flägt skall röra,
Och till Gud ditt hjerta föra.
Guds är kraften i hans ord;
Guds den verkan deraf spord,
Som din själ från stoftet höjer,
Tåligt under korset böjer.

BJUDNINGSKORT.

Stort kalas!
Der «en face»
Man för trängseln ej får sitta,
Der med möda man kan hitta
Något ansigte till slut,
Som man en gång sett förut.

Fint kalas!
Der i glas,
Sju för hvar och inga lika,
Men på slipning alla rika,
Hälls ur stämplad karafin,
Hvar minut, ett nynämndt vin.

Slikt hos mig,
Bjuds ej dig,
Blott en kyckling och madera,
Ibland vänner icke flera,
Än att rundt om bordet når
Målron, som du ger och får.

SYSKONFÖRBUNDET.

Lundens sångare försvunnit,
Lunden sjelf är knappt mer grön.
Ingen dag likväl jag funnit
Hela sommaren så skön.

Ack! jag tycker detsamma:
Vet du, syster, hvarför?
Jo, jag tänker på mamma:
Det så hjertligt mig rör.

Men du tänker ju på henne
Alla da'r: så gör ock jag.
Säg, hvad är det, som vi känne
Så ovanligt nu i dag?

Mamma måste det röra:
Pappa ler så förnöjd;
Hon blott honom kan göra
En så innerlig fröjd.

Också vi, om vi oss skicka,
Som hon lärt och lär oss än.
Henne sjelf i hvar sin flicka
Han uppblomstra ser igen.

Än vi gossar! vi ärna
Bli hans glädje också.
Bror! jag ville så gerna
Ren i bredd med dig gå.

Gossar, flickor, alla lika
Kring de tu, som äro ett,
Bindom oss, att aldrig svika
Den förhoppning vi dem gett.

CHOR.

Vi det lofve och knyte
Hand i hand denna stund.
Aldrig, aldrig vi bryte
Detta sköna förbund.

AFSKEDSSÅNG.

Farväl! vi måste skiljas,
Då glädjen nått sin höjd.
Ack! jordens barn beviljas
Blott ögonblick af fröjd.
Farväl! de voro korta,
De sköna sommarda'r.
Dock se'n de äro borta,
Är deras minne qvar.

Nej, stannen I kära! se, rosorna alla
Ej hunnit än falla,
Se päronen mogna rättnu.
Förr fån I ej fara, än asplöfven gulna
Och nättren bli kulna.
Se, svalan ej reser ännu.

Farväl! förbi är stunden
Som oss att dröja gafs.
Hör vindens sus i lunden
Re'n kallar oss till hafs.
Det är så menskans öde:
Än reser vän från vän,
Än bär man bort den döde;
Dock gifs ett möte än.

Farväl då! farväl då! tills ärlorna trippa
Bland hvit och blå sippa
Och båda en sommar igen.
Då råkas vi åter: ej hafvet kan hämma,
Ej stormen kan skrämma
En vän, som vill famna sin vän.

Så ljuf är afskedståren,
Som fälls med detta hopp.
Hur vänta vi den våren,
Då det skall fyllas opp!
Ack! kanske ur vår skara
Rycks någon bort förut.
Den väg, vi alla fara,
Dock samlar oss till slut.

Vi mötas här nere på fäderne-stranden:
Med svalan och anden
Vi helsa de grönskande skär.
Vi mötas derofvan, en förr och en sedan:
Ack! sitter ej redan
Så mången och väntar oss der!

MINNESSÅNG.

Ack! sorgen öfverallt den dödlige förföljer,
Vid glädjens sida går och i dess drägt sig döljer.
Hvar finns en krets, der, från ett slutadt år,
Ej minnet ser tillbaka med en tår?

Ja, sorgen är skuggan af lifvet,
Allt större, ju längre vi gått;
Och minnet blef menniskan gifvet
Att näras af saknader blott.

Endast der är ingen saknad,
Dit du lagt ditt hufvud ner,
Goda själ, och der du, vaknad,
Skiljs vid inga vänner mer.

Endast der, dit du försvunnit,
Ingen flärd och oro är.
Natten blott ger hvila här;
Men der ofvan har du funnit
Ljus och ro på samma tid,
Sanning på en gång och frid.

AFTONVANDRINGEN.

Ännu i solen lyser
Den väg, jag redan länge gått,
Till kullen der, som hyser
Af mången vän, ack! mullen blott.

Den skugga, som mig följer,
Jag mer och mer förlängas ser,
Tills mig med henne höljer
Den slöja, natten hänger ner.

Dock ej blott skuggor visar
Du, sköna aftonsol! för mig.
Hvad jag din himmel prisar,
Som klarnat på min sena stig!

Dess skyar att betrakta,
Jag sätter mig. — Hvad ser jag här?
Du ljung, som vi förakta,
Hur skön din purpurblomma är!

Och hon sin färg bevarar,
Liksom de friska gröna blad.
Och se! hur dig förklarar
Från himmelen ett aftonbad.

Dess perlor, hur de glimma,
Mot dagens blick, som snart går ner!
Hvad härlig aftontimma,
Natur! din trötta vän du ger.

O! knyten på mitt läger
Ej lager, men af hedens ljung
En liten krans, som säger,
Hur man är säll, ej blott som ung.

ANMÄRKNINGAR.

Sid. 49.

Efter Cajanus.

Johan Cajanus, e. o. professor vid Åbo Akademi, utmärkte sig såsom Cartesian och lär dött 1692 i sin bästa ålder. Hans minne lefver hos finska folket i den förträffliga sång, som är intagen i Finska Psalmboken under N:o 278. Språkens alltför stora olikhet både till grammatik och ordförråd torde ursäkta bristerna i denna efterhärmning, som, ehuru fem strofer kortare än originalet, sökt, med bibehållande af dess versart, ge åtminstone en skymt af dess tankar och bilder, då den omöjligen kunnat visa det på en gång musikaliska och pittoreska, som ligger i sjelfva språket, i dess diminutiver och freqventativer, såväl som i dess naturen efterhärmande ljud, dess glans och rikedom i allt hvad blotta ord och deras sammanfattning, böjning och ordning kunna hafva sinnrikt, målande och harmoniskt. I rektor Almqvists Svenska Språklära finnas stycken af en annan, orimmad öfversättning, som bättre uttrycker originalets anda.

Sid. 323.

Att än ej hel bland oss, oaktadt dagens flärd, Försvann den gamla kristna dygden.

Enkefru generalskan, friherrinnan Maria Catharina Armfelt var född år 1728 på Skogaholms bruk i Nerike. Hennes fader var en friherre Wennerstedt, president i Göta Hofrätt, och hennes mor en friherrinna Hjerta. Hon blef gift år 1756 med baron Magnus W. Armfelt, då kapten vid Åbo läns linieregemente, sedermera generalmajor och landshöfding öfver Åbo och Björneborgs län. Efter närmare fyratio års äktenskap, hvarunder hon beviste sig en så huld maka, som öm mor, blef hon enka år 1795. Under sitt vistande såväl på boställen i S:t Mårtens, Nousis och Wirmo socknar, som i synnerhet på egna sätesgårdar, Wiurila och Åminne i Haliko, der hon tillbragte de tolf sista åren af sin lefnad, gjorde hon sig förtjent af alla sina underhafvan-

des kärlek och tacksamhet genom en förståndig välgörenhet och en outtröttlig godhet. I sistnämnda socken inrättade hon år 1796 en skola för fattigas barn, i hvilken fyra elever framgent undfå, jemte undervisning i bokläsning och kristendom, mat och dryck samt nödiga böcker. Fonden till skolan består af två hemman. Såsom egande jus patronatus i Haliko församling, lät hon år 1799 bygga ett nytt vackert chor till dess moderkyrka, hvartill hon skänkte alla materialier och lät pryda det med en ny altartafla. I November år 1802, kort före sin död, inrättade hon ett lånmagasin af spannmål för Åminne och Wiurila underhafvande i Haliko och Uskela socknar. Fonden är hundra tunnor råg och tjugu tunnor korn. Under de senaste missväxtåren använde hon hela sitt spannmålsförråd dels till egna åbors, dels till främmandes undsättning. Angelägen att genom sina välgerningar icke understödja sysslolösheten och lättjan, förskaffade hon den nödställde tillfälle till förtjenst. Värnlösa enkor och faderlösa barn njöto hennes oinskränkta vård. Ömhet och sinnesstyrka, godhjertenhet och ordentlighet utmärkte hela hennes lefnad. I medgång och motgång alltid undergifven en allvis och helig försyn, och såsom medborgarinna sorgfällig att förena en mors ömmaste tillgifvenhet med en undersåtes lydnad och trohet emot regering och fäderneslånd, sysselsatte hon sig blott med sina pligter, och fann i sin menniskokärlek en beständig källa till en osviklig glädje. I sina sista ögonblick ännu var hon verksam för sina medmenniskors väl. Sedan hon med all möjlig noggrannhet förordnat allt hvad hon till förekommande af oredor efter sin död pröfvade nödigt och nyttigt, tog hon ett rörande afsked af sina närvarande barn (en son jemte dess fru och barn) samt anhöriga och tjenare: hvarefter hon med ett rent hjertas ostörda lugn och innerliga förnöjelse afbidade sin saliga förvandling. Hon dog den 19 Januari 1803, sedan hon en lång tid med en kristens tålamod kämpat emot svag helsa och flera kroppsplågor. Hennes underhafvande buro henne till grafven. Hon var moder till den namnkunnige grefve Gustaf Mauritz Armfelt, Nordens Alcibiades.